

POLVIJÄRVI [10] Lamminniemi

Historiallisen ajan asuinpaikan kaivaus 12.6.-12.7.1998

Esa Mikkola 1999

MUSEOVIRASTO

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	1
2. Perustiedot kohteista	3
3. Tutkimushistoria	4
3. 1. Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset	4
3. 2. Historialliset lähteet	6
4. Kaivauskohteen sijainti ja alueen topografia	8
5. Kenttätutkimusmetodi	10
5. 1. Yleistä	10
5. 2. Kaivauksen käytännön toteutus ja dokumentointi	11
6. Kiinteät rakenteet ja löydöt	12
6. 1. Alue 1	12
6. 1. 1. Rakenteet	12
6. 1. 2. Alueen 1 löydöt	14
6. 2. Alue 2	15
6. 2. 1. Alueen 2 rakenteet	15
6. 2. 2. Löydöt	17
6. 3. Pintapöimintalöydöt	17
7. Yhteenveto	17
Lähdeluettelo	19
Dialuettelo	20
Negatiiviluettelo	24
Karttaluettelo	28
Kartat	29
Kuvataulut	60

Tiivistelmä

Polvijärvi [10] Sotkuma Lamminniemi

PK 4224 04 SOTKUMA

Asuinpaikan sijainti:

x= 6958 34-42

y= 3471 68-72

z= 84-86 m mpy

Kunta: Polvijärvi

Kylä: Sotkuma

Tilat: Rnot 217:26 ja 217:29

Tutkimuksen tyyppi: Historiallisen ajan asuinpaikan kaivaus

Suorittaja: Museoviraston arkeologian osasto yhteistyössä Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen kanssa

Kaivauksenjohtaja: FM Esa Mikkola

Kuvaus:

Polvijärven Sotkumassa tutkittiin kesä-heinäkuun vaihteessa neljän viikon ajan Lamminniemi -nimistä asuinpaikkakohdetta, joka oli löytynyt Joensuun yliopiston inventoinnissa 1990-luvun alussa. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Sotkuman ja erityisesti Lamminniemen alueen asutushistoriaa ja tunnettujen kohteiden kronologista suhdetta arkeologisen kaivauksen avulla. Asiakirjalähteiden perusteella Sotkuman asutus on alkanut mahdollisesti jo 1400-luvun lopulla. 1500-luvulla asutus oli jo vakiintunut.

Kaivauksella avattiin kaksi koeojaa, joiden paikat valittiin toukokuisen inventointimatkan yhteydessä. Asuinpaikka sijaitsee kokonaisuudessaan peltomaastossa. Avatun alueen laajuus oli yhteensä 128 m². Alueelta 1 löydettiin kolme suurta, pyöreää likamaan, palaneen savea ja nokimaan täyttämää kuoppamaista rakennetta. Yhdestä näistä löytyi 1600-luvun loppupuolelle ajoittuva raha. Muutoin löydöt vaikuttavat melko moderneja. Ne ajoittunevat 1700-luvulle. Alueelta 2 löydettiin kauniisti ladottu ja savella tiivistetty liesirakenne.

Suurin osa löydöistä oli palanutta savea. Historiallisen ajan keramiikasta alueelta löytyi punasavikeramiikkaa, valkosavikeramiikkaa ja fajanssia. Alueelta 2 löydettiin myös nk. karjalais-slaavilaista keramiikkaa, jonka ajoittaminen on ongelmallista. Mainittu keramiikkatyyppi on ollut käytössä rautakauden lopulta ilmeisesti 1700-luvulle saakka. Muina löytöinä saatiin talteen liitupiippujen katkelmia, rautaesineiden kappaleita, tuluspiitä ja palamattomia sekä palaneita luita. Kaivaukselta löytyi myös kvartsi-iskoksia ja kvartsi-kaavin. Ne lienevät peräisin jossakin Lamminniemen alueella sijainneesta varhaismetallikautisesta asuin- tai leiripaikasta.

Löydöt: KM 99033:1-188

Ajoitus: 1600-1700 -lukujen vaihde

Tutkitun alueen laajuus: 128 m²

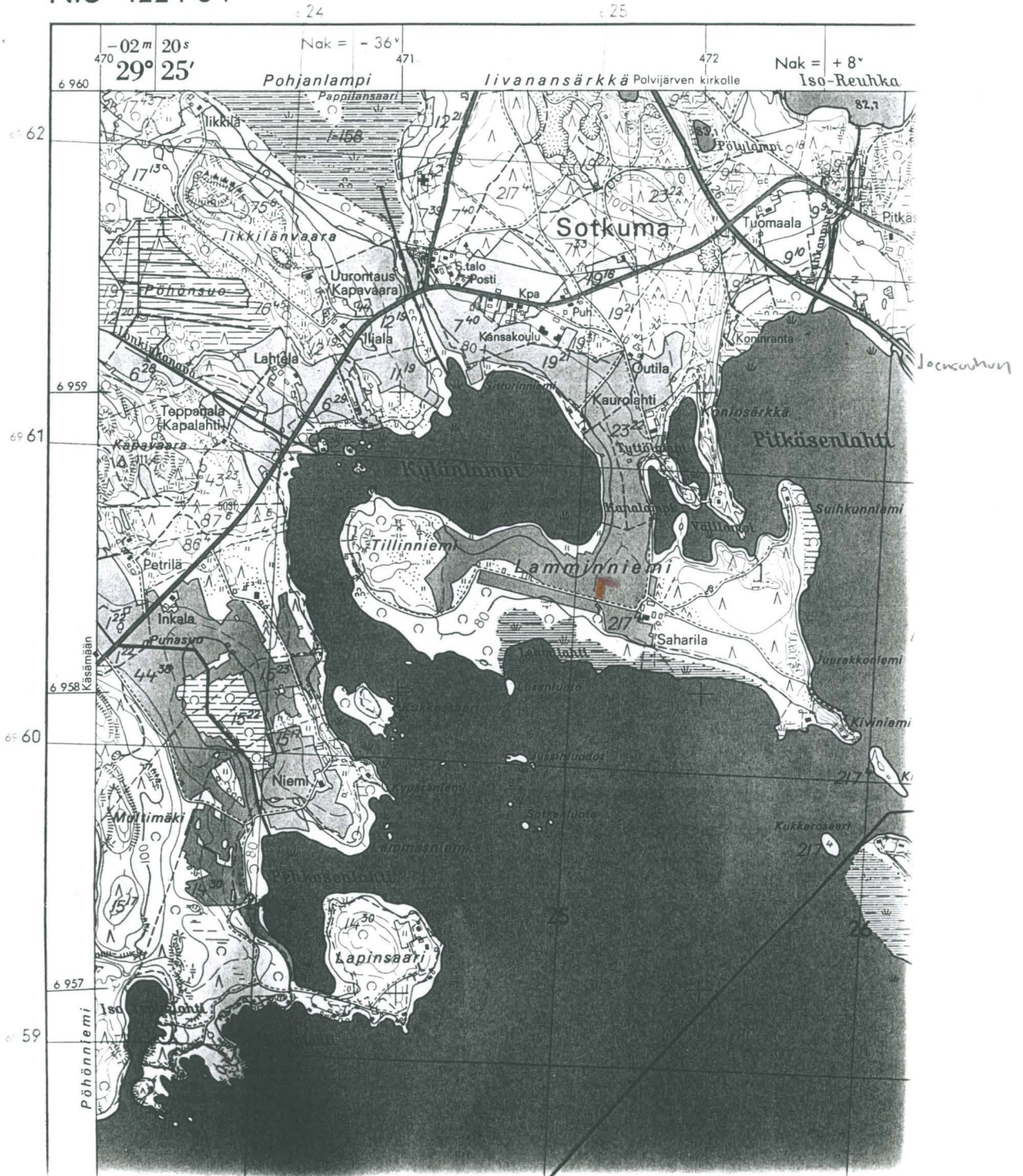
Kenttätyöaika: 12.6-10.7.1998

Tutkimuskustannukset: Valtion työllisyysohjelma 270 000 mk

Tutkimuskertomus: Esa Mikkola 24.5.1999, Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto

POLVIJÄRVI LAMMINNIEMI
Hist. ajan asuinpaikka
4224 04 SOTKUMA

N:O 4224 04

Kaivauspaikka merkitty punaisella

1. JOHDANTO

Polvijärven Sotkuman kylässä kaivettiin vuonna 1998 kahdella historiallisen ajan muinaisjäännöksellä. Kohteina olivat Polvijärvi [10] Lamminniemi ja Polvijärvi [] Iljala.

Nk. Sotkuma-projekti käynnistettiin keväällä 1997 Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen, Museoviraston ja Pohjois-Karjalan museon yhteishankkeena. Projektin puitteissa oli tarkoitus tutkia Sotkuman alueen mahdollista rautakautista ja keskiaikaista asutusta. Joensuun yliopiston vuosina 1992-1994 toteuttamassa alueen inventoinnissa löydetty materiaali sekä paikallisen marjanviljelijän ja kotiseutuaktivistin, Heikki Härkösen, keräämä aineisto herättivät Helsingin yliopiston tutkijoiden Mika Lavennon ja Derek Fewsterin mielenkiinnon. Huomio kiinnittyi keramiikkaan, joka muistutti hämmästyttävässä määrin länsi- ja eteläsuomalaista nk. rautakauden tyyppin yleiskeramiikkaa, jota vallitsevan käsityksen mukaan esiintyy koko rautakauden ajan muttei enää keskiajalla. Sotkuman materiaalista osa edusti nk. karjalais-slaavilaista keramiikka, jonka eroaa rautakauden tyyppin yleiskeramiikasta siinä, että se on valmistettu käyttämällä vääntöpyörää eli dreijaa. Perinteisesti karjalais-slaavilainen keramiikka on ajoitettu rautakauden lopusta varhaiskeskiaikaan kuuluvaksi.

Sotkuman kaivaustutkimukset aloitettiin 1997 Museoviraston arkeologian osaston toimesta, jolloin FL Petro Pesonen tutki Kylänlampi 2:n asuinpaikkaa kolmen viikon ajan. Tutkimusten rahoitus tuli valtion työllisyysohjelmasta. Vuonna 1997 Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen opetuskaivauksesta osa järjestettiin Kylänlampi 2:ssa. Samalla suoritettiin magneettisia gradienttimittauksia niin Saharilan ortodoksikalmistossa kuin Kylänlampi 2:n alueella. Kylänlampi 2:n asuinpaikka todettiin kaivauksissa täysin historialliseen aikaan kuuluvaksi ja ajoittuvan mitä suurimmalla todennäköisyydellä 1700-luvulle. Ilmeisesti myös ajoitukseltaan kiistanalaisen karjalais-slaavilaisen keramiikan käyttö ulottuu aina 1700-luvulle asti.

Vuonna 1998 valtion työllisyysohjelman rahoituksella kaivauksia jatkettiin. Toukokuussa 1998 assistentti Mika Lavento Helsingin yliopiston arkeologian laitokselta sekä tutkija Minna Koivikko allekirjoittaneen kanssa kävivät tutustumassa alueen historiallisiin kohteisiin. Tarkoituksena oli valita kysymyksenasettelun kannalta mielenkiintoisimmat kaivauskohteet. Samalla matkalla tutkijoiden tietoon tuli, että Iljalan perunapellosta oli löytynyt 44 kpl 1600-1700 luvuille ajoittuvaa hopearahaa ja yhden kuparirahan käsittävä kätkölöytö, joka myös esiteltiin tutkijoille. Iljala päätettiin liittää kaivauskohteisiin jo valitun Lamminniemen lisäksi.

Kaivaukset toteutettiin 12.6.1998- 12.7.1998 välisenä aikana. Kaivauksia johti FM Esa Mikkola, joka myös vastaa tämän raportin sisällöstä. Piirtäjänä kaivauksilla toimi HuK Minna Koivikko. Kaivausten projektiluonteen vuoksi kaivauksille otettiin kaksi historiallista ajasta^{ca} kiinnostunutta opiskelijaa tutkimusavustajiksi. Katja Vuoristo ja Johanna Enqvist vastasivat Iljalan kartoittamisesta ja rahalöydön saamisesta Kansallismuseon kokoelmiin. Kaivajina Sotkuman kaivauksilla oli 9 polvijärveläistä työtöntä. Arkeologian laitoksen opetuskaivaukselta, joka järjestettiin vuonna 1998 Kerimäen Raikuun Martinniemessä, osallistui viikoksi Sotkuman kaivauksiin neljä opiskelijaa sekä amanuenssi Marja Mustakallio-Jussila. He harjoittelivat tasojen piirtämistä Lamminniemen asuinpaikalla. Profiilinpiirtoharjoitukset toteutettiin Polvijärven Kihnahmon Multavierussa, jossa oli ollut opetuskaivaukset vuosina 1996 ja 1997. Kivikautisen asuinpaikan viereisen hiekkakuopan reunaprofiilin suoristuksesta on jätetty erillinen tarkastuskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografiseen arkistoon.

Jälkityö on tehty 1.12.1998-31.5.1999 välisenä aikana. Kartat on piirtänyt pääasiassa Minna Koivikko, joka on myös kirjoittanut tarkastuskertomukset keväällä inventoiduista kohteista. Löydöt on luetteloinut Katja Vuoristo, joka myös piirsi osan kartoista. Löydöt on luotteloitu Museoviraston historian osaston päänumerolle KM 99033. Johanna Enqvist puhdisti löydöt ja osallistui karttojen puhtaaksi piirtämiseen. Kaivauksenjohtajan toimiminen Helsingin yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksen arkeologian oppiaineen vs. assistenttina 3.1-2.5.1999 rajoitti mahdollisuuksia osallistua kokonaisvaltaisesti jälkitöiden tekoon. Allekirjoittaneen vastuulle jäikin lähinnä tämän raportin laatiminen, jälkitöiden koordinointi ja valvonta.

Helsingissä 24.5.1999

Esa Mikkola, kaivaustenjohtaja

2. PERUSTIEDOT KOHTEESTA

Polvijärvi [10] Sotkuma Lamminniemi

Museoviraston arkeologian osasto yhteistyössä Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen kanssa

Kaivauksenjohtaja FM Esa Mikkola

Historiallisen asuinpaikan kaivaus kesä-heinäkuussa 1998

Kohde ajoittunee 1600-1700-luvuille (rahalöytö)

Kunta: Polvijärvi

Kylä: Sotkuma

Tila: Saharila, Rn:ot 217:26 ja 217:29

Peruskartta: 2442 04 SOTKUMA

Asuinpaikan keskikoordinaatit: x= 6958 34-42; y= 3471 68-72 ja z= 84-86 m mpy

Tutkitun alueen laajuus: 128 m²

Aikaisemmat tutkimukset:

-Hannu Poutiainen, Martti Koponen, Risto Kupiainen & Elisabeth Grönlund 1993

Pohjois-Karjalan metallikautisen ja keskiaikaisen asutuksen avainalueiden arkeologinen inventointi 1992-1994 (Joensuun yliopisto)

-Hannu Poutiainen & Risto Kupiainen 1994

Pohjois-Karjalan metallikautisen ja keskiaikaisen asutuksen avainalueiden arkeologinen inventointi 1992-1994 (Joensuun yliopisto)

-Mika Lavento, Minna Koivikko, Esa Mikkola

Tarkastus toukokuussa 1998

Löydöt: KM 99033:1-188, historiallisen ajan keramiikkaa, kupariraha 1600-luvun loppupuolelta, rautapadan kappaleita, savitiivistettä, luuta, piitä ja kvartsi-iskoksia.

Kansallismuseon Rahakabinettiin toimitetut rahat: Sotkuma Iljala (39 kpl) ja Lamminniemi (1 kpl): RK 98043:1-39

Valokuvat:

-negatiivit 122415-122499

-diapositiivit 40636-40711

3. TUTKIMUSHISTORIA

3. 1. Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset

Lamminniemen alueen kohteet ovat löytyneet vuonna 1993. Joensuun yliopiston projektin ”Pohjois-Karjalan metallikautisen ja keskiaikaisen asutuksen avainalueiden arkeologinen inventointi 1992-1994” puitteissa tutkijat Hannu Poutiainen, Martti Koponen, Risto Kupiainen ja Elisabeth Grönlund löysivät kolmen päivän aikana kolme historiallisen ajan asuinpaikkaa Polvijärvi [10] Lamminniemi, [11] Kylänlampi 1 ja [12] Kylänlampi 2. Inventointiryhmällä oli käytössään metallinpaljastin. Raportissaan tutkijat ovat ajoittaneet kohteet rautakautisiksi tai historiallisen ajan asuinpaikoiksi. Hannu Poutiainen ja Risto Kupiainen tarkastivat Sotkuman kohteet vielä vuonna 1994.

Sotkumalainen Outilan tilan isäntä, Heikki Härkönen oli kerännyt pellostaan, jolla sijaitsee kohde [12] Kylänlampi 2, runsaasti eri tyyppisiä löytöjä. Hän oli myös kyntäessään peltoa törmännyt peltomultakerroksen alaiseen kivirakenteeseen, jonka hän oli tutkinut tekemällä ilmeiseen liesikiveykseen syvän koekuopan. Peltolöytöjen joukossa oli ollut kuparittaaleri vuodelta 1729. Raha on Polvijärven kotiseutumuseossa (Pesonen 1997:4). Muina löytöinä pellosta oli saatu talteen mm. nk. karjalais-slaavilaista keramiikkaa, lasitettua keramiikkaa, kivitavaraa, fajanssia, valkosavikeramiikkaa, liitupiipun katkelmia, hioimia sekä rautapadan katkelma. Heikki Härkönen esitteli löytöjään vuonna 1996 Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen tutkijoille, jotka osallistuivat Polvijärven Multavierun kivikautisella asuinpaikalla järjestettyyn opetuskaivaukseen.

Tutkijoiden mielenkiinnon herätti nk. rautakauden tyyppin keramiikkaa muistuttava karjalais-slaavilainen keramiikka, jota löytyi myös Multavierun opetuskaivauskohteesta. Osa keramiikasta ei visuaalisesti tarkasteltuna eronnut mitenkään länsisuomalaisesta rautakauteen ajoittuvasta keramiikasta. Karjalais-slaavilainen keramiikka on yleensä dreijattua, hiekkasekoitteista keramiikkaa. Sotkuman saviastianpaloissa dreijausjälkiä ei ollut helppoa erottaa, eikä niissä kaikissa edes dreijausjälkiä ole näkyvissä. Lisäksi osassa paloista on hiekkasekoitteen tilalla kivimurskasekoitetta aivan kuten läntisessä rautakautisessa keramiikassa. Karjalais-slaavilainen keramiikka on toiminut ehkä

useimmiten tärkeimpänä kriteerinä ajoitettaessa pohjoiskarjalaisia löytöpaikkoja rautakautisiksi tai keskiaikaisiksi. Kyseinen keramiikkatyyppi on kuitenkin vielä huonosti tunnettu, koska sitä on tutkittu hyvin vähän. Viimeksi aihetta ovat käsitelleet FT Pirjo Uino väitöskirjassaan kuvatessaan nk. slaavilaista keramiikkaa (1997: 295, 313, 396) ja FL Petro Pesonen artikkelissaan, jossa hän esittää ”rautakauden tyyppin keramiikka”-termistä luopumista kokonaan tilanteissa, joissa kohteen kronologinen asema ei ole muutoin selvitettävissä (1998: 86). Pesosen mukaan erityisen paljon kyseistä keramiikkaa on löydetty Metsäpirtin Taipaleen Suvannon keskiaikaiselta kauppapaikalta (1997:274).

Perinteisesti karjalais-slaavilaisen keramiikan valmistuksen ja käytön alku on ajoitettu myöhäisrautakautiseksi, koska sitä on löytynyt 1200-1300-luvulle ajoittuvien hautausten yhteydestä Käkisalmen Suotniemeltä, Räisälän Hovinsaaresta ja Sakkolan Lapinlahdelta. Theodor Schvindt olettaa osan astianpaloista olevan peräisin vainajan muistelupeijaisista, koska astianpalasia on löytynyt yleisemmin täyttemaasta kuin itse haudoista (Schvindt 1893:151-152). Vuoden 1996-1997 Polvijärven kaivausten perusteella keramiikan käyttö ajoittuu ainakin 1600-luvulle Multavierussa (Lavento 1997) ja 1700-luvulle Sotkuman Kylänlampi 2:ssa (Pesonen 1998). U.T. Sirelius (1921:35-37) tosin mainitsee Laatokan saarilla valmistetun lasittamatonta keramiikkaa hitaalla dreijalla eli kääntöpyörällä vielä 1900-luvulla. Vuonna 1997 aloitetun Sotkuma-projektin tiimoilta Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineelle on suunnitteilla *pro gradu*-työ karjalais-slaavilaisesta keramiikasta.

Museoviraston arkeologian osaston ensimmäiset kaivaukset Sotkuman Kylänlampi 2:ssa aloitettiin vuoden 1997 kesäkuussa. Kaivauksia johti FL Petro Pesonen. Kaivauspaikan valintaan vaikutti Heikki Härkösen myötämielisyys hanketta kohtaan. Kaivaukset jatkuivat noin kolmen viikon ajan. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Sotkuman kylän asutuksen alkuaikajankohtaa arkeologisen materiaalin avulla. Kaivauksissa avattiin neljä aluetta, jotka kaikki sijaitsivat pellolla. Lisäksi avattiin 9 koekuoppaa. Yhteenlaskettu tutkittu alue oli 131,4 m². FL Pesosen kaivausryhmä löysi huomattavan määrän kiinteitä rakenteita, jotka on tulkittu kahden savupirtti-tyyppisen rakennuksen jäännöksiksi. Rakenteet on raha-ajoituksen perusteella ovat 1700-lukuisia. Useat radiohiiliajoitukset vahvistivat tämän ajoituksen (Pesonen 1998: 76-79, 84). FL Pesosen kaivausryhmän apuna

oli osa Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen opetuskaivausryhmästä. Yliopistolaiset tekivät alueen magneettigradianttimitaukset ja metallinpaljastinkartoituksen. Loppuajan kuukauden kaivauksesta Museoviraston kaivausryhmä vietti tutkimalla Sotkuman Rukoushuoneen alueen kivikautisia asuinpainanteita.

Lamminniemen ortodiksikalmistossa, joka sijaitsee vuoden 1998 kaivauspaikan itäpuolella, parin sadan metrin päässä, on tehty vuoden 1998 syksyllä koekaivaus. Eeva-Riitta Majoisen johtamassa tutkimuksessa löytyi ilmeisesti 1600-luvulle ajoittuva naisenhautaus.

3. 2. Historialliset lähteet

Lähteet, jotka kertovat Karjalan historiallisen ajan asutuksesta ovat lähinnä verokirjoja. Ensimmäinen tiedossa oleva verokirja on laadittu ennen vuotta 1480. Se ei ole säilynyt mutta siihen viitataan vuonna 1500 laaditussa Novgorodin Vatjan viidenneksen verokirjassa ”*Hengillekirjoitettujen verokirja Novgorodin vatjalaisesta viidenneksestä vuodelta 7008*”. Karjala on kuulunut jo 1200-luvulta lähtien Novgorodin vaikutusvallan alaisuuteen. Verotus lienee järjestetty pysyväksi 1300-luvulta lähtien. 1500-luvulla Novgorod oli jo joutunut Moskovan suuriruhtinaan vallan alle.

Vatjan viidennes jakautui edelleen pogostoihin, joista seitsemän sijaitsi Karjalassa. Ne olivat Rautu, Sakkola, Kaupungin (Räisälän) pogosta, Kurkijoki, Sortavala, Salmi ja Ilomantsi. Pogostat jakautuivat volosteihin ja perevaaroihin. Volostit olivat tietyn yksityisen tai juridisen henkilön alaisia alueita, joiden koot vaihtelivat suuresti. Perevaarat puolestaan olivat pogostan sisällä olevia pienempiä veronkantopiirejä. Perevaarat olivat koostumukseltaan epäyhtenäisiä ja niiden koostumus muuttui ajan myötä. Saman kylän alueella saattoi olla eri perevaaroihin kuuluneita taloja.

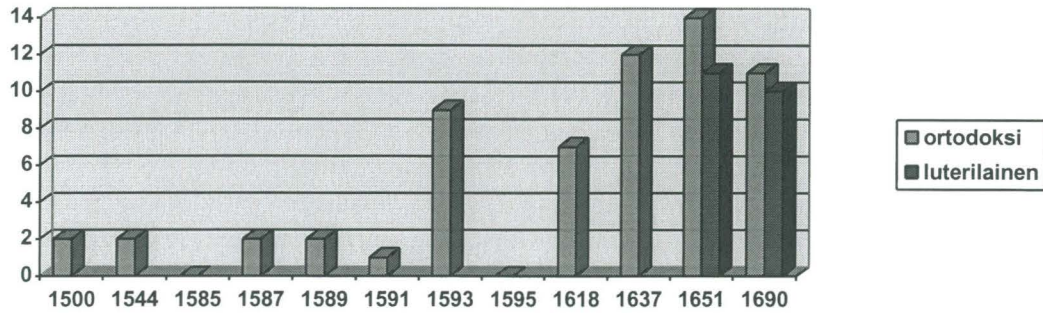
Sotkuman kylä saattaa olla Vatjan viidenneksessä mainittu Iljan pogostaan ja Ilomantsin perevaaraan kuuluva Viinilahden kylä Ruojärven luona. Veijo Saloheimo on olettanut Ruojärven tarkoittavan Sotkuman Rukkojärveä. Saloheimon mukaan Pohjois-Karjalan Viinilahtien ja -järvien piirissä ainoa sopiva paikka on Sotkuman Rukkojärvi, joka sijaitsee

nykyisestä keskustasta muutaman kilometrin päässä pohjoiseen. Saloheimo ajoittaa Sotkuman kylän synnyn 1400-luvulle (Saloheimo 1971: 158).

Seuraavat tiedot Sotkuman asutuksesta ovat vuoden 1544 verokirjasta, jossa luetellaan viisi Pälkjärven perevaaraan kuulunutta Libelitskajan eli Suur-Liperin alueella sijainnutta kylää. Nämä olivat Lambilitsa, Libelitsa, Sargitaibola, Koringajarva ja Sjapinojavka, jota on pidetty Sotkumana (Ikonen 1997:3). Kylässä mainitaan 2 jousta, mikä tarkoittaa kahta veroa maksavaa täysi-ikäistä talonpoikaa. Näiden talonpoikien lisäksi Sjapinojavkassa asui yhteensä 12 populia eli tilatonta uudisasukasta omissa taloissaan (Tuomi 1984:71-74).

1500-luvun lopulla Pohjois-Karjalassa oli levotonta, sillä paikalliset ryöstö- ja partioretket sekä Venäjän ja Ruotsin välinen sota aiheuttivat jännitteitä. Suurin osa kahakoista johtui savolaisasutuksen leviämisestä karjalaisten maille. Riidat koskivat lähinnä kaski- ja heinämaita sekä kalavesiä. Levottomat olot johtivat jopa kylien autioitumiseen. Vuosina 1585 ja 1586 Sotkuman kylässä oli autiona kaikkiaan kahdeksan taloa eikä asuttuja taloja lainkaan (Ikonen 1997:3). 1590 ruotsalaisissa savuluetteloissa mainitaan Sotkuman kylässä kaksi savua. Asuttujen ja asumattomien tilojen määrä vaihtelee verokirjoissa suuresti eri vuosina. Rajaseudulla asuminen on ollut turvatonta.

Ennen 1630-lukua Sotkuma on ollut puhtaasti ortodoksinen. Stolbovan rauhassa 1617 raja siirtyi Sotkuman itäpuolelle ja alueelle virtasi luterilaista väestöä lähinnä Savosta. Vuonna 1645 Sotkumassa oli 18 taloa. Vuoden 1651 veroluettelossa mainitaan jo 23 taloa. Näistä taloista oli 9 luterilaisten hallinnassa. Ruptuurisota (1656-1658) sai uskonsodan piirteitä. Venäjä yritti saada takaisin Käkisalmen läänin ja Inkerinmaan sekä avata pääsyn Suomenlahdelle. Samalla Pohjois-Karjalan ortodokseja yllytettiin kapinaan uskonveljeyteen vedoten. Kun kapina epäonnistui, joutuivat ortodoksit vainon kohteeksi ja monet muuttivat Venäjälle (Saloheimo 1976: 47-48).

Taulukko 1. Sotkuman taloluvun kehitys vuosina 1500-1690 (Lähde: Ikonen 1997:liite 2)

1700-luvulla Sotkuma jatkoi kasvuaan. Vuonna 1739 kylässä oli 32 taloa ja vuonna 1765 talojen määrä oli kasvanut 42 taloon. 1800-luvun isossajaossa Sotkuma oli jakokuntana suuri, sillä uusia tilanumeroita muodostettiin yhteensä 158. Näistä 18 sijaitsi varsinaisessa pääkylässä ja loput sijaitsivat hajallaan 25 kilometrin pituisella ja parinkymmenen kilometrin levyisellä alueella (Pesonen 1997:6).

4. KAIVAUSKOHTTEEN SIJAINTI JA ALUEEN TOPOGRAFIA

Lamminniemen asuinpaikka on saanut nimensä vasaramaisesta niemekkeestä, jonka keskellä asuinpaikka sijaitsee. Lamminniemen niemi sijaitsee Viinijärven Venepohjanselän pohjoisrannalla Sotkuman kaupalta suoraan etelään. Hiekkapohjainen, osin mäntyä kasvava niemi jää Pitkäsenlahden ja Kylänlammen väliin. Lamminniemen itäreunan muodostaa matala kivikkoinen harju nimeltään Koninsärkkä. Koninsärkän ja Lamminniemen välissä on kolme Pitkäsenlahteen yhteydessä olevaa matalaa, ruovikoitunutta lampea; Tyttölampi, Kanalampi ja Välilampi. Lamminniemen länsiosa, Kylänlammen puoleinen alue on suurelta osin peltoviljelyssä.

Lamminniemen historiallisen ajan asuinpaikka sijaitsee peltokumpareella tai entisellä rantatöyräällä Saharilan talosta 200 metriä länsiluoteeseen. Kohde sijaitsee Tillinniemen vievän tien pohjoispuolella keskellä laajaa länteen ja pohjoiseen viettävää peltoaluetta, johon oli toukokuussa kylvetty kauraa. Koska kaivaus tehtiin kesä-heinäkuun vaihteessa,

pellot vuokranneelle viljelijälle Kalevi Apilolle maksettiin muinaismuistolain nojalla korvausta tuhoutuneesta viljakasvustosta 600 mk edestä.

Saharilan tilan pohjoispuolella sijaitsee Sotkuman ortodoksikalmisto. Kalmiston sijainnin määrittely perustui pitkään pelkkään perimätietoon mutta syksyn 1998 koekaivauksessa Eeva-Riitta Majoinen paikallisti kalmiston. Alueen muut kohteet Kylänlampi 1 ja Kylänlampi 2 sijaitsevat Lamminniemen asuinpaikan pohjoispuolella, noin puolen kilometrin päässä Lamminniemestä. Ne muodostavat itse asiassa yhden laajan kokonaisuuden, jossa asuinpaikat erottaa toisistaan vain Outilan tilan mansikkamaa. Kylänlampi 1 sijaitsee käytännössä Apilon tilan länsipuolella. Lamminniemen alueella kaikki kohteet sijaitsevat nykyisten talojen kohdalla, niiden länsipuolisella peltoaukealla. Alueella on hyvin ilmeinen asutusjatkumo 1600-luvulta nykypäivään. Lamminniemen vanhin asutus lienee peräisin juuri 1600-luvulta, jolloin Lamminniemelle perustettiin Räsälän tila. Tämän tilan rakennusten jäänteitä löytyi vuoden 1998 koekaivauksessa. Lamminniemen alueelta on myös merkkejä pyyntikulttuurin asuin/leiripaikasta, sillä kaivauksissa ja peltopoiminnassa on löytynyt kvartsikaapimia ja -iskoksia. Ilmeisesti varhaismetallikaudelle ajoittuvaa kohdetta ei ole vielä pystytty paikallistamaan tarkasti. Se on kuitenkin mitä ilmeisemmin sijainnut Lamminniemen ortodoksikalmiston alueella. Välilammen rannalla.

Nykyään Viinijärven korkeus on noin 77,8 m mpy. Viinijärvi on kivikaudella kuulunut Suursaimaan altaaseen. Korkeimmillaan ranta on ollut noin 92, 5 m mpy korkeudella. Koko Lamminniemi on tällöin ollut veden alla. Vuoksen puhkeamisen jälkeen veden pinta on laskenut tasaisesti. 1800-luvulla Viinijärven pintaa on laskettu kahdesti. Yhteensä veden pinnan lasku on ollut noin 2 metriä. Höytiäisen lasku vuonna 1859 lienee vaikuttanut myös Viinijärven pintaan. Höytiäistä oli alun perin tarkoitus laskea pari metriä peltopinta-alan lisäämiseksi. Suunnitellun laskukanavan pettäminen aiheutti Höytiäisen vesimassojen purkautumisen Pyhäselkään, jolloin Höytiäisen pinta laski peräti 9 metriä paljastaen useiden satojen neliökilometrien laajuisen maa-alueen. Samalla Höytiäisestä Viinijärveen laskeva Viini- eli Sotkumanjoki kuivui. Sen uomassa on enää vain pari pientä järveä. 1700-luvulla Viinijärven korkeus lienee ollut kaksi metriä nykyistä korkeammalla eli 81 m mpy. Alava Lamminniemi on siis ollut huomattavasti nykyistä pienempi. Lamminniemen

asuinpaikka onkin sijainnut ilmeisesti melko lähellä rantaa. 81 metrin korkeudella on nähtävissä vielä nykyisinkin rantatörmä koko Viinijärven alueella, niin myös Lamminniemessä. Rantatörmä on peltoalueilla kyntämisen vaikutuksesta loiventunut huomattavasti mutta esim. Saharilan tilan lounaispuolella jyrkkä rantatörmä on vielä nähtävissä.

5. KENTTÄTUTKIMUSMETODI

5.1 Yleistä

Kaivauskohde valittiin toukokuisen inventointimatkan yhteydessä. Kaivausalueet valittiin pellolta tehtyjen löytöjen perusteella. Kaivauskoordinaatisto määriteltiin bussolin avulla siten, että peruslinjan suunta oli 0 goonia (neulapohjoinen). Koordinaatiston x-arvo kasvoi pohjoiseen vakiintuneen tavan mukaisesti. koordinaatiston y-arvot kasvoivat puolestaan itään. Peruslinjan peruspisteet sijaitsivat kaivausalueen 1 lounais- ja luoteiskulmissa sekä kaivausalueen 2 lounaiskulmassa. Kaivausalue 1 oli siis etelä-pohjois -suuntainen kaksi metriä leveä koeoja, jolla oli pituutta 30 metriä. Kaivauskoordinaatistossa alue sijoittuu arvojen 70-100/500-502 väliin. Kaivausalue 2 muodostui niin ikään kaksi metriä leveästä ja 30 metriä pitkästä koeojasta, joka sijoittui maastoon itä-länsi suuntaisena. Sen koordinaatit olivat 150-152/500-530. Myöhemmin kaivausaluetta 2 laajennettiin 16 m². Laajennusalue sijaitsi liesirakenteen eteläpuolella ruutujen 146-150/508-513 kohdalla.

Absoluuttinen korkeusluku siirrettiin kaivausalueelle Geodimeter 506B-mallisella takymetrillä, joka oli lainassa Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen opetuskaivaukselta Kerimäeltä. Takymetriä käytettiin myös paalutuksessa ja pintavaaitusten teossa sekä yleiskartoituksessa lauantaina 13.6.1998. Takymetri palautettiin takaisin Kerimäelle jo seuraavana päivänä. Tämän jälkeen korkeusvaaitukset tehtiin tavallisella vaaituskojeella. Korkeusluku siirrettiin vuoden 1997 Petro Pesosen kaivauksen kiintopisteeltä. Vuoden 1998 Lamminniemen kaivauksilla jouduttiin käyttämään 2 x 2 tuuman paksuisia puupaaluja kiintopisteinä, koska avoimella peltoaukealla ei ollut mitään

kiinteää kohdetta, jota olisi voinut käyttää kiintopisteenä. Korkeuskiintopisteenä käytetyt paalut poistettiin kaivauksen päätyttyä, jotta ne eivät olisi haitanneet sadonkorjuuta.

5. 2. Kaivauksen käytännön toteutus ja dokumentointi

Kuten yllä on todettu, alueet pintavaaittiin ennen kaivauksen aloittamista. Pintavaaitusluvut otettiin metrin välein. Pintavaaituskartat piirrettiin mittakaavaan 1:100. Peltomultakerros poistettiin lapioin molemmilta kaivausalueilta. Peltomultakerroksen löydöt otettiin talteen noin 10 cm peltomultakerroksittain metri kertaa metri ruuduissa. Seuloja ei kaivauksella käytetty, sillä tarkoituksena oli saada ensisijaisesti esiin rakenteita eikä irtomaiden seulomisella katsottu olevan merkittävästi löytöjakaumaa muuttavaa merkitystä. Peltomultakerrokset on luettelossa merkitty tunnuksella PM+kerros. Lapioimisen jälkeen loput peltomullat poistettiin kaivauslastoja apuna käyttäen. Puhdistettu taso valokuvattiin, piirrettiin mittakaavaan 1:20 ja vaaittiin. Seuraavat tasot kaivettiin ja dokumentoitiin edellä kuvatulla tavalla. Kaivauskerrosten paksuus oli 5 cm. Paikoitellen innokkaat kaivajat kaivoivat yli 10 cm kerrosta. Näistä kohdista jätettiin seuraavat kerrokset kaivamatta, jotta päästiin taas eheään arbitraariseen tasoon. Osissa kaivausalueista peltomullan alta paljastui puhdas hiesukerros, jota ei enää kaivettu kaivauksen loppuvaiheessa tehtyjä tarkastuspistoja syvemmälle. Alueet, joissa oli likamaa tai nokimaahavaintoja, kaivettiin vielä tasokaivauksena puhtaaseen pohjamaahan. Selkeärajaiset kohteet ja rakenteet puolitettiin ja kaivettiin 5 cm tasoissa puhtaaseen pohjamaahan. Löydöt otettiin talteen 1 x 1 metrin ruuduissa. Palanut savi on jälkityövaiheessa punnittu ja palasten määrä on laskettu. Vain painanteelliset palaneen saven palaset on säästetty, muut on poistettu saatujen ohjeiden mukaisesti. Profilit dokumentoitiin vain mielenkiintoisista kohdista, koska luontaisia ja ”puhtaita” peltoprofiileja ei katsottu aiheelliseksi piirtää.

6. KIINTEÄT RAKENTEET JA LÖYDÖT

6.1. Alue 1

Alueen 1 koko oli 60 m². Peltomullan poiston jälkeen paljastunut taso 1 dokumentoitiin ja koko alueelta kaivettiin vielä 5 cm kerros, joka nimettiin kerrokseksi 1. Tämän alta paljastunut taso 2 dokumentoitiin perinteisin menetelmin. Tämän jälkeen aluetta kaivettiin enää niiltä kohdin, missä oli havaittavissa kiinteitä rakenteita tai likamaa-alueita. Kiinteät rakenteet puolitettiin ja puolikkaat kaivettiin taso kerrallaan puhtaaseen pohjamaahan asti. Tasot ja rakenteiden profiilit dokumentoitiin. Keskeiset rakenteet alueella olivat kaksi suurta, pyöreää ja syvää likamaakuoppaa, kolmas vastaava rakenne tuli esiin länsiprofiilista. Lisäksi löydettiin kaksi mahdollista paalunsijaa.

6.1.1. Rakenteet

Lika- tai liesikuoppa 1 sijaitsi kaivausalueen 1 ruutujen 75-77/500-502 alueella alueen eteläosassa. Rakenne ulottui länsiprofiilista itäprofiiliin mennessä osittain itäprofiilin sisään. *Lika- tai liesikuoppa 2* sijaitsi kuopan 1 pohjoispuolella ruutujen 78-80/500-501 alueella. Kuoppa 1 puolitettiin etelä-pohjois -suuntaisesti ja kuopan itäpuoli tutkittiin. Kuoppa 2 puolitettiin itä-länsi -suuntaisesti ja siitä tutkittiin eteläpuoli. *Lika- tai liesikuoppa 3* sijaitsi ruutujen 86-87/500 alueella. Se jäi lähes kokonaan kaivausalueen länsipuolelle ja näkyi vain kaivausalueen profiilissa (ks. profiilikartta).

Kuoppa 1 oli melko säännöllisen pyöreä. Sen etelä-pohjois -suuntainen halkaisija oli 2 m ja itä-länsi -suuntainen halkaisija yli 2 metriä. Tarkkaa arvoa ei voi määrittää, koska kuoppa ulottui osittain profiileihin. Kuoppa tuli esiin tasossa 2, jossa palaneen saven sekainen harmaa likamaa erottui selkeästä ympäröivästä vaaleasta hiekasta. Kuopan itäpuolella oli havaittavissa nokimaa-alue. Kuopassa oli selviä tulenpidon jälkiä, sillä mm. savet olivat palaneita. Lisäksi kuopassa oli jonkin verran kiveystä, joka voi liittyä tulenpitoon. Linssinmuotoinen likamaan ja palaneen saven täyttämä kuoppa oli syvyydeltään vain 30 cm. Sen pohjalla oli vielä erotettavissa orgaanisen, osittain hiiltyneen aineen muodostama kerros, joka näkyy profiilikartassa nauhamaisena raitana. Noin 10 cm

tätä raitaa ylempänä kulki vastaava hiilinauha, joskin se erottui heikompana. Likamaa on osin värjännyt hiekkaa alemman orgaanisen aineksen muodostaman kerroksen alta. Kuopan keskikohdasta paljastui linssimäinen palaneen saven alue. Rakenteen tutkitussa puoliskossa oli ohuita liuskekivilaakoja asetettuna vinottain pystyasentoon, ilmeisesti myötäilemään kuopan reunan muotoa. Osa liuskelaaista oli palanut. (ks. kuva Rho neg. n:ro 122458) Tästä rakenteesta on palaneen saven lisäksi löytöinä mm. 1600-luvulle ajoittuva kupariraha (ks kuva Rho neg. n:ro 122459).

Kuoppa 2 oli huomattavasti kuoppaa 1 syvempi, sillä sen maksimisyvyys pinnasta laskettuna oli peräti metrin. Kuopan pintakerros muodostui peltomullasta ja hiekasta. Tämän kerroksen alla oli hyvin tumma likamaakerros, jonka alaosassa oli lahonnutta puusilppua. Tumman likamaan ja harmaan likamaan erotti kuopan 1 kuvauksessa mainitun kaltainen hiiltyneen orgaanisen aineksen muodostama ohut raita. Kuoppa 2 erosi kuopasta 1 myös siinä, että näitä hiiltyneitä raitoja oli kaikenkaikkiaan viisi kappaletta. Mahdollisesti ne kuvaavat kuopan eri käyttökertoja. Kuoppa lienee kaivettu puhtaaseen hiekkaan/hiesuun ja vuorattu tuohella tai sammaleella, joka on hiiltynyt mustaksi nokimaaksi. Kuopassa oli palaneen saven ja luiden lisäksi myös rautapadan kappaleita. Kuopassa 2 ei ollut vastaavaa kiveystä kuin kuopassa 1 mutta kivet, joita rakenteesta löydettiin, olivat lähes poikkeuksetta palaneita.

Kuoppa 3, joka tuli esiin siis profiilista, muistutti rakenteeltaan hyvin paljon kuoppaa 1. Sekin sisälsi erittäin runsaasti palanutta savea, joka muodosti rakenteen keskivaiheille linssimäisen alueen. Kuopassa ei tosin ollut havaittavissa niin selkeää hiiltyneen orgaanisen aineen muodostamaa vuorausta kuin kuopissa 1 ja 2. Kuoppa 3 oli syvyydeltään noin 35 cm. Peltomultakerros kuopan päällä on noin 20 cm vahvuinen. Tasossa 2 esiin tulevan rakenteen pintakerros muodostui lähinnä nokimaasta ja harmaasta likamaasta.

Rakenteiden funktio on epäselvä. Ovatko ne olleet liesikuoppia, kuten palaneesta savesta ja palaneista kivistä voisi päätellä vai onko kyseessä sittenkin likakuopat, joihin roskat ja jätteet on haudattu ja peitetty turpeella tai sammalella hajuhaittojen välttämiseksi? Löytöjen vähäisyys ei tue teoriaa roskakuopista. Mikäli kuoppiin on laitettu vain orgaanista jätettä ja sekin poltettu, niin kyseessä voisivat olla jätekuopat. Kuopat 1 ja 3 vaikuttavat

vanhemmilta kuin kuoppa 2, josta orgaaninen aines ei ole ehtinyt maata. Toisaalta kuopat 1 ja 3 poikkeavat rakenteeltaan kuopasta 2, joten kyse voikin olla eri funktiosta eikä eri ikäisyydestä. Ainoa ajoittava löytö on kuopasta 1 löytynyt kuparikolikko, joka ajoittuu 1600-luvun loppupuolelle.

Paalunsija 1 tuli esiin peltomullan poistamisen jälkeen ruudusta 71/501. Se muodostui isosta, osittain palaneesta kivistä ja parista pienemmästä kivistä. *Paalunsija 2* sijaitsi paalunsija 1:n länsipuolella, vajaan kahden metrin päässä siitä. Kyseessä on kiveämätön paalunsija, jonka halkaisija on noin 40 cm.

Itä-länsi -suuntainen ilmeisesti resenti oja (salaajitus- tai sarkaoja) sijaitsi kaivausalueen 1 pohjoisosassa ruuduissa 98-99/500-510. Rakenne tuli esiin tasossa 2. Rakenne oli muodoltaan tyypillinen täytetty/täyttyneet oja. Rakenteen tarkempi tutkiminen jätettiin tarkastuspistojen varaan. Tarkastuspistot tukivat käsitystä melko modernista ojarakenteesta.

6. 1. 2. Alueen 1 löydöt

Alueen löydöistä suurin osa oli palanutta savea. Palanutta savea poimiittin talteen kaivausalue 1:ltä yhteensä 3951 kappaletta painoltaan 4161 grammaa. Rakennushistorian osastolta saatujen luettelointiohjeiden mukaisesti näistä palaneen saven paloista säästettiin ja luuteloitiin vain painanteelliset palat, joita on yhteensä 28 kappaletta. Muista luuteloituista löydöistä mainittakoon fajanssi 8 kpl, valkosavikeramiikka 22 kpl, punasavikeramiikka 10 kpl, kvartsi 33 kpl, liitupiipunvarrenkappaleet 9 kpl, liitupiipun pesäkatkelmat 4 kpl ja piitä 13 kpl. Alueelta 1 ei löytynyt yhtään palaa nk. karjalais-slaavilaista keramiikkaa, mikä kuvanee alueen kronologista asemaa suhteessa alueeseen 2. Kvartsit lienevät peräisin varhaismetallikautisesta asuin/leiripaikasta, joka on sijainnut jossakin Lamminniemen alueella. Suurin osa piistä lienee piilukkopiitä. Rautaesineistä mainittakoon rautapadan kappaleet (KM 99033:1, 21 ja 113). Alueelta 1 löytyi myös sepän tekemiä rautanauvoja (KM 99033:43, 51, 85 ja 100). Lisäksi liesi/likakuopasta 1 löytyi kuparikolikko, joka on erittäin huonossa kunnossa. Siinä on erotettavissa vain kolme kruunua ja kirjaimet R C S. Vuosiluvusta saa selvää vain ensimmäiset kaksi numeroa, jotka

ovat 1 ja 6. Raha on todennäköisesti Kaarle XI:n aikainen eli 1600-luvun lopulta. Raha on toimitettu Kansallismuseon rahakabinettiin, jossa se on luetteloitu samalla kuin Iljalan hoperahakätkön kolikot.

Suurin osa löydöistä on peltomullan alaisista kaivauserroksista eli likamaa-alueilta ja rakenteista. Peltomultakerroksen löytöjen vähäisyys selittyy sillä, ettei peltomultaa seulottu. Aivan resentiä tavaraa ei joukossa ole juurikaan lukuunottamatta 1800-luvun venäläisen fajanssin paloja. Esineistöä voitaneen käyttää rakenteiden ajoittamiseen. Rahalöydön perusteella ajoittamisessa on runsaasti virhetekijöitä, joten siihen pitää suhtautua kriittisesti. Karjalais-slaavilaisen keramiikan puuttuminen kaivausalueelta on huomattava ilmiö.

Edellisessä luvussa kuvattujen rakenteiden löydöistä suurin osa oli palanutta savea. Muina löytöinä niistä saatiin talteen rautapadan kappale, liitupiipun kappaleita, vihreää lasia, tuluspiitä, palamattomia ja palaneita eläinten luita sekä hieman yllättäen kvartssia. Kylänlampi 2:n rakenteista ei ilmeisesti löytynyt lainkaan kvartssia.

6. 2. Alue 2

Alue 2 oli kooltaan 68 m². Sen kaivamisessa noudatettiin samoja periaatteita kuin alueen 1 kaivamisessa. Alunperin kaivausalue oli kooltaan 60 m². Sitä kuitenkin laajennettiin kivetyn tulisijan kohdalta 8 m² kokoinen alue. Peltomulta poistettiin lapioimalla. Peltomullan alta paljastunut taso nimettiin tasoksi 1. Tason 1 dokumentoinnin jälkeen aluetta kaivettiin 5 cm kerroksissa. Kerroksen 1 jälkeen paljastunut taso nimettiin tasoksi 2 jne. Koko aluetta kaivettiin tasoon 3 asti. Tämän jälkeen vain osaa kaivausalueesta kaivettiin tasoina. Kaikkiaan tasoja alueella 2 dokumentoitiin 7 kappaletta. Profiileista piirrettiin vain mielenkiintoisimmat.

6. 2. 1. Alueen 2 rakenteet

Heti peltomullan poiston jälkeen tasossa 1 kaivausalueen keskivaiheilta paljastui *kivetty tulisija/liesi* ja sitä ympäröivät *likamaa-alueet*. Koska liesikiveys sijaitsi osittain

eteläprofiilissa, päätettiin lieden kohdalle tehdä laajennusalue. Muut tason 1 rakenteet sijaitsivat koeojan itäpäädyssä. Harmaan likamaan alueet ruuduissa 150/522 ja 150-151/528-528 olivat hyvin ohuet ja katosivat kerrosta 1 kaivettaessa.

Tasossa 2 kivetty liesi ja sen eteläpuolinen tumman likamaan alue tulivat entistä paremmin esiin. Kaivausalueen länsipäädyssä oli yhä edelleen peltomullan sekaista likamaata ja alueella erottui vain heikon nokimaan alue ruuduissa 151/504-505. Tasossa 3 kaivausalueen länsipäädyn peltomullan sekainen alue muuttui laajaksi harmaan likamaan alueeksi, joka jatkui aina tasoon 6 asti. Lieden eteläpuolinen likamaa-alue puolestaan alkoi pienentyä. Tasossa 4 liedestä oli enää jäljellä pohjimmainen kiveys. Sen eteläpuolinen likamaa-alue oli kooltaan enää 2 x 1 m kokoinen neliskanttinen läikkä. Tasossa 5 likamaa-alueen länsipuolelta paljastui niin punaiseksi kuin aivan valkoiseksi palaneen hiekan alueet.

Liesikiveys oli halkaisijaltaan noin metrin. Liesikiveys oli hyvin matala mutta paikoitellen hyvinkin tiheä. Osissa liettä oli havaittavissa savitiivistystä. Lieden alta löytyi maatonutta puuta, joka on peräisin mitä ilmeisemmin hirrestä. Liesi lienee kasattu hirsikehikolle, joka on vuorattu savella paloturvallisuuden parantamiseksi.

Mahdollinen paalunsija tuli esiin profiilista 150/516-517. Kyseessä voi myös olla männyn paalujuuren jättämä anomalia maannosprofiiliin. Rakenne on kiveämätön.

Nokimaakuopanne tuli esiin profiilista 152/500-502 eli kaivausalueen 2 länsipäädyssä. Rakenne paljastui lähes koko kaivausalueen länsipäätä peittäävän 5-20 cm paksun tumman likamaan alta. Tasossa 4 rakenne näyttöy^ä hiilisen nokimaan muodostamana alueena. Syvemmälle kaivettaessa kävi ilmi, että kuoppa on kokonaan täyttynyt/täytetty harmaan nokimaan ja likamaan sekaisella hiekalla. Suurin osa rakenteesta jäi kaivausalueen ulkopuolelle.

6. 2. 2. Löydöt

Alueen 2 löydöt olivat melko vähäiset alueeseen 1 verrattuna, vaikka kaivausalue olikin kooltaan hieman suurempi. Suurimman löytöryhmän muodosti taas palanut savi. Palaneen saven paloja otettiin talteen kaikkiaan 1625 kappaletta painoltaan 1027 grammaa. Näistä on säästetty ja luetteloitu vain 15 kappaletta. Suurin osa löydöistä tuli peltomultakerroksesta. Karjalais-slaavilaista keramiikkaa on alueelta 13 palaa, joista kaksi on räunapalaa ja yksi pohjapala. Peltomultakerroksesta näistä on löytynyt 8 kappaletta. Palat edustavat ainakin neljää eri astiaa. Kvartsia on yhteensä 17 kappaletta. Valkosavikeramiikkaa alueelta löytyi 4 palaa. Punasavikeramiikkaa saatiin talteen 5 palaa, kaikki peltomultakerroksesta. Alueen rakenteista ei tavattu metallilöytöjä. Peltomullasta löytyi kaksi taivutettua rautavarrasta, jotka eivät välttämättä kuulu rakenteiden edustamaan ajanjaksoon.

6. 3 Peltopöimintälöydöt

Toukokuussa 1998, jolloin Minna Koivikko ja Mika Lavento yhdessä allekirjoittaneen kanssa kävivät Sotkumassa valitsemassa kaivauspaikat ja tarkastamassa Heikki Härkösen löytämät historiallisen ajan asuinpaikat, tehdyt peltopöimintälöydöt Lamminniemen alueelta on luetteloitu kaivauslöytöjen yhteyteen. Löydöistä mainittakoon kaunis kvartsikaavin, joka löytyi kaivausalueen 2 pohjoispuolelta. Samalla löydettiin useita liitupiipun varsi- ja pesäkappaleita sekä muutama pala karjalais-slaavilaista keramiikkaa. Samalla havaittiin runsaasti palanutta savea pellossa. Kesän 1998 kaivauskohteet valittiin juuri peltolöytöjen sijoittumisen perusteella. Peltolöydöt indikoivat hyvin säilyneitä rakenteita, sillä kummastakin koeajasta löytyi rakenteita.

7. YHTEENVETO

Polvijärven Sotkuman Lamminniemellä tutkittiin historiallisen ajan asuinpaikkaa neljän viikon ajan. Tutkimuksen tieteellisenä lähtökohtana oli selvittää Lamminniemen/Saharilan historiallisen ajan asuinpaikan kronologista asemaa suhteessa Kylänlampi 2:een sekä

kerätä materiaalia Sotkuman kylän asutushistoriallisen kehityksen selvittämiseksi. Asiakirjalähteistä tiedetään Sotkumassa asutun jo 1500-luvulla, mahdollisesti jo 1400-luvun puolella, mutta näin vanhaan asutukseen ei vielä ole päästy arkeologisesti kiinni. Tutkitut kohteet ajoittuvat, ainakin nuorimmilta osiltaan, 1600-1700 -luvun vaihteeseen.

Lamminniemen kaivauksen ohessa tutkittiin Iljalan hopearahakätkön löytöpaikkaa kartoittamalla ja koekuopittamalla alue. Metallinetsimen avulla paikalta löytyi jo aiemmin löytyneiden 44 hopearahan ja yhden kuparikolikon lisäksi 39 hopearahaa, jotka ajoittuvat vuosiin 1670-1762. Hopea-arre on deponoitu Joensuun Carelicumiin. Koekuopituksessa löydettiin kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia rakenteita. Iljalan koekaivauksesta on toimitettu oma raportti rakennushistorian osaston arkistoon.

Lamminniemen kaivauksilla avattiin kaksi koeojaa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala oli 128 m². Alueelta 1 tavattiin kolme suurta likakuoppa/liesikuopparakennetta sekä pari paalunsijaa. Alueelta 2 tutkittiin liesikiveys ja siihen liittyneet likamaa-alueet. Alueen 1 rakenteet liittyvät mitä ilmeisimmin 1600-luvun lopulla perustetun Räsälän tilan toimintaan. Tätä tulkintaa tukee 1600-luvulle ajoittuva rahalöytö yhdestä edellä mainituista kuopparakenteista. Alueen 2 ajoitus on epävarma. Mahdollisesti alueen 2 edustama asuinpaikka kuuluu myös Räsälän taloon, mutta löytömaterialista päätellen rakenteet voisivat edustaa alueen varhaisinta asutusvaihetta. Toisaalta erilainen löytöjakauma voi johtua alueiden erilaisista taloudellisista toiminnoista eikä kronologisesta erosta.

Suurin osa kentällä talteen otetuista löydöistä oli palanutta savea. Karjalais-slaavilaista keramiikkaa löytyi vain alueelta 2. Kyseistä keramiikkaa saatiin talteen vain reilut toistakymmentä palaa. Mielenkiintoisen löytöryhmän muodostavat kvartsi-iskokset ja kvartsikaavin, jotka mitä todennäköisemmin ovat peräisin alueella sijainneesta varhaismetallikautisesta asuin/leiripaikasta.

LÄHDELUETTELO

Painamattomat lähteet

- Ikonen, Sanna 1997 *Polvijärven Sotkuman kylän asutuksen ja maankäytön historiaa.* Pohjois-Karjalan museo.
- Lavento, Mika 1997 *Polvijärvi Kinahmo Multavieru.* Kivikautisen ja varhaismetallikautisen asuinpaikan kaivaus. Helsingin yliopisto.
- Pesonen, Petro 1997 *Polvijärvi [12] Kylänlampi 2. Historiallisen asuinpaikan kaivaus.* Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.

Painetut lähteet ja kirjallisuus

- Pesonen, Petro 1998 Karjalaista keramiikkaa Polvijärven Sotkumasta. *Kentältä poimittua 4. Kirjoitelmia arkeologian alalta.* Museoviraston arkeologian osaston julkaisuja n:o 7. Saarijärvi (ss. 75-87)
- Saloheimo, Veijo 1971 *Pohjois-Karjalan asutusmuodot 1600-luvulla.* Joensuu.
- Saloheimo, Veijo 1976 *Pohjois-Karjalan historia II. 1671-1721.* Joensuu.
- Schvindt, Theodor 1893 *Tietoja Karjalan rautakaudesta ja sitä seuraavilta ajoilta.* SMYA XIII. Helsinki.
- Sirelius, U.T.1921 *Suomen kansanomaista kulttuuria II.* Helsinki.
- Tuomi, Maija-Liisa 1984 *Suur-Liperin historia.* Joensuu.
- Uino, Pirjo 1997 *Ancient Karelia. Archaeological studies.* SMYA 104. Helsinki.

Dialuettelo

Alueiden koordinaatit ilmoitetaan maksimi- ja minimiarvoina, ruutujen koordinaatit lounaiskulman koordinaattien mukaisesti.

- 40636 Lamminniemi. Yleiskuva tutkimusalueesta. Kuvattu koillisesta. Kuva Esa Mikkola.
- 40637 Lamminniemi. Yleiskuva tutkimusalueesta. Kuvattu lännestä. Kuva Esa Mikkola.
- 40638 Lamminniemi. Maisemakuva. Kuva alueelta 2 pohjoiseen. Kuva Esa Mikkola.
- 40639 Lamminniemi. Työkuva alueen 1 avaamisesta. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.
- 40640 Lamminniemi. Alue 1 70-76/500-501 tasossa 1. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40641 Lamminniemi. Alue 1 70-76/500-501 tasossa 1. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40642 Lamminniemi. Alue 1 71/501 tasossa 1 yksityiskohta mahdollisesta paalunsijasta. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40643 Lamminniemi. Alue 1 71-72/501 tasossa 1 yksityiskohta: likamaata. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40644 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500 tasossa 1 yksityiskohta likamaakuopasta. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40645 Lamminniemi. Alue 1 75-100/500-501 tasossa 1. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40646 Lamminniemi. Alue 1 75-100/500-501 tasossa 1. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40647 Lamminniemi. Alue 1 76/500-501 tasossa 1 yksityiskohta likamaakuopasta. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40648 Lamminniemi. Alue 1 77/500 tasossa 1 yksityiskohta likamaasta. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40649 Lamminniemi. Alue 1 85-86/500 tasossa 1 yksityiskohta likamaakuopan reunasta. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40650 Lamminniemi. Alue 1 96-100/500-501 tasossa 1. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40651 Lamminniemi. Alue 1 96-100/500-501 tasossa 1. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40652 Lamminniemi. Alue 1 70-100/500-501 tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40653 Lamminniemi. Alue 1 70-100/500-501 tasossa 2. Taustalla kaivajat työssä alueella 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40654 Lamminniemi. Alue 1 98-100/500-501 tasossa 2 mahdollisesti resentti rakenne. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40655 Lamminniemi. Alue 1 98/501 tasossa 2 mahdollisesti resentti rakenne. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40656 Lamminniemi. Alue 1 86/500 tasossa 2 yksityiskohta hiililäikästä. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.

- 40657 Lamminniemi. Alue 1 84-86/500 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40658 Lamminniemi. Alue 1 78-80/500-501 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40659 Lamminniemi. Alue 1 75-76/500-501 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40660 Lamminniemi. Alue 1 75-76/500-501 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40661 Lamminniemi. Alue 1 71-72/500-501 tasossa 2 yksityiskohta likamaasta. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40662 Lamminniemi. Alue 1 71/501 tasossa 2 yksityiskohta mahdollisesta paalunsijasta. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40663 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 3. Kuvattu idästä. Kuva Esa Mikkola.
- 40664 Lamminniemi. Alue 1 75-77/500-501 likamaakuoppa tasossa 3. Kuvattu lännestä. Kuva Esa Mikkola.
- 40665 Lamminniemi. Alue 1 86/500 profiili likamaakuopasta. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40666 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 4. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40667 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 4. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40668 Lamminniemi. Alue 1 75-76/500 likamaakuoppa tasossa 4. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40669 Lamminniemi. Alue 1 75/500 tasossa 4 yksityiskohta rahasta. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40670 Lamminniemi. Alue 1 75-76/500 likamaakuoppa tasossa 5. Kuvattu lännestä. Kuva Esa Mikkola.
- 40671 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 5. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.
- 40672 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 6. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Esa Mikkola.
- 40673 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 7. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40674 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 8. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40675 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 8. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40676 Lamminniemi. Alue 1 75-77/501,10 likamaakuopan profiilin pohjoisosa. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40677 Lamminniemi. Alue 1 75-77/501,10 likamaakuopan profiilin eteläosa. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40678 Lamminniemi. Alue 2 150/510 tasossa 1 yksityiskohta liesikiveyksestä, jossa savitiivistettä. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40679 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-530 tasossa 1. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40680 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-530 tasossa 1. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.

- 40681 Lamminniemi. Alue 2 150/510-511 tasossa 1 yksityiskohta liesikiveyksestä. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40682 Lamminniemi. Alue 2 151/522 tasossa 2 hiilirantu. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.
- 40683 Lamminniemi. Alue 2 151/522 tasossa 2 hiilirantu. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Esa Mikkola.
- 40684 Lamminniemi. Alue 2 150-151/511-530 tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Esa Mikkola.
- 40685 Lamminniemi. Alue 2 148-149/508-512 tasossa 1. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40686 Lamminniemi. Alue 2 148-149/508-512 tasossa 1 yksityiskohta liedestä. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40687 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-512 tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40688 Lamminniemi. Alue 2 150/510 tasossa 2 yksityiskohta liedestä. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40689 Lamminniemi. Alue 2 150/511 tasossa 2 yksityiskohta liedestä. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40690 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-530 tasossa 2. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40691 Lamminniemi. Alue 2 149-151/508-511 tasossa 2 yksityiskohta liesikiveyksestä. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40692 Lamminniemi. Alue 2 149-151/508-511 tasossa 2 yksityiskohta liesikiveyksestä. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40693 Lamminniemi. Alue 2 150/515 tasossa 3 yksityiskohta hiililäikästä. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Esa Mikkola.
- 40694 Lamminniemi. Alue 2 151/522 tasossa 3 yksityiskohta hiilirannusta. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.
- 40695 Lamminniemi. Alue 2 152/522-524 profiili. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40696 Lamminniemi. Alue 2 149-151/508-511 tasossa 3, osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40697 Lamminniemi. Alue 2 150/510 yksityiskohta tasossa 3, osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 40698 Lamminniemi. Alue 2 149-151/508-511 tasossa 3, osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40699 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 3. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40700 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 3. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40701 Lamminniemi. Alue 2 148-151/508-511 tasossa 4, osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40702 Lamminniemi. Alue 2 150/508-509 tasossa 4, osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40703 Lamminniemi. Alue 2 148-151/508-511 tasossa 4. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 40704 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 4. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.

- 40705 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 4. Kuvattu lännestä.
Kuva Minna Koivikko.
- 40706 Lamminniemi. Alue 2 151/500 tasossa 4 yksityiskohta hiililäikästä.
Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40707 Lamminniemi. Alue 2 151/503-504 tasossa 4 yksityiskohta likamaasta ja
hiililäikästä. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40708 Lamminniemi. Alue 2 148-151/508-511 tasossa 5
Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 40709 Lamminniemi. Alue 2 lieden profiili. Kuvattu idästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 40710 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-506 tasossa 5. Kuvattu lännestä.
Kuva Minna Koivikko.
- 40711 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-506 tasossa 5. Kuvattu idästä.
Kuva Minna Koivikko.

Negatiiviluettelo

Alueiden koordinaatit ilmoitetaan maksimi- ja minimiarvoina, ruutujen koordinaatit lounaiskulman koordinaattien mukaisesti.

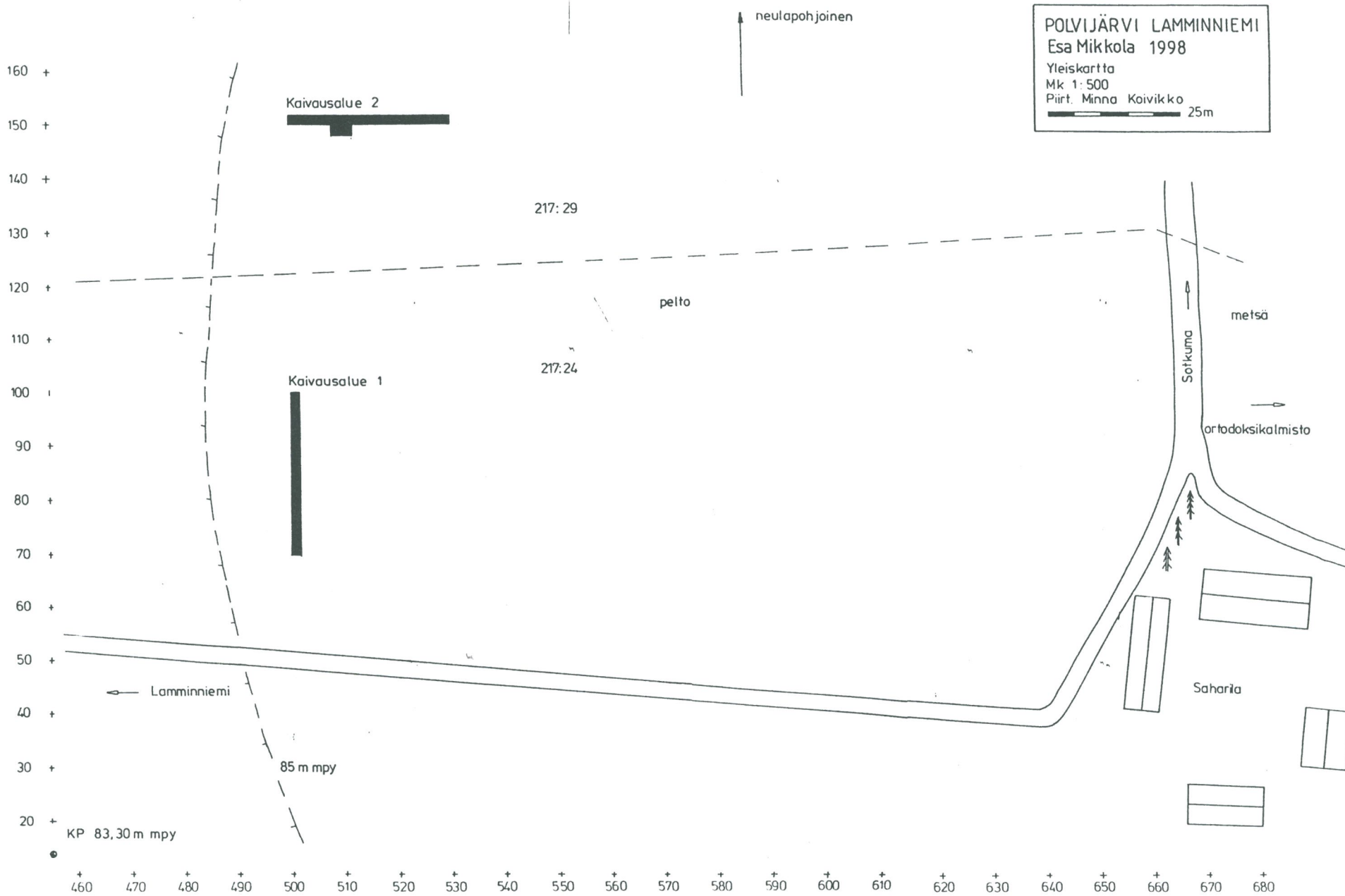
- 122415 Lamminniemi. Yleis- ja työkuva alue 1:n avaamisesta. Kuvattu kaakosta.
Kuva Esa Mikkola.
- 122416 Lamminniemi. Yleiskuva alueen 2 paikasta. Kuvattu etelästä.
Kuva Esa Mikkola.
- 122417 Lamminniemi. Alue 1 70-76/500-501 tasossa 1. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122418 Lamminniemi. Alue 1 70-76/500-501 tasossa 1. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva Minna Koivikko.
- 122419 Lamminniemi. Alue 1 71/501 tasossa 1 yksityiskohta mahdollisesta
paalunsijasta. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122420 Lamminniemi. Alue 1 71-72/501 tasossa 1 yksityiskohta likamaasta.
Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122421 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500 likamaakuopan reuna tasossa 1.
Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122422 Lamminniemi. Alue 1 75-100/500-501 tasossa 1. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122423 Lamminniemi. Alue 1 75-100/500-501 tasossa 1. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva Minna Koivikko.
- 122424 Lamminniemi. Alue 1 76/500-501 likamaakuoppa tasossa 1. Kuvattu
pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122425 Lamminniemi. Alue 1 77/500 likamaata tasossa 1. Kuvattu idästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122426 Lamminniemi. Alue 1 85-86/500 likamaakuoppa tasossa 1. Kuvattu idästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122427 Lamminniemi. Alue 1 96-100/500-501 tasossa 1 mahdollisesti resentti
rakenne. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122428 Lamminniemi. Alue 2 150/510-511 liesi tasossa 1. Kuvattu pohjoisesta. Kuva
Minna Koivikko.
- 122429 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-530 tasossa 1. Kuvattu idästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122430 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-530 tasossa 1. Kuvattu lännestä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122431 Lamminniemi. Alue 1 70-100/500-501 tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva Minna Koivikko.
- 122432 Lamminniemi. Alue 1 70-100/500-501 tasossa 2. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122433 Lamminniemi. Alue 1 98-100/500-501 tasossa 2 mahdollisesti
resentti rakenne. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122434 Lamminniemi. Alue 1 98/501 tasossa 2 mahdollisesti resentti
rakenne. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.

- 122435 Lamminniemi. Alue 1 86/500 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122436 Lamminniemi. Alue 1 84/500 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122437 Lamminniemi. Alue 1 78-80/500-501 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122438 Lamminniemi. Alue 1 75-76/500-501 likamaakuoppa tasossa 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122439 Lamminniemi. Alue 1 71-72/500-501 tasossa 2 likamaaläikkä. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122440 Lamminniemi. Alue 1 71/501 tasossa 2 mahdollinen paalunsija. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122441 Lamminniemi. Alue 2 151/522 tasossa 2 hiilirantu. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.
- 122442 Lamminniemi. Alue 2 150-151/511-530 tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Esa Mikkola.
- 122443 Lamminniemi. Alue 2 150-151/511-530 tasossa 2. Kuvattu lännestä. Kuva Esa Mikkola.
- 122444 Lamminniemi. Alue 2 148-149/508-512 tasossa 1. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122445 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-512 tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122446 Lamminniemi. Alue 2 150/510 liesi tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122447 Lamminniemi. Alue 2 150/511 liesi tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122448 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-530 tasossa 2. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122449 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 3. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Esa Mikkola.
- 122450 Lamminniemi. Alue 2 149-151/508-511 tasossa 2. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122451 Lamminniemi. Alue 2 149-151/508-511 tasossa 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122452 Lamminniemi. Alue 1 75-77/500-501 likamaakuoppa tasossa 3. Kuvattu lännestä. Kuva Esa Mikkola.
- 122453 Lamminniemi. Alue 2 151/522 tasossa 3 yksityiskohta: hiilirantu. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.
- 122454 Lamminniemi. Alue 2 150-151/528 tasossa 3 yksityiskohta: nokimaata harmaassa hiekassa. Kuvattu lännestä. Kuva Esa Mikkola.
- 122455 Lamminniemi. Alue 2 150/515 tasossa 3 yksityiskohta: hiiltä ja nokimaata. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Esa Mikkola.
- 122456 Lamminniemi. Alue 1 86/500 profiili. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122457 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 4. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122458 Lamminniemi. Alue 1 75-77/500 likamaakuoppa tasossa 4. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

- 122459 Lamminniemi. Alue 1 75/500 likamaakuoppa tasossa 4 yksityiskohta kolikko *in situ*. Kuva Minna Koivikko.
- 122460 Lamminniemi. Alue 2 152/522-524 W-E profiili. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122461 Lamminniemi. Alue 2 149-151/508-511 tasossa 3 ja osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122462 Lamminniemi. Alue 2 150/510 tasossa 3 ja osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122463 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 3. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122464 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 3. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122465 Lamminniemi. Alue 1 75-77/500 tasossa 5. Kuvattu lännestä. Kuva Esa Mikkola.
- 122466 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 tasossa 5. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.
- 122467 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 tasossa 6. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Esa Mikkola.
- 122468 Lamminniemi. Alue 2 148-151/508-511 yksityiskohta liesikiveyksestä tasossa 4. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122469 Lamminniemi. Alue 2 148-151/508-511 tasossa 4. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122470 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 4. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122471 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-508 tasossa 4. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122472 Lamminniemi. Alue 2 151/500 tasossa 4 yksityiskohta: nokimaata. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122473 Lamminniemi. Alue 2 151/503-504 tasossa 4 yksityiskohta: hiilen värjäämää maata. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122474 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 tasossa 7. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122475 Lamminniemi. Alue 2 148-151/508-511 tasossa 5, osa liesikiveyksestä tasossa 2. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122476 Lamminniemi. Alue 2 lieden profiili, taustalla Kaisa Piironen. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122477 Lamminniemi. Alue 2 150-151/500-501 tasossa 5. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122478 Lamminniemi. Alue 2 150-151/502-503 tasossa 5. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122479 Lamminniemi. Alue 2 150-151/504-505 tasossa 5. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122480 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 8. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122481 Lamminniemi. Alue 1 76-77/500-501 profiili. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.
- 122482 Lamminniemi. Alue 1 75-77/500-501 profiili. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.

- 122483 Lamminniemi. Alue 2 148-150/509-510 tasossa 6. Kuvattu idästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122484 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 likamaakuoppa tasossa 9.
Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.
- 122485 Lamminniemi. Alue 2 150-151/501 tasossa 6. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122486 Lamminniemi. Alue 2 153-154/500-501 tasossa 6. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122487 Lamminniemi. Alue 2 150/501 tasossa 7. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122488 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 profiilin länsiosa.
Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122489 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 profiilin keskiosa.
Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.
- 122490 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 profiilin itäosa. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122491 Lamminniemi. Alue 1 78-79/500-501 profiili. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122492 Lamminniemi. Alue 2 152/504-505 profiili. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122493 Lamminniemi. Alue 2 152/503-504 profiili. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122494 Lamminniemi. Alue 2 152/502-503 profiili. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122495 Lamminniemi. Alue 2 152/501-502 profiili. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122496 Lamminniemi. Alue 2 152/500-501 profiili. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.
- 122497 Lamminniemi. Alue 2. Työkuva. Kaivajat täyttävät kaivausaluetta.
Kuvattu idästä. Kuva Esa Mikkola.
- 122498 Lamminniemi. Yleiskuva maisemasta. Kuvattu luoteesta.
Kuva Esa Mikkola.
- 122499 Lamminniemi. Yleiskuva maisemasta. Kuvattu lännestä.
Kuva Esa Mikkola.

Nro	Kartta	Mk	Piirtäjä	Kalvokoko	Sivu	Sikm. 240
1.	Yleiskartta	1:500	Minna Koivikko	A2	s.29	607.2.1
2.	Pintavaaituskartta, alue 1	1:100	Minna Koivikko	A3	s. 29b	607.2.2
3.	Pintavaaituskartta, alue 2	1:100	Minna Koivikko	A3	s. 29 c	607.2.3
4.	Tasokartta, taso 1, alue 1, 70-86/500-502	1:20	Minna Koivikko	A2	s.30	607.2.4
5.	Tasokartta, taso 1, alue 1, 86-100/500-502	1:20	Minna Koivikko	A2	s.31	607.2.5
6.	Tasokartta, taso 2, alue 1, 70-86/500-502	1:20	Katja Vuoristo	A2	s.32	607.2.6
7.	Tasokartta, taso 2, alue 1, 86-100/500-502	1:20	Johanna Enqvist	A2	s.33	607.2.7
8.	Tasokartta, taso 3, alue 1, 70-86/500-502	1:20	Johanna Enqvist	A2	s.34	607.2.8
9.	Tasokartta, taso 4, alue 1, 75-80/500-502	1:20	Minna Koivikko	A4	s.35	607.2.9
10.	Tasokartta, taso 5, alue 1, 75-80/500-502	1:20	Johanna Enqvist	A4	s.36	607.2.10
11.	Tasokartta, taso 6, alue 1, 75-80/500-502	1:20	Johanna Enqvist	A4	s.37	607.2.11
12.	Tasokartta, taso 7, alue 1, 75-80/500-502	1:20	Katja Vuoristo	A4	s.38	607.2.12
13.	Tasokartta, taso 8, alue 1, 75-80/500-502	1:20	Katja Vuoristo	A4	s.39	607.2.13
14.	Tasokartta, taso 9, alue 1, 78-80/500-502	1:20	Katja Vuoristo	A4	s.40	607.2.14
15.	Tasokartta, tasot 10 ja 11, alue 1, 78-80/500-502	1:20	Katja Vuoristo	A4	s.41	607.2.15
16.	Profiilikartta, alue 1, prof. 75,32-77,32/501,10 N-S	1:10	Minna Koivikko	A4	s.42	607.2.16
17.	Profiilikartta, alue 1, prof. 79,50/500-501 W-E	1:10	Katja Vuoristo	A3	s.43	607.2.17
18.	Profiilikartta, alue 1, prof. 86-87,40/500 S-N	1:10	Minna Koivikko	A4	s.44	607.2.18
19.	Tasokartta, alue 2, taso 1, 148-152/500-516	1:20	Minna Koivikko	A2	s.45	607.2.19
20.	Tasokartta, alue 2, taso 1, 150-152/516-530	1:20	Minna Koivikko	A2	s.46	607.2.20
21.	Tasokartta, alue 2, taso 2, 148-152/500-516	1:20	Minna Koivikko	A2	s.47	607.2.21
22.	Tasokartta, alue 2, taso 2, 150-152/516-530	1:20	Minna Koivikko	A2	s.48	607.2.22
23.	Tasokartta, alue 2, taso 3, 148-152/500-516	1:20	Minna Koivikko	A2	s.49	607.2.23
24.	Tasokartta, alue 2, taso 3, 150-152/516-530	1:20	Katja Vuoristo	A2	s.50	607.2.24
25.	Tasokartta, alue 2, taso 4, 148-152/500-516	1:20	Minna Koivikko	A2	s.51	607.2.25
26.	Tasokartta, alue 2, taso 5, 150-152/516-530	1:20	Minna Koivikko	A2	s.52	607.2.26
27.	Tasokartta, alue 2, taso 6, 150-152/516-530	1:20	Minna Koivikko	A2	s.53	607.2.27
28.	Tasokartta, alue 2, taso 7, 150-152/516-530	1:20	Minna Koivikko	A2	s.54	607.2.28
29.	Profiilikartta, alue 2, prof. 152/500-505	1:10	Minna Koivikko	A3	s.55	607.2.29
30.	Profiilikartta, alue 2, prof. 152/522-542 ja 152/526-7	1:10	Minna Koivikko	A3	s.56	607.2.30
31.	Profiilikartta, alue 2, prof. 150/530-527 E-W	1:10	Minna Koivikko	A3	s.57	607.2.31
32.	Profiilikartta, alue 2, prof. 150/516 E-W	1:10	Minna Koivikko	A4	s.58	607.2.32
33.	Profiili liedestä. Alue 2.	1:10	Minna Koivikko	A4	s.59	607.2.33

-29a-

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Pintavaaituskartta

Kaivausalue 1

~~Mk 1:100~~

Piirt. Minna Koivikko

Korkeudet m mpy

 neulapohjoinen

100	-	+86,27	+86,27	+86,30
	-	+86,29	+86,27	+86,32
98	-	+86,25	+86,31	+86,33
	-	+86,25	+86,31	+86,32
96	-	+86,26	+86,31	+86,32
	-	+86,29	+86,33	+86,35
94	-	+86,38	+86,35	+86,38
	-	+86,35	+86,36	+86,38
92	-	+86,36	+86,36	+86,37
	-	+86,39	+86,39	+86,40
90	-	+86,39	+86,32	+86,31
	-	+86,41	+86,41	+86,39
88	-	+86,43	+86,42	+86,41
	-	+86,42	+86,42	+86,41
86	-	+86,42	+86,42	+86,40
	-	+86,41	+86,40	+86,41
84	-	+86,41	+86,42	+86,43
	-	+86,42	+86,45	+86,42
82	-	+86,45	+86,44	+86,43
	-	+86,46	+86,44	+86,43
80	-	+86,48	+86,44	+86,43
	-	+86,45	+86,43	+86,40
78	-	+86,47	+86,45	+86,43
	-	+86,44	+86,44	+86,44
76	-	+86,47	+86,42	+86,46
	-	+86,48	+86,44	+86,50
74	-	+86,51	+86,44	+86,46
	-	+86,48	+86,42	+86,44
72	-	+86,46	+86,46	+86,44
	-	+86,46	+86,45	+86,46
70	-	+86,43	+86,44	+86,42
7				
		500	502	

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Pintavaaituskartta

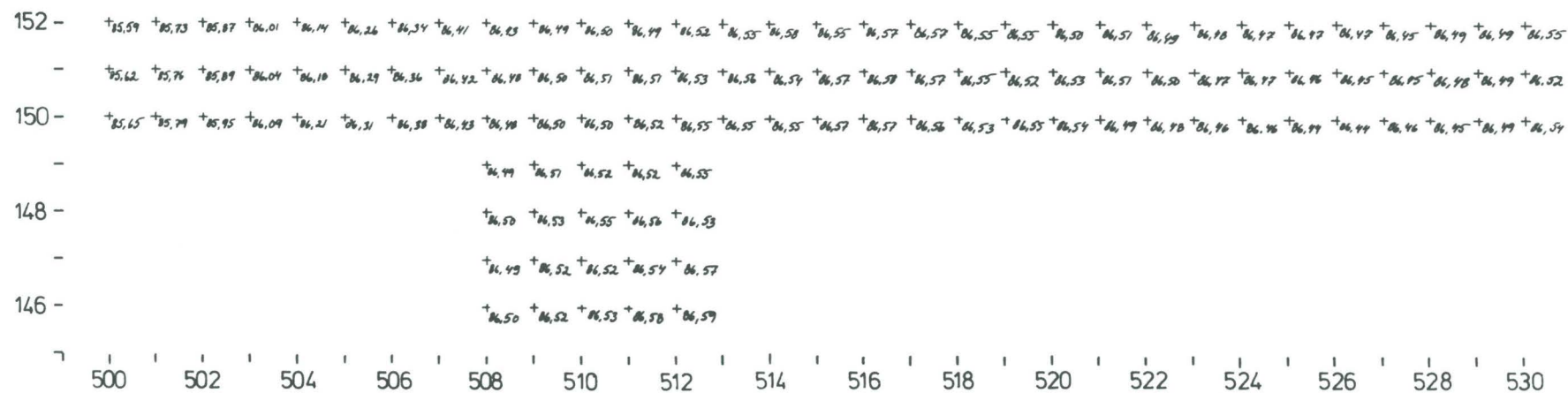
Kaivausalue 2

Mk 1:100

Piirt. Minna Koivikko

Korkeudet m mpy

↑
neu lapohjoinen

29
0

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 1

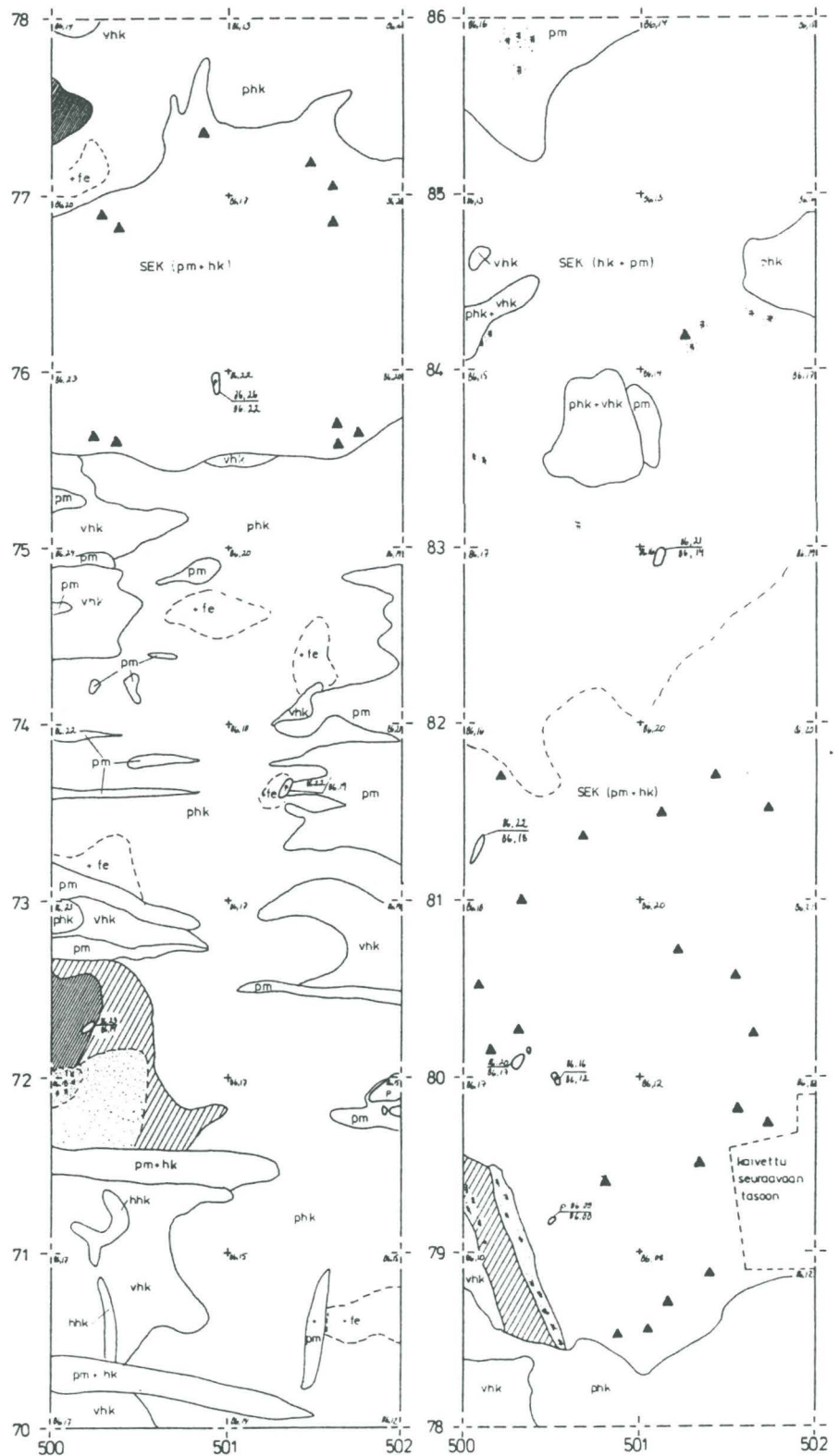
Mk 1:20 1m

Piirt. Minna Koivikko

neulapohjoinen

pm	peltomulta
phk	pun. hiekka
vhk	valk. hiekka
hvk	harmaa hiekka
+ fe	rautapitoinen -
	nokimaa, hiili
	tumma likamaa
	harmaa likamaa
	palanut savi
	kivi, palanut kivi
SEK	sekoittunut maa
86.15	korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

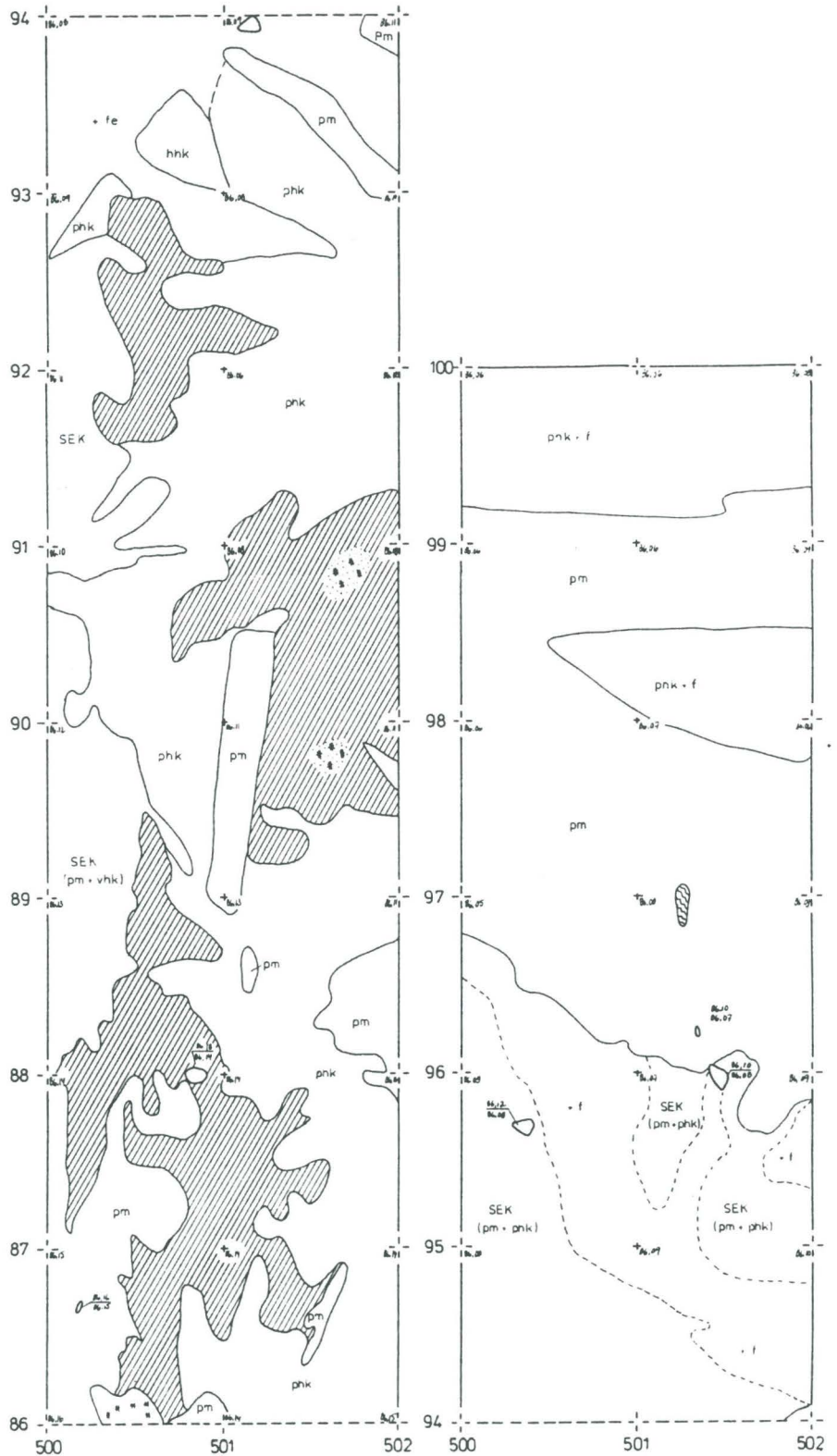
Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 1

Piirt. Minna Kaivikko

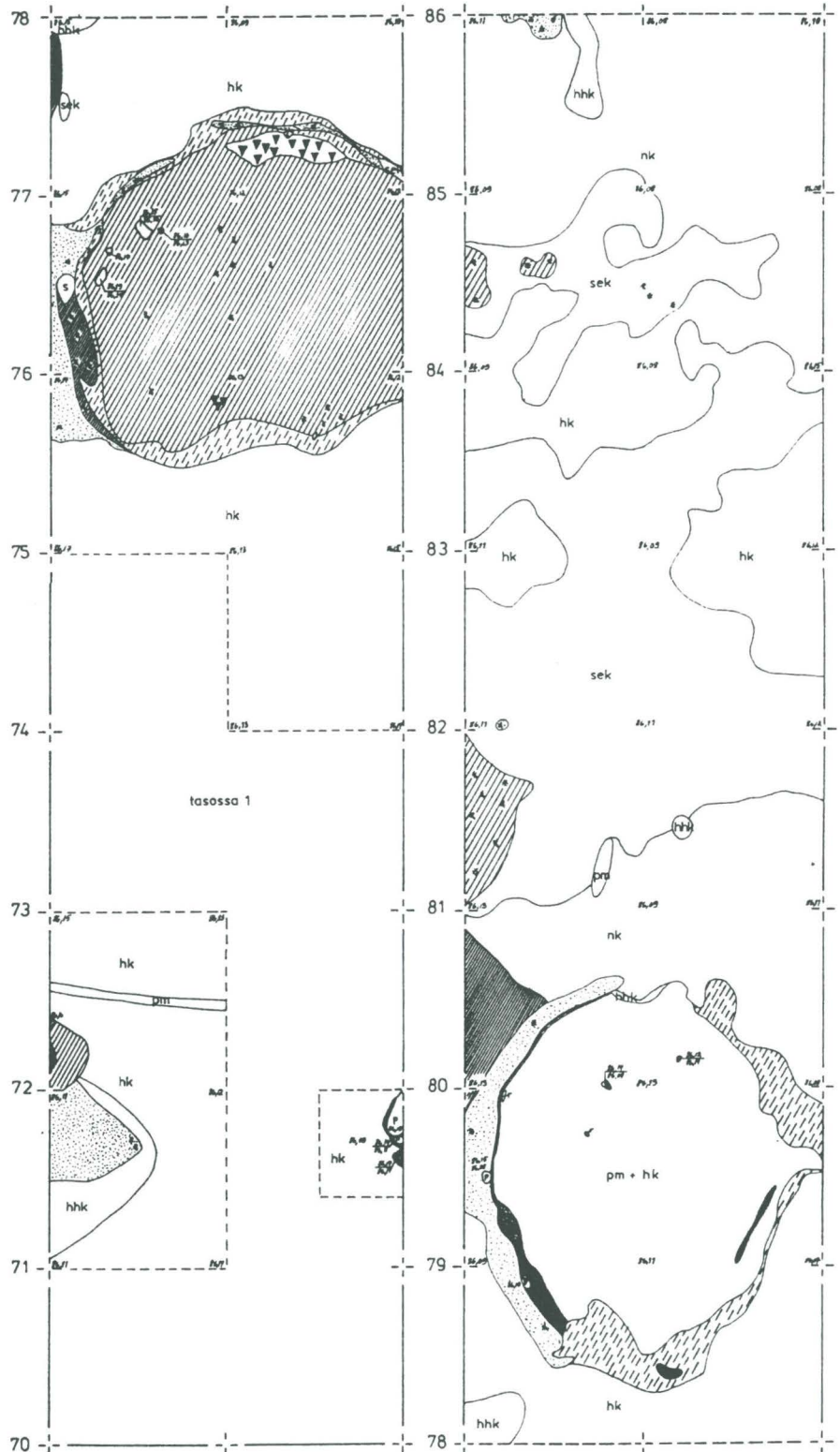
- pm peltomulta
- phk pun. hiekka
- vnhk valk. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- fe rautapitoinen -
- f, n, h nokimaa, hiili
- SEK sekoittunut maa
- harmaa likamaa
- o p kivi, palanut kivi
- puuta
- m korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 1, taso 2
 Mk 1-20
 Piirt. Katja Vuoristo

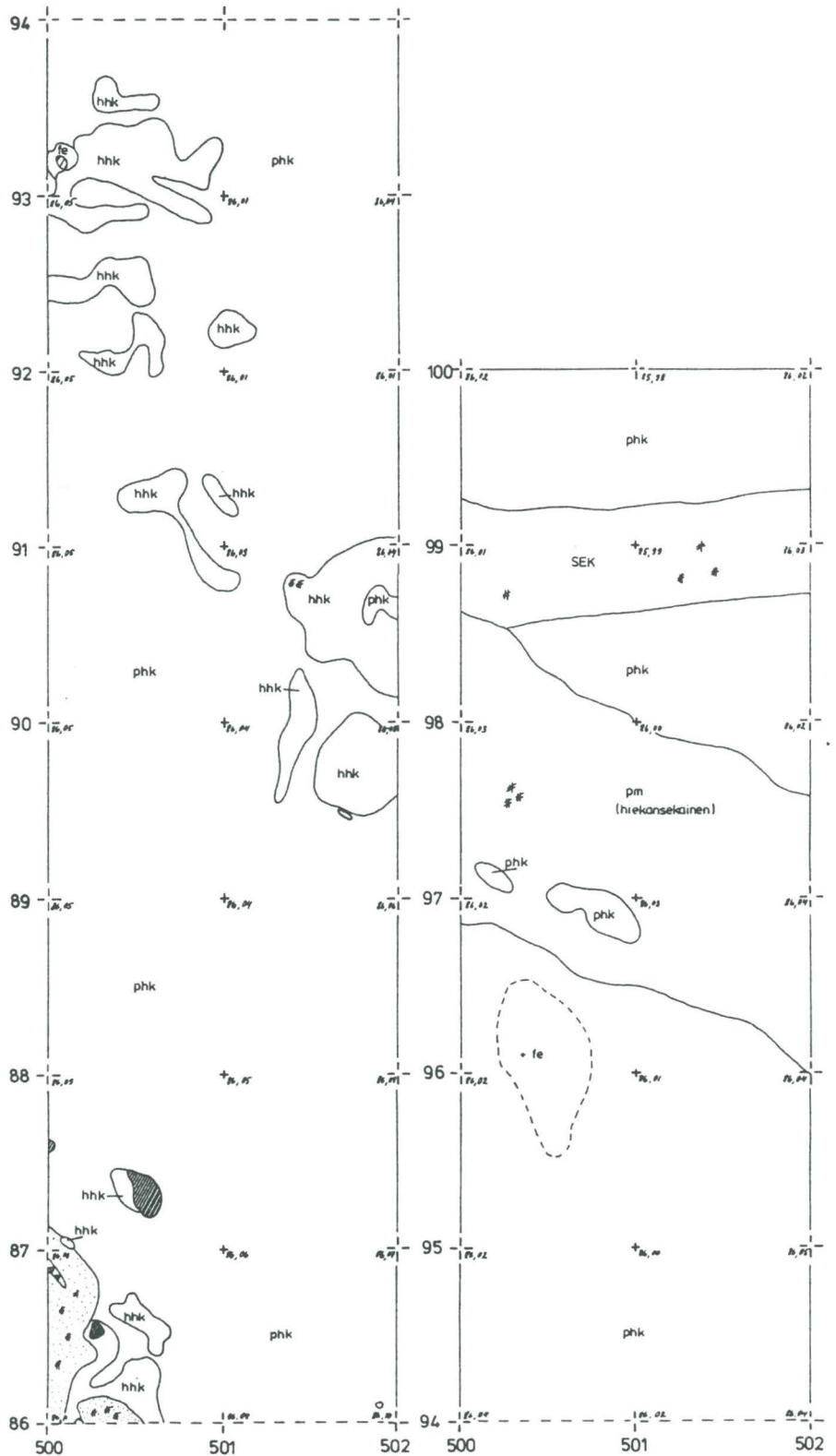
- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- sekoittunut harmaa likamaa + hhk
- nokimaa, hiili
- palanut savi
- orgaanista
- peltomulta
- hiekka
- harmaa hiekka
- sekoittunut hhk + hk
- savi
- rautaesine
- kivi, palanut kivi, kvartsi
- korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 1, taso 2
 Mk 1:20 1m
 Piirt. Johanna Enqvist

- pm peltomulta
- phk pun. hiekka
- vhk valk. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- + fe rautapitoinen -
- # # # nokimaa, hiili
- SEK sekoittunut maa
- / / / harmaa liikamaa
- (p) kivi, palanut kivi
- ~ ~ ~ puuta
- 88,00 korkeus m mpy
- tumma liikamaa
- ▽ ▽ ▽ palanut savi

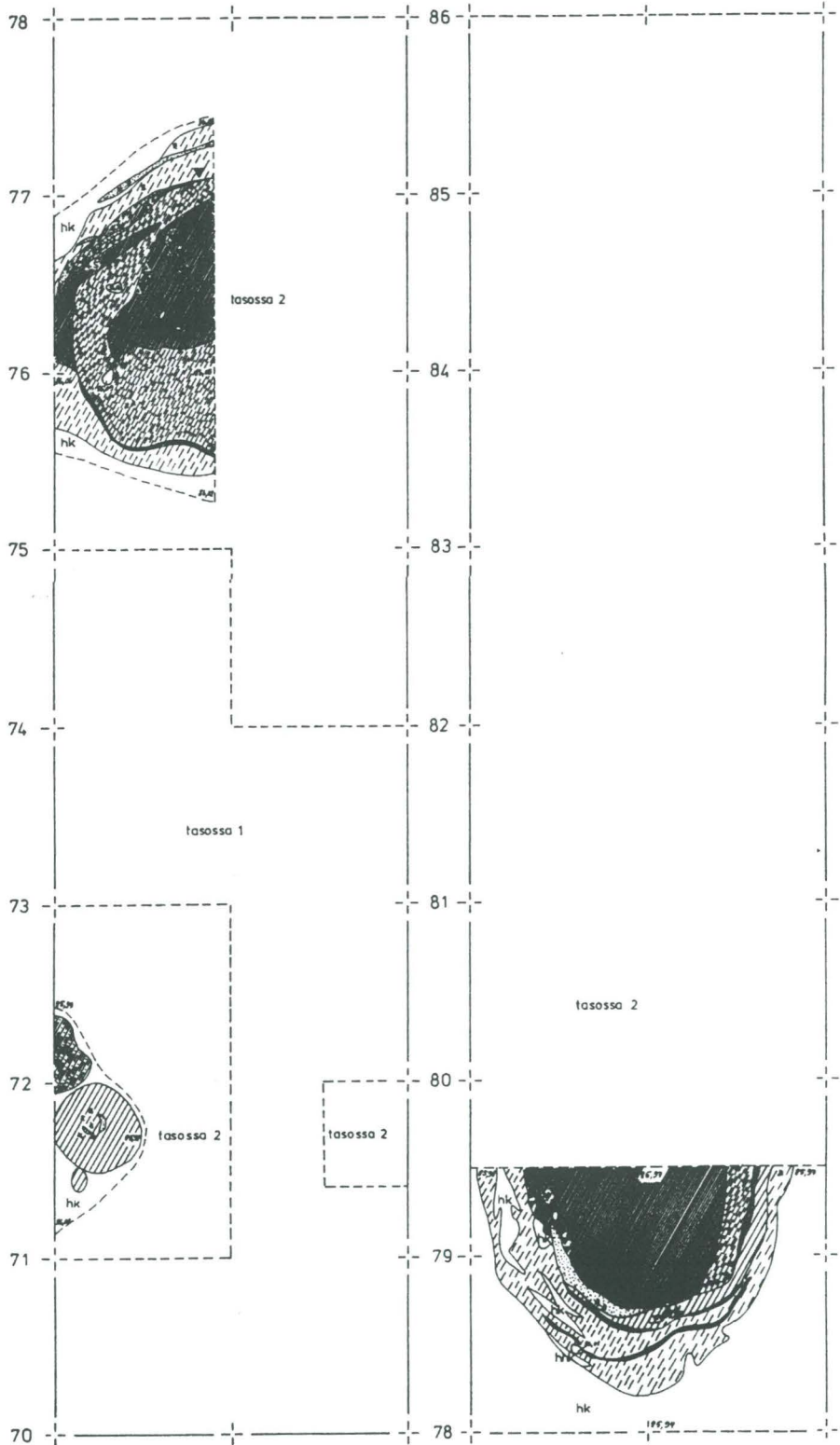

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 1, taso 3
 M 1:20 1m
 Piirt. Johanna Enqvist

neulapohjoinen

- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- tumma likamaa + phk
- tumma likamaa + hhk
- harmaa likamaa + hhk
- tumma likamaa + puusilppu
- nokimaa, hiili
- orgaanista
- palanut savi
- hk hiekka
- hhk harmaa hiekka
- +s savi
- kivi, palanut kivi
- korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 4

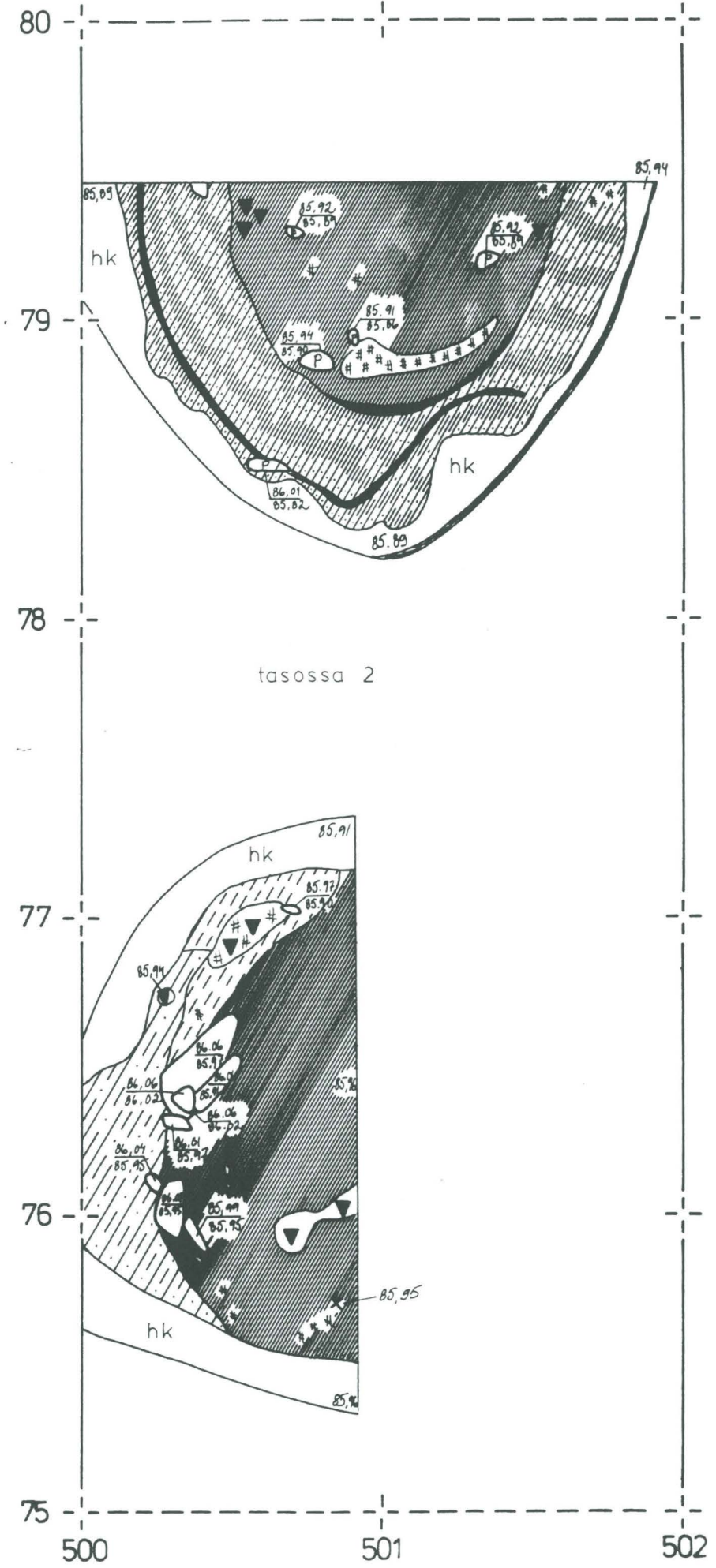
Mk 1:20

Piirt. Minna Koivikko

1m

↑ neulapohjoinen

- tumma likamaa
- tumma likamaa + pun. hiekka
- harmaa likamaa + pun. hiekka
- harmaa likamaa + harmaa hiekka
- orgaanista
- palanut savi
- hiili
- raha
- kivi, palanut kivi
- hiekka
- korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 5

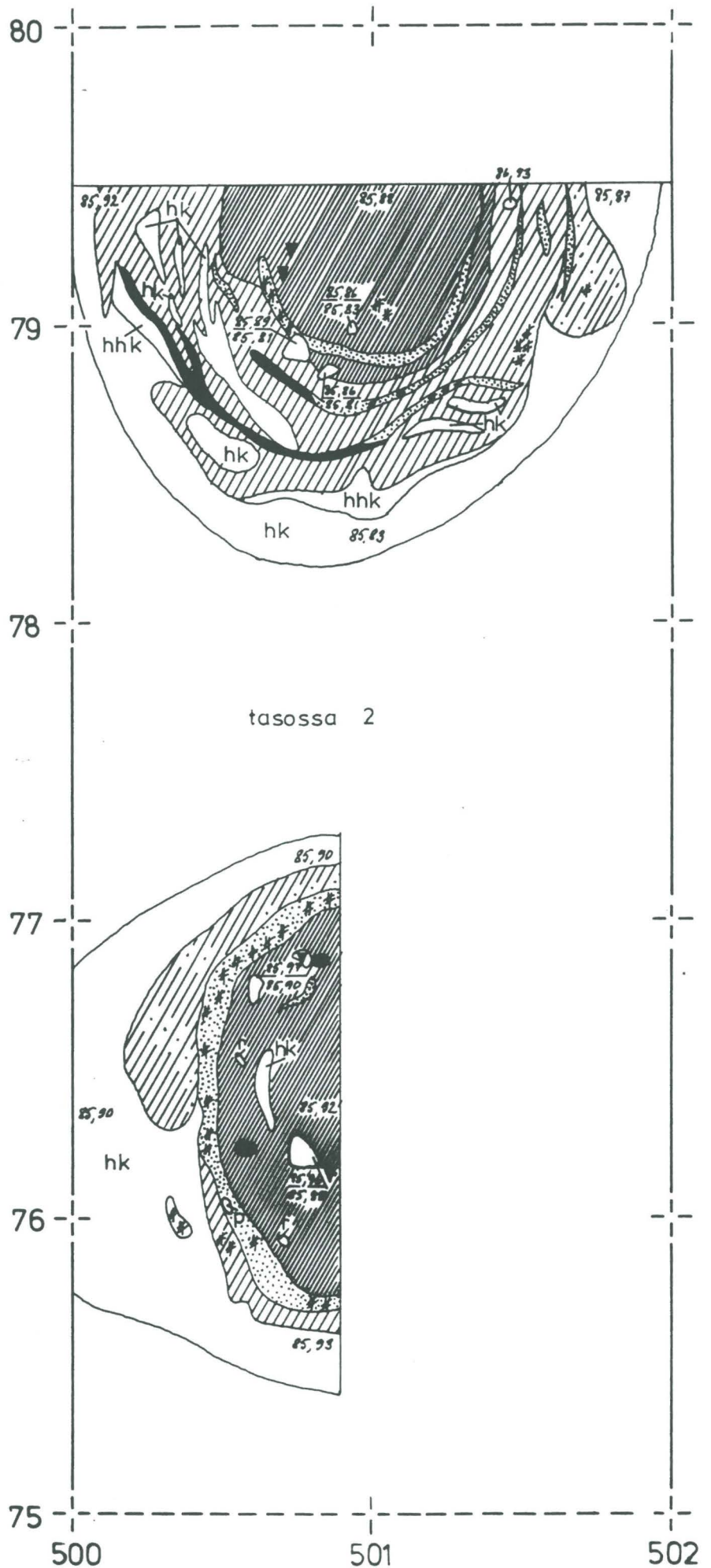
Mk 1:20

Piirt. Johanna Enqvist

 1m

 neulapohjoinen

- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- harmaa likamaa + hiekka
- nokimaa, hiili
- hiekka
- harmaa hiekka
- orgaanista
- luu
- kivi, palanut kivi
- palanut savi
- korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 6

Mk 1: 20

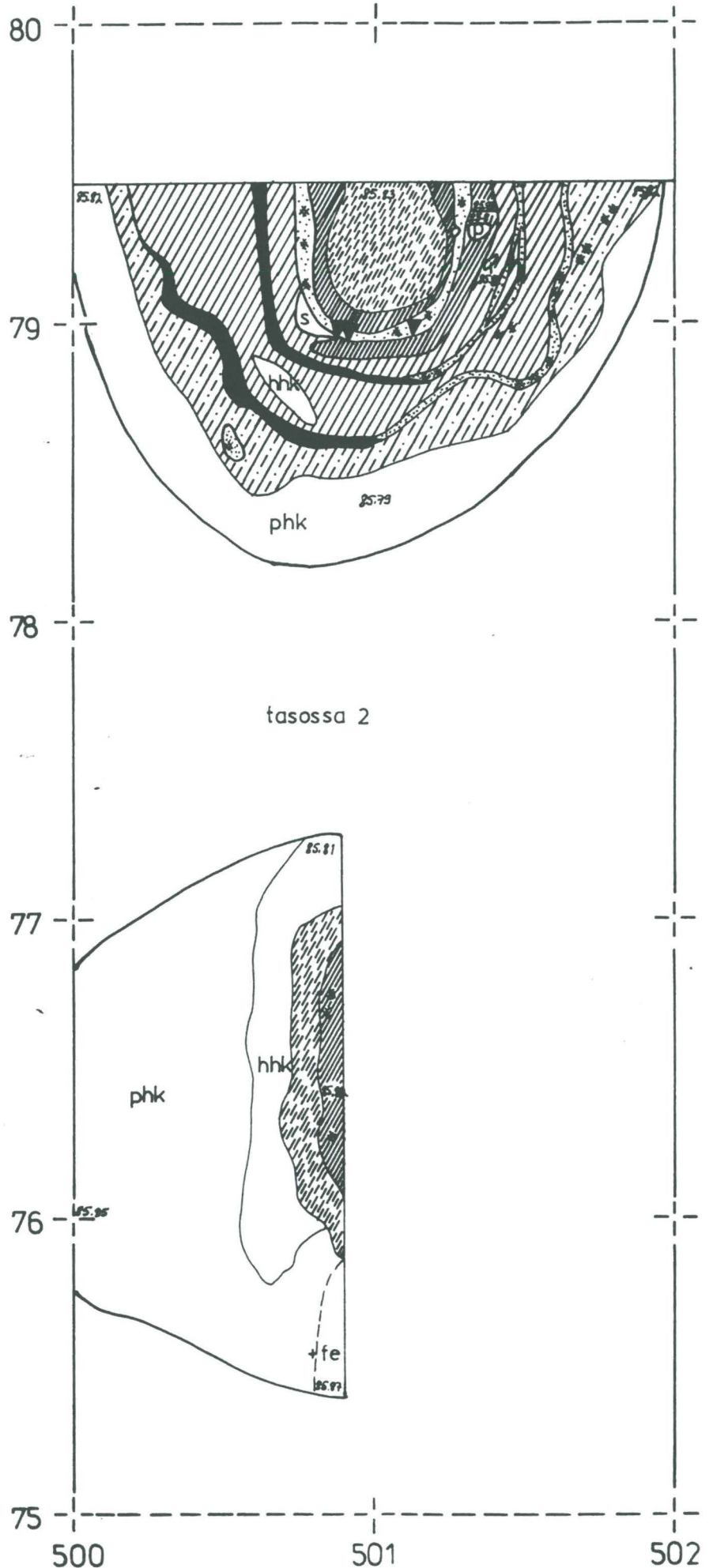
Piirt. Johanna Enqvist

neulapohjoinen

- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- harmaa hiekka
- punainen hiekka
- sekoittunut harmaa likamaa + hhk + phk
- sekoittunut tumma likamaa + hhk
- nokimaa, hiili
- orgaanista
- rautapitoinen -
- palanut savi
- savi
- kivi, palanut kivi
- korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 7

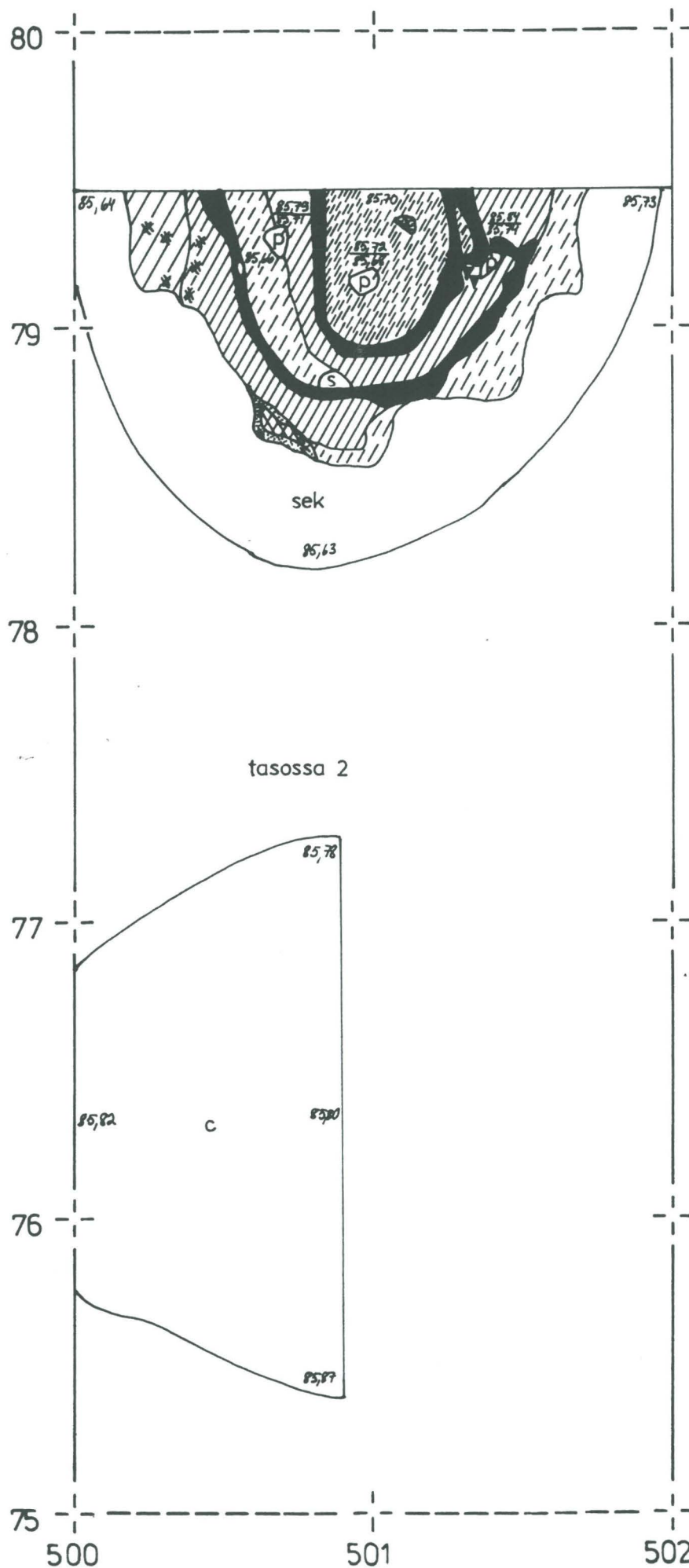
Mk 1: 20

Piirt. Katja Vuoristo

 1 m

 neulapohjoinen

- sekoittunut tumma likamaa + hhk
- sekoittunut harmaa likamaa + hhk
- harmaa likamaa
- nokimaa, hiili
- palanut hiekka
- vaaleanharmaa likamaa
- puhdas pohjamaa
- sekoittunut hhk+ pun. hk
- savi
- palanut savi
- orgaanista
- kivi, palanut kivi
- korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 8

Mk 1 : 20

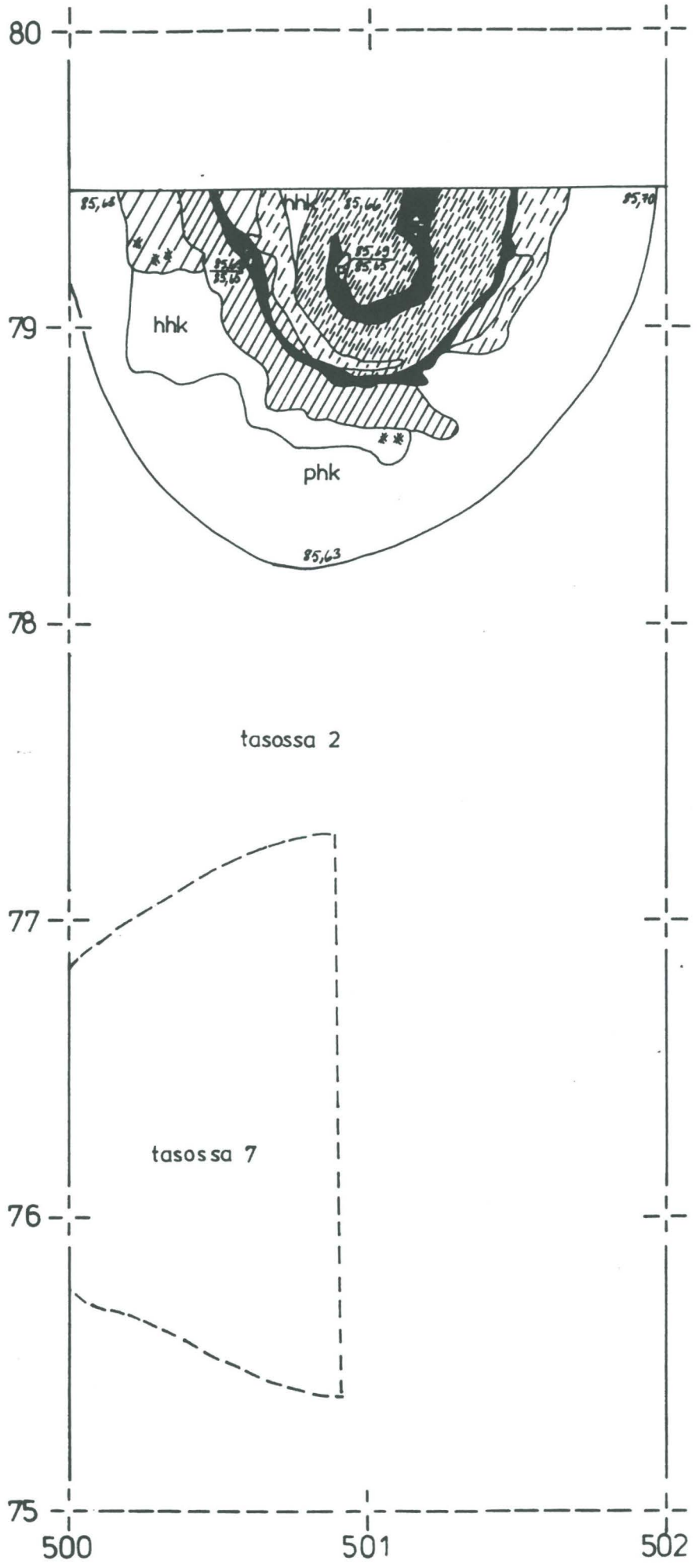
Piirt. Katja Vuoristo

neulapohjoinen

- sekoittunut tumma likamaa + hhk
- sekoittunut harmaa likamaa + hhk
- harmaa likamaa
- vaaleanharmaa likamaa
- orgaanista
- hhk harmaa hiekka
- phk punainen hiekka
- palanut savi
- hiili
- P palanut kivi
- 85,63 korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, taso 9

Mk 1 : 20

Piirt. Katja Vuoristo

 1 m

 neulapohjoinen

 tumma likamaa

 harmaa likamaa

 vaaleanharmaa likamaa

 sekoittunut tumma likamaa + hhk

 sekoittunut harmaa likamaa + phk

 phk punainen hiekka

 hhk harmaa hiekka

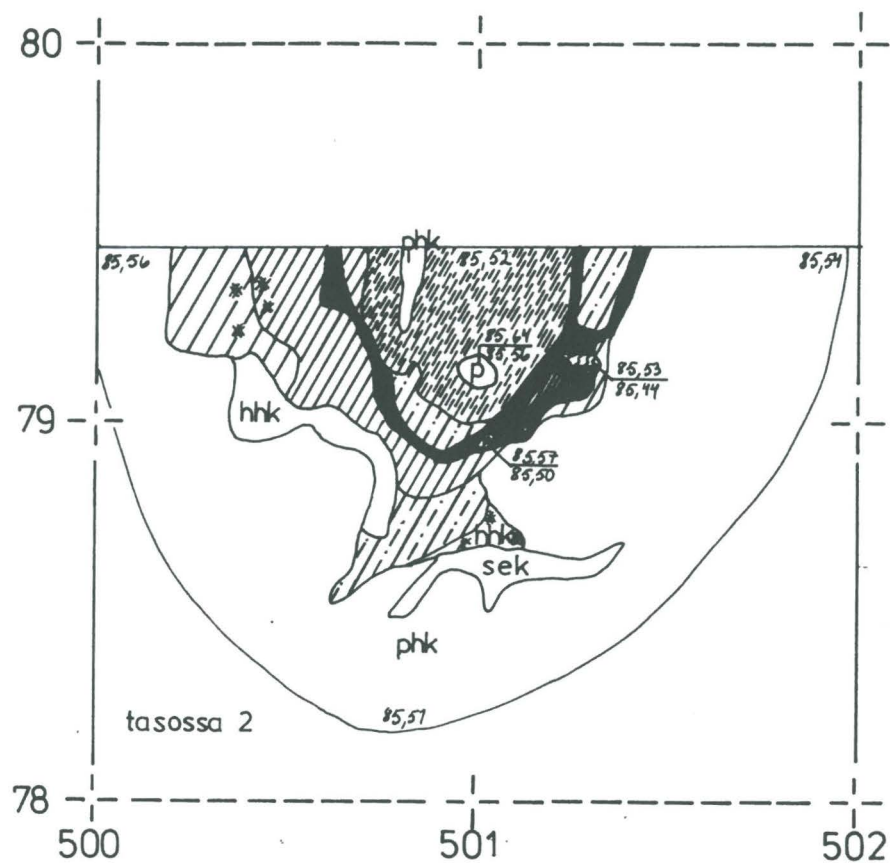
 sek sekoittunut hhk + phk

 hiili

 puuta

 orgaanista

 palanut kivi

 korkeus m mpy

POLVI JÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1, tasot 10 ja 11

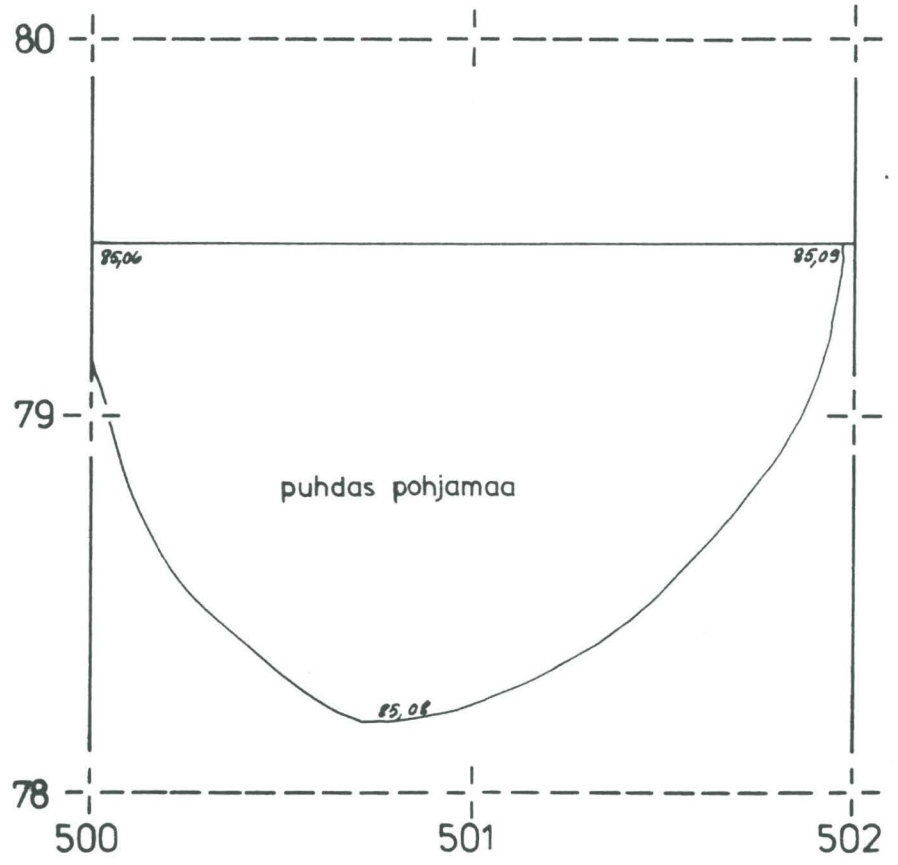
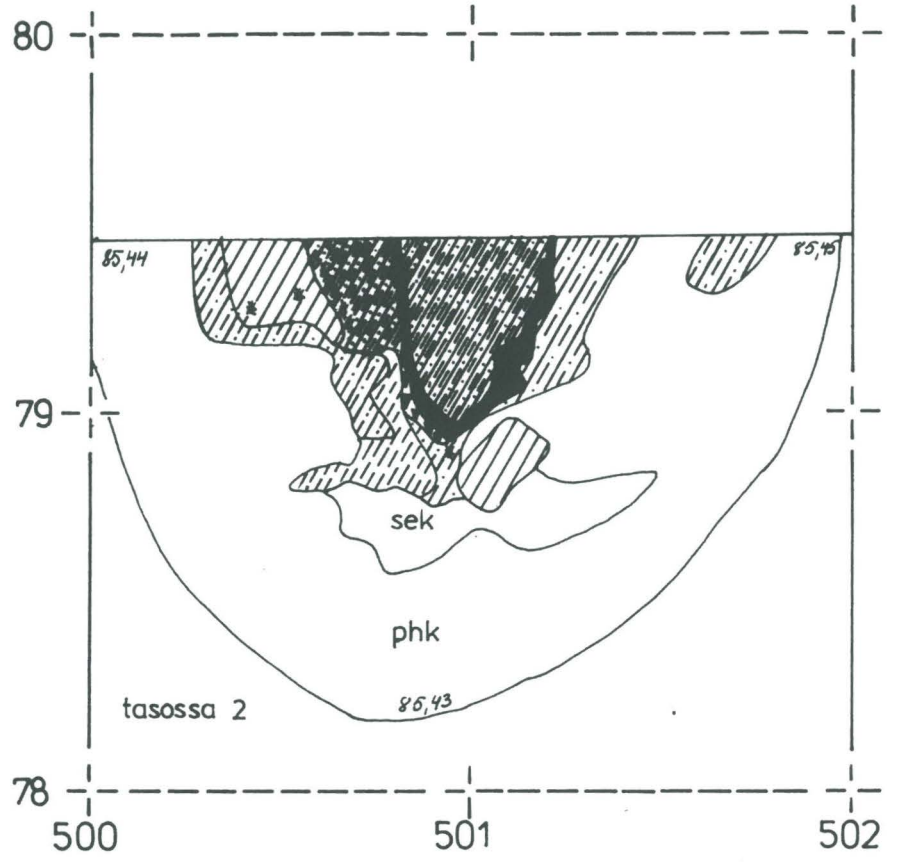
Mk 1: 20

Piirt. Katja Vuoristo

↑ neulapohjoinen

- sekoittunut tumma likamaa + phk
- sekoittunut harmaa likamaa + phk
- sekoittunut harmaa likamaa + harmaa hiekka
- vaaleanharmaa likamaa
- phk punainen hiekka
- sek sekoittunut harmaa hiekka + phk
- orgaanista
- hiili
- palanut savi
- korkeus m mpy

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 1. N-S

Profiili 75,32-77,32/501,10

Mk 1:10

Piirt. Minna Koivikko

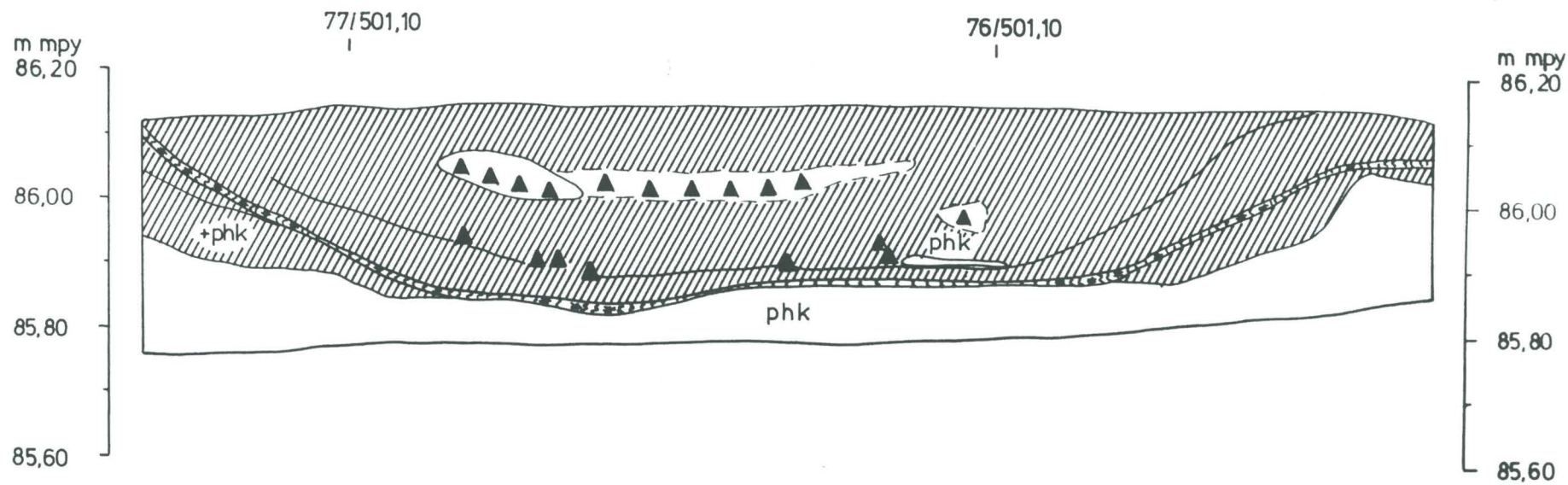
phk punainen hiekka

▲ palanut savi

likamaa

orgaaninen aines ja hiili

hiilirantu

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

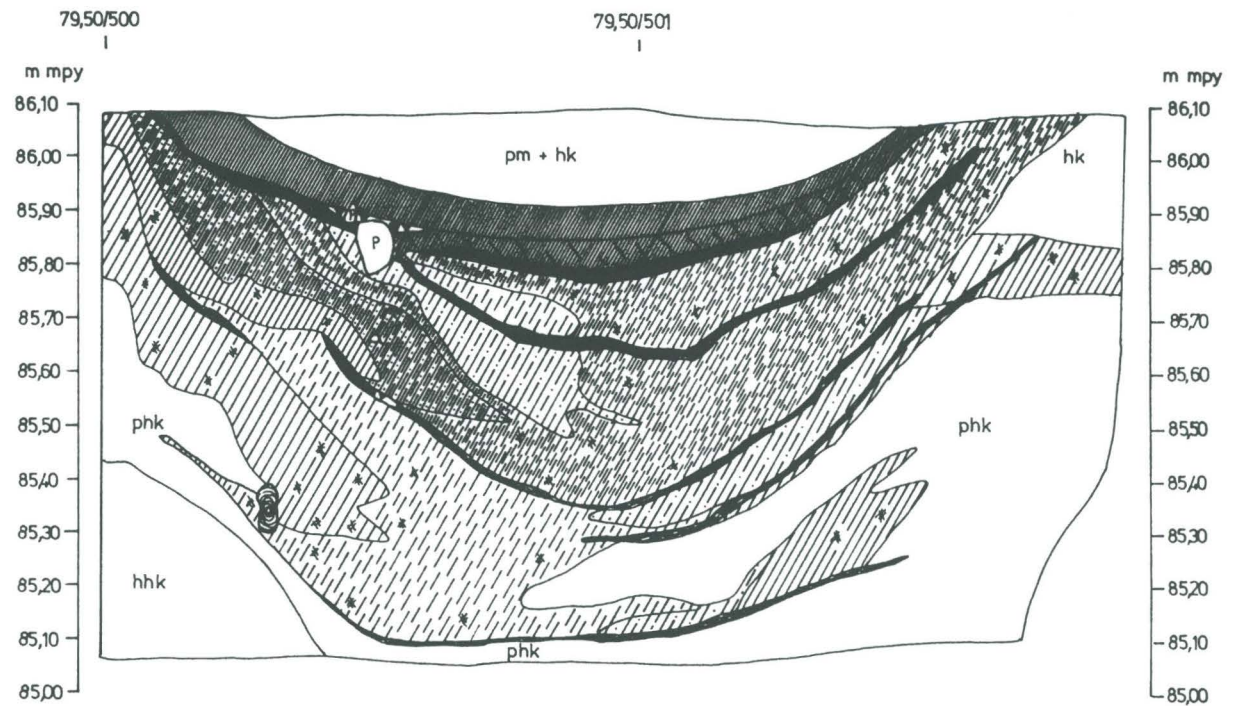
Kaivausalue 1

Profiili 79,50/500-501, W-E

Mk ~~1-10~~

Piirt. Katja Vuoristo

- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- vaaleanharmaa likamaa
- tumma likamaa + puusilppu
- sekoittunut tumma likamaa + hhk
- sekoittunut harmaa likamaa + hhk
- sekoittunut tumma likamaa + phk
- sekoittunut harmaa likamaa + phk
- pm peltomulta
- hk hiekka
- hhk harmaa hiekka
- phk punainen hiekka
- orgaanista
- puuta
- kivi, palanut kivi
- hiili
- palanut savi

43

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

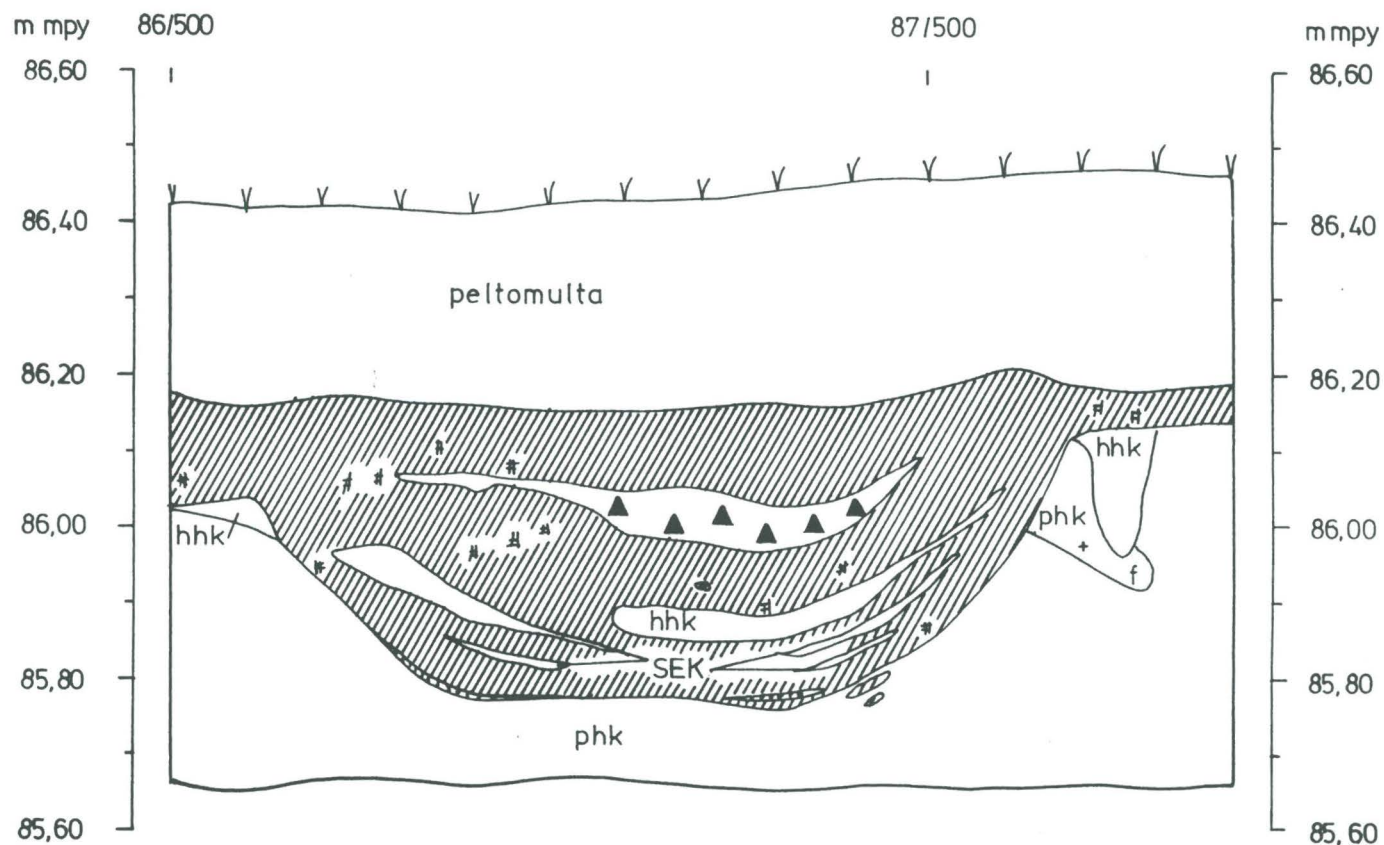
Kaivausalue 1

Profiili 86-87,40/500 S-N

Mk 1:10

Piirt. Minna Koivikko

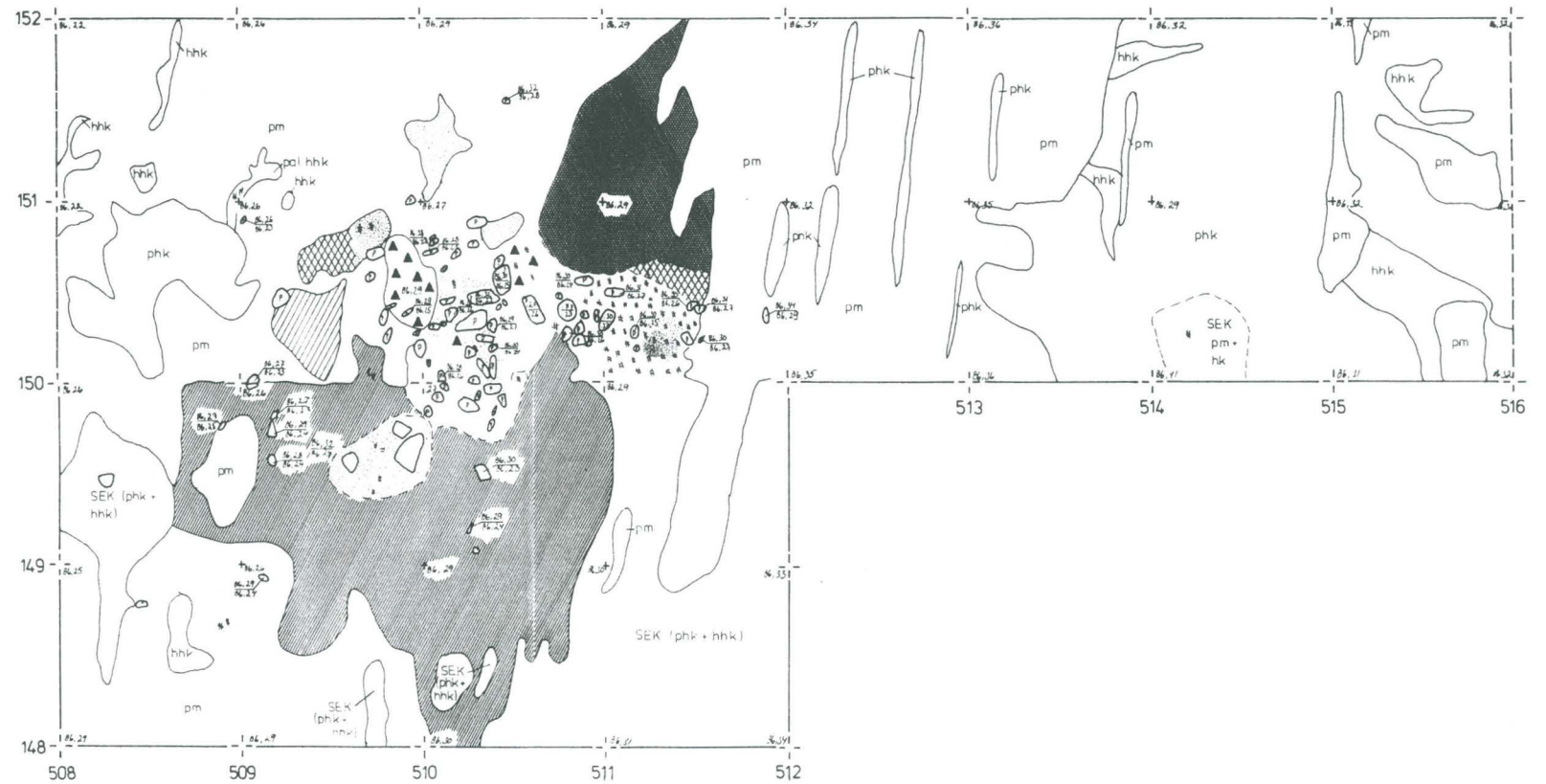
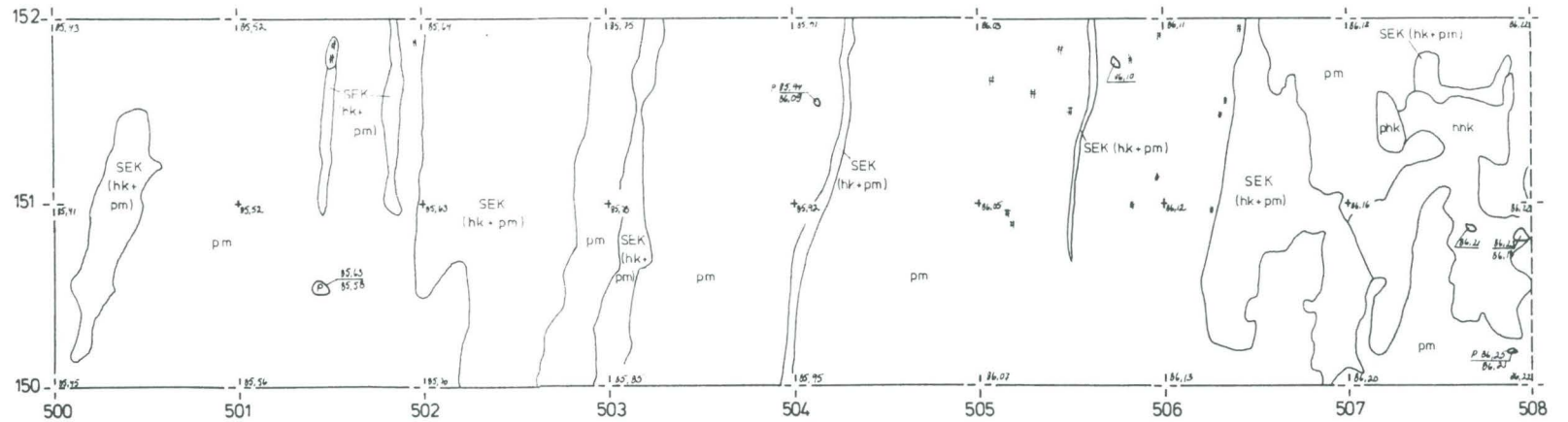
- phk punainen hiekka
- hhk harmaa hiekka
- orgaanista
- SEK sekoittunut maa (hhk + phk)
- ▲ palanut savi
- tumma likamaa

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 2, taso 1
 Mk 1:20
 Piirt. Minna Kaivikko

↑ neulapohjoinen

- pm peltomulta
- phk pun. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- hk hiekka
- pun. palanut hiekka
- valk. palanut hiekka
- SEK sekoittunut maa
- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- ▲ ▲ palanut savi
- ⊙ kivi, palanut kivi
- s nokimaa, hiili
- 7. 1 korkeus m py

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

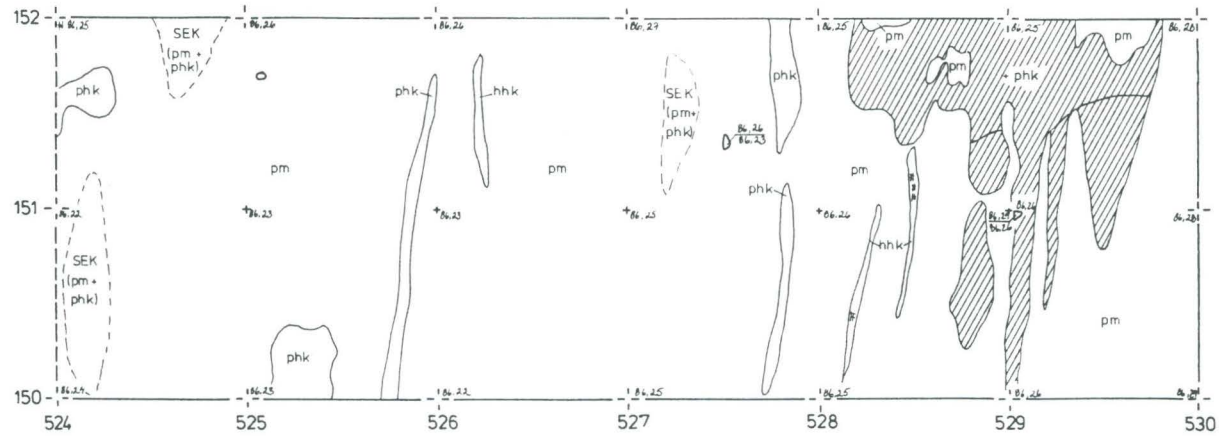
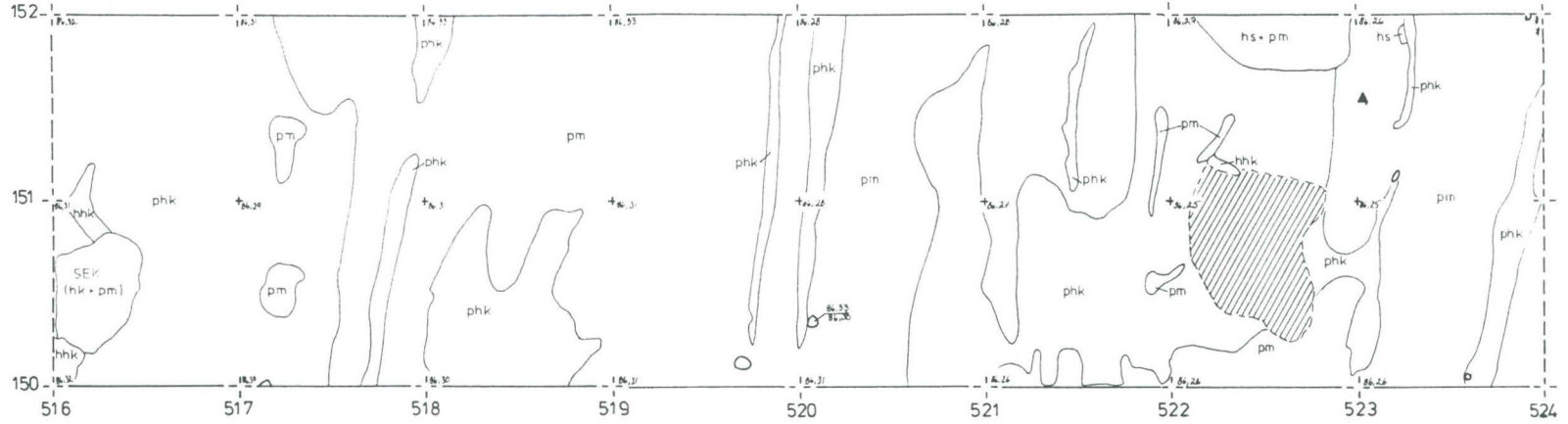
Kaivausalue 2, taso 1

Mk 1:20

Piirt. Minna Koivikko

neulapohjoinen

- hs hiesu
- pm peltomulta
- phk pun. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- hk hiekka
- SEK sekoittunut maa
- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- ▲ ▲ palanut savi
- ○ kivi, palanut kivi
- r a hiili
- k. 25 korkeus m mpy

913

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

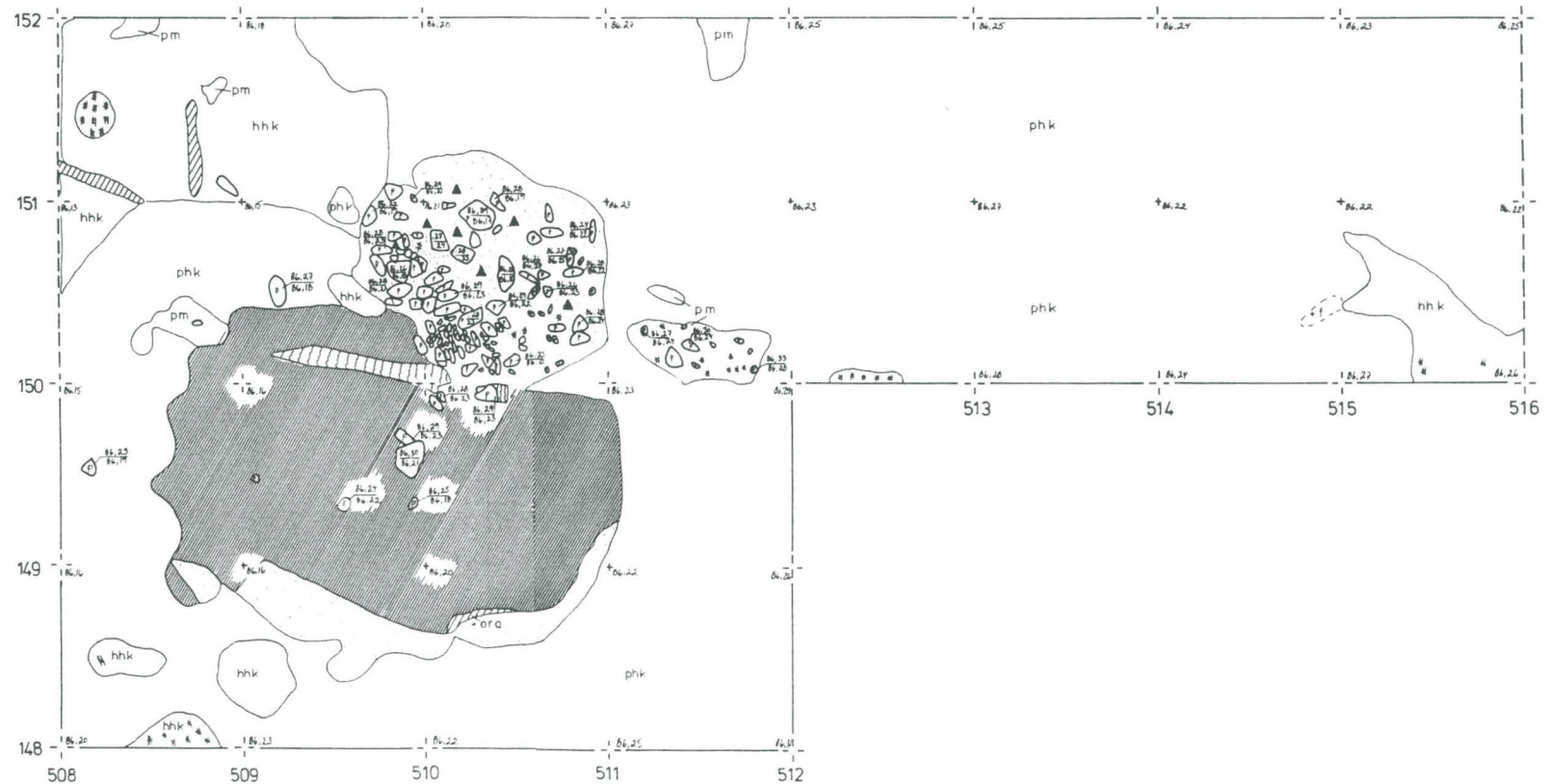
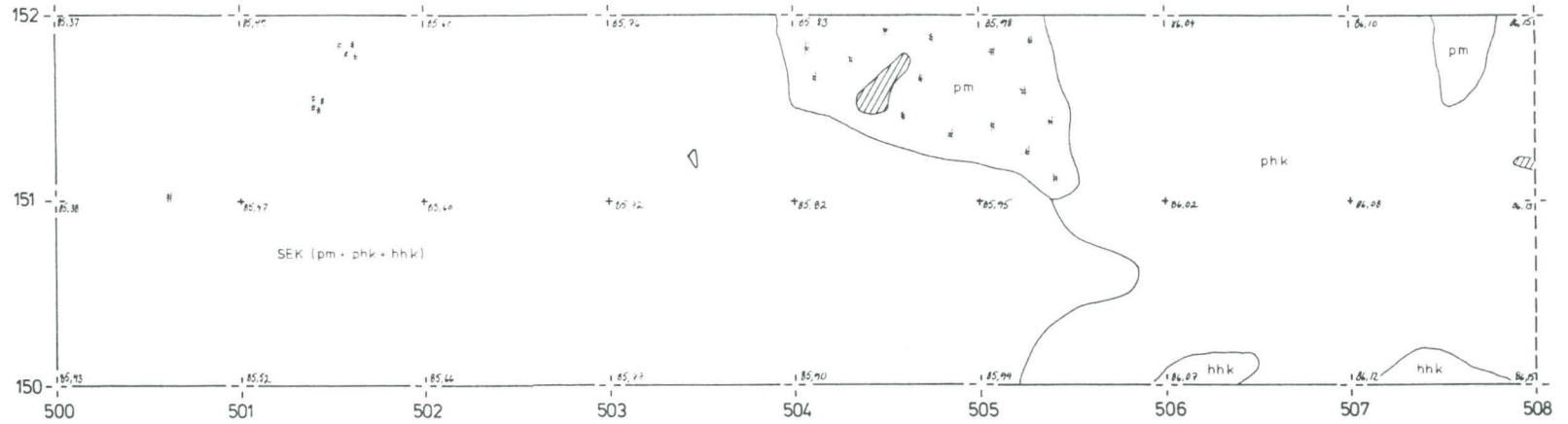
Kaivausalue 2, taso 2

Mk 1:20

Piirt. Minna Koivikko

↑ neulapohjainen

- r luu
- pm peltomulta
- phk pun. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- puuta
- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- SEK sekoittunut maa
- ▲ ▲ palanut savi
- ○ kivi, palanut kivi
- # # nokimaa, hiili
- 85.94 korkeus m mpy
- f rautapitoinen -

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 2, taso 2

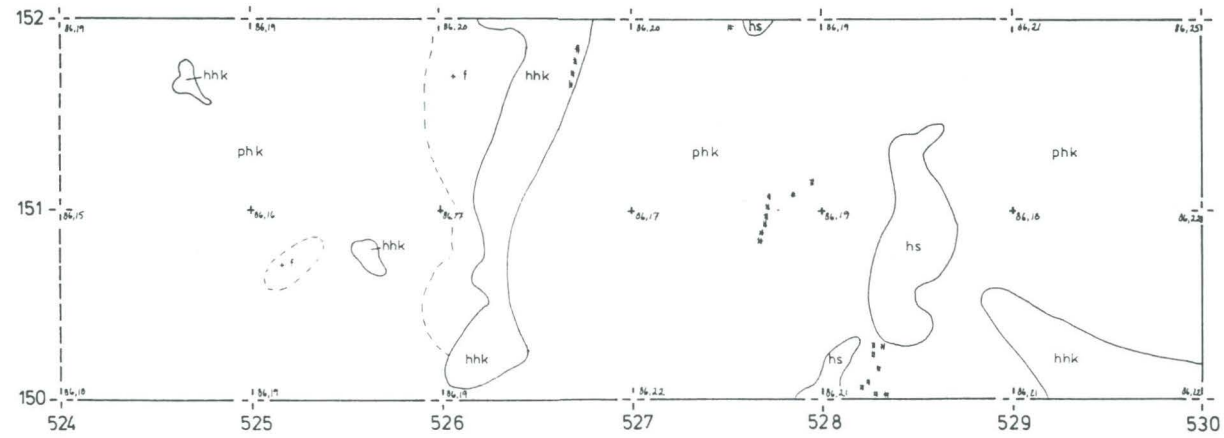
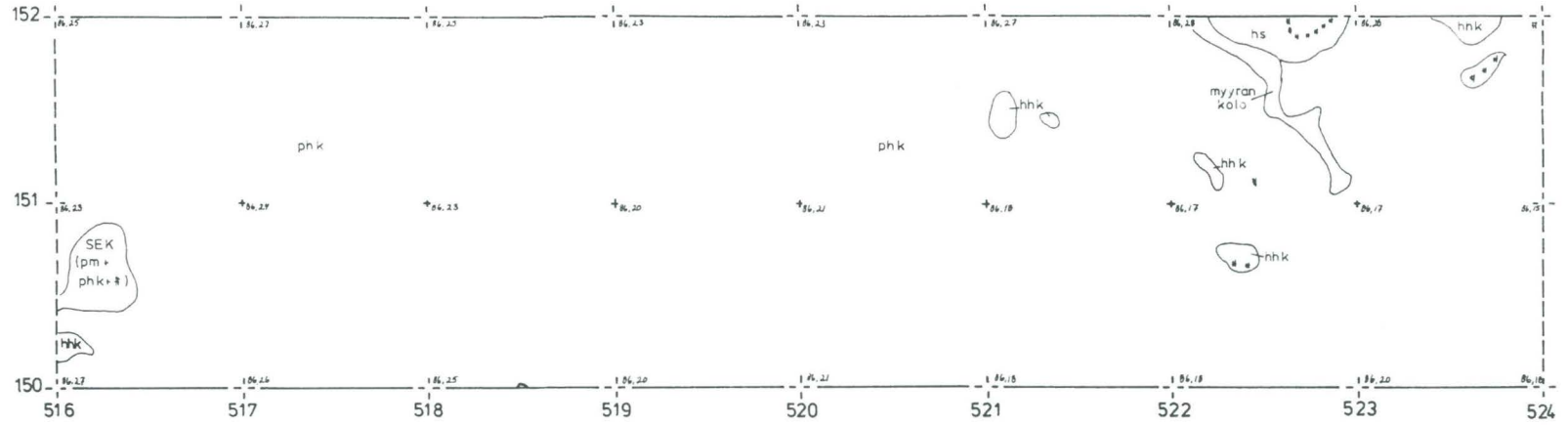
Mk 1:20

Piirt. Minna Koivikko

neulapohjoinen

- hs hiesu
- pm peltomulta
- phk pun. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- SEK sekoittunut maa
- f rautapitoinen -
- o kivi
- ■ ■ hiili
- k.19 korkeus m mpy

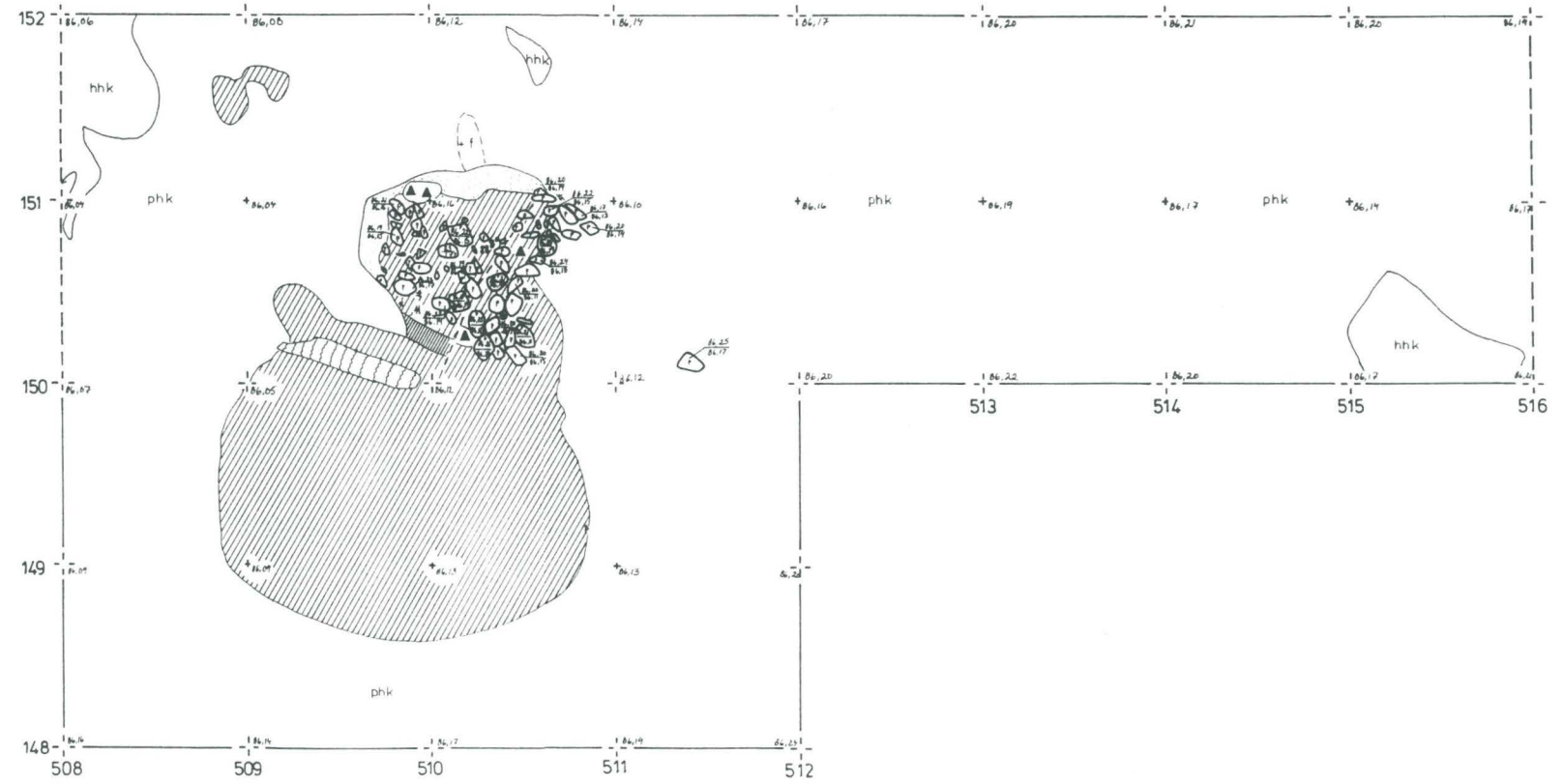
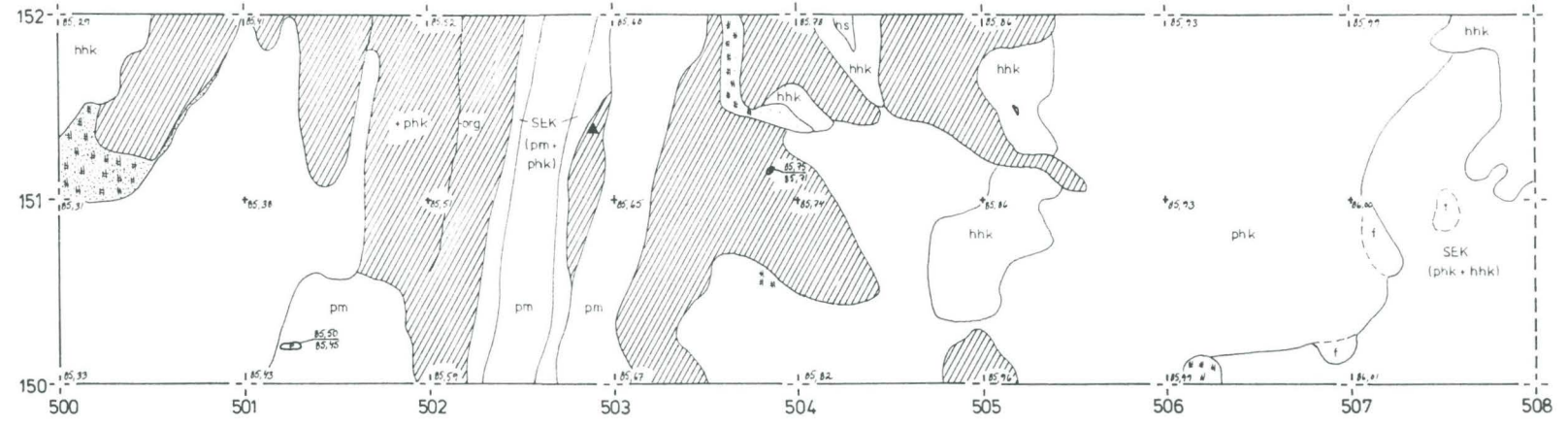
18

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 2, taso 3
 Mk 1:20
 Piirt. Minna Koivikko

↑ neulapohjoinen

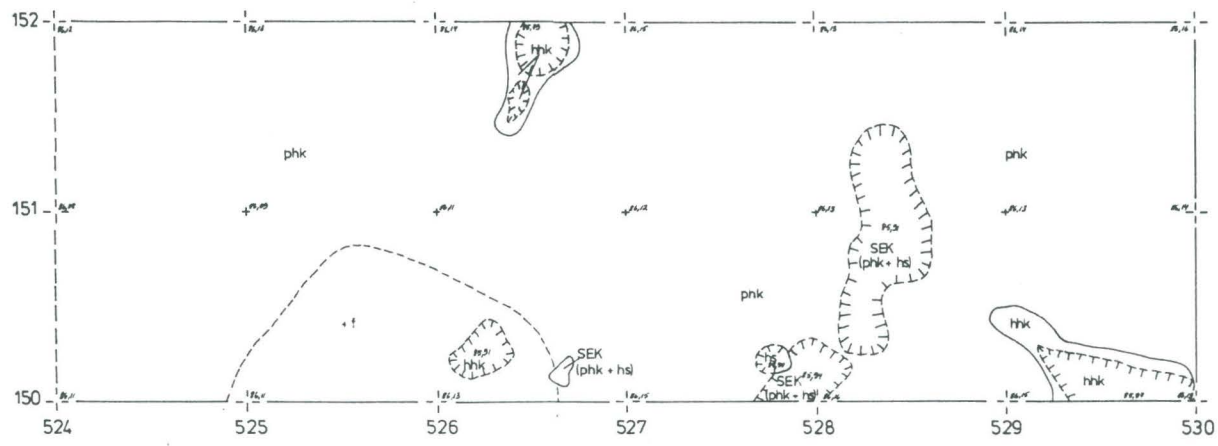
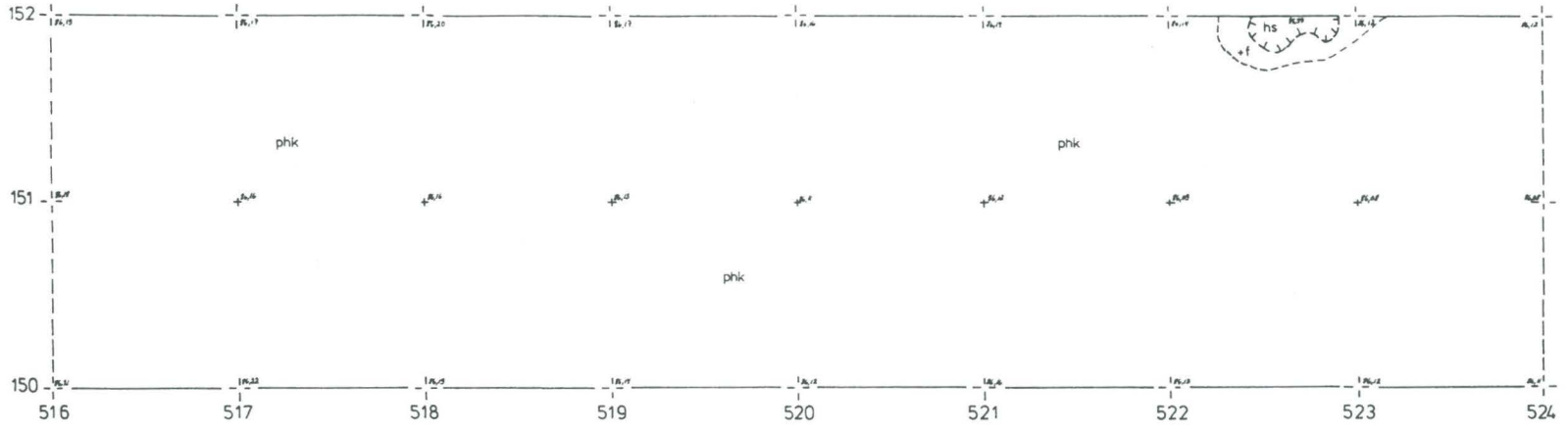
- SEK sekoittunut maa
- pm peltomulta
- phk pun. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- puuta puuta
- tumma likamaa tumma likamaa
- harmaa likamaa harmaa likamaa
- + f rautapitoinen -
- ▲ ▲ palanut savi
- ⊙ kivi, palanut kivi
- # # nokimaa, hiili
- 85.94 korkeus m mpy
- - profiili

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 2, taso 3
 Mk 1:20
 Piirt. Katja Vuoristo

- phk punainen hiekka
- hhk harmaa hiekka
- hs hiesu
- SEK sekoittunut maa
- + f rautapitoinen -
- ⌞ kuopanne
- n.m korkeus m mpy

58

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

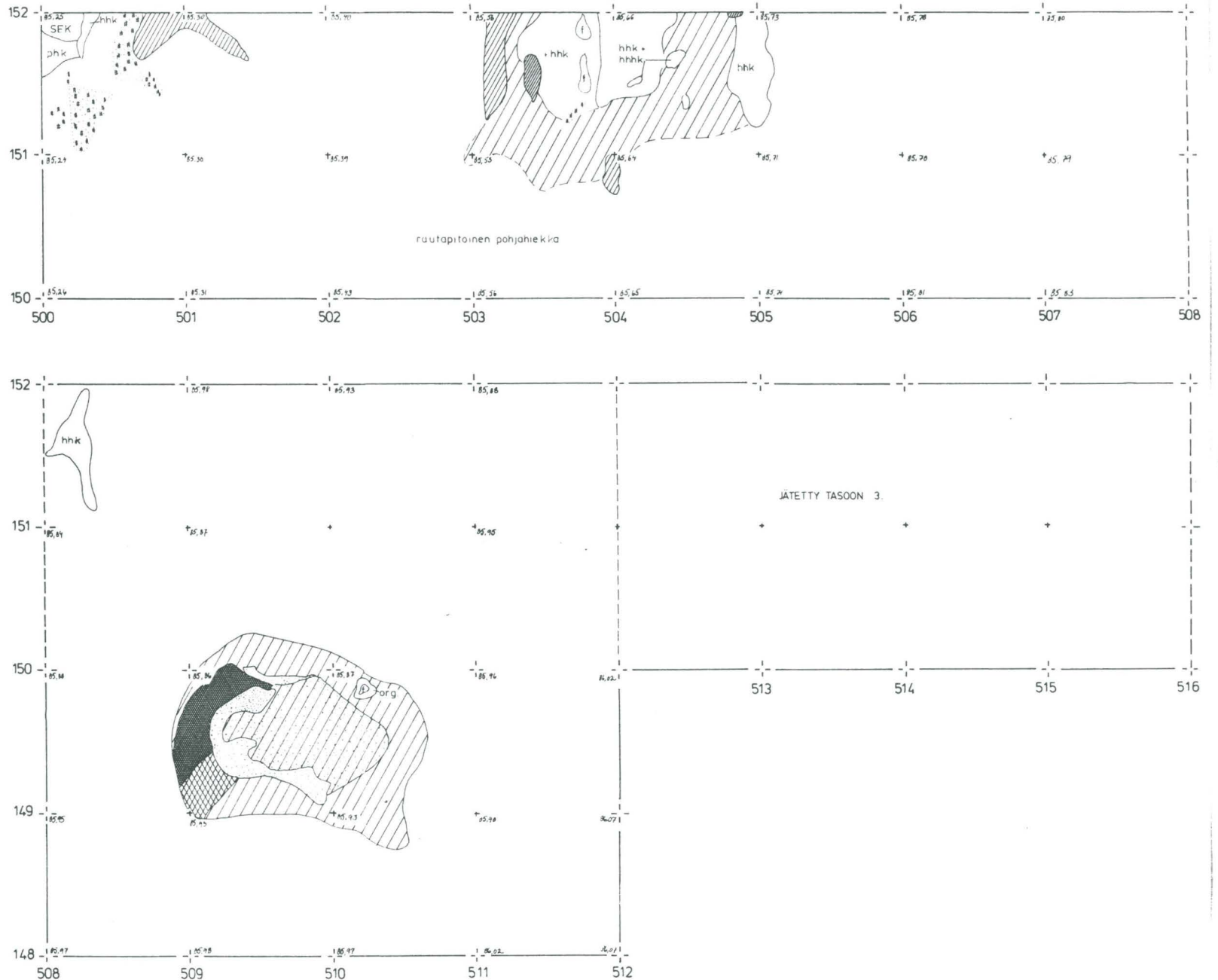
Kaivausalue 2, taso 5

Mk 1: 20

Piirt. Minna Koivikko

neulapohjoinen

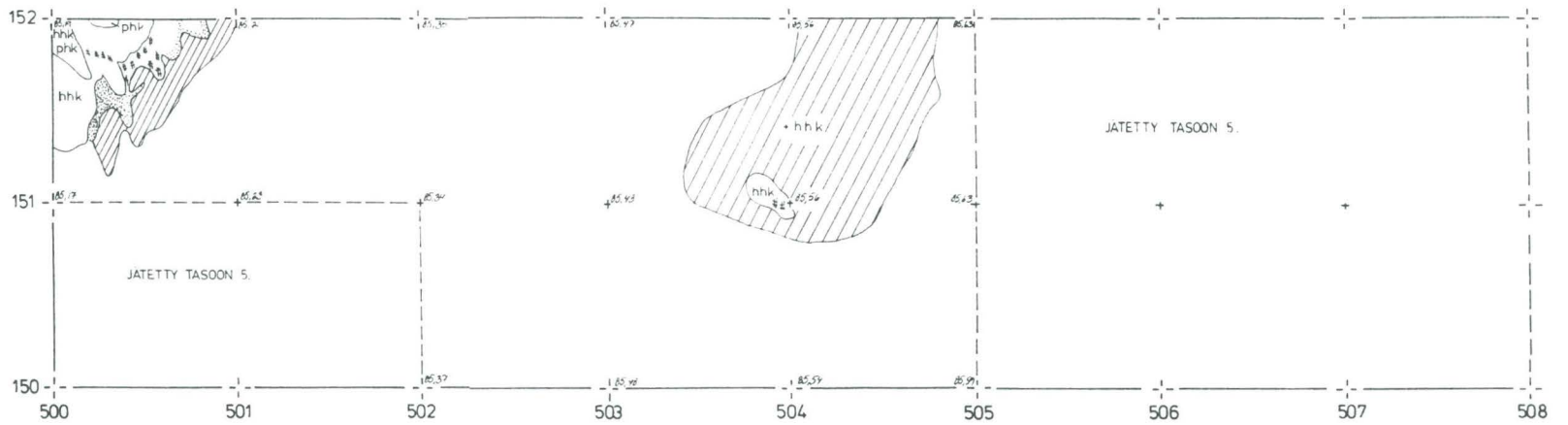
- SEK sekoittunut maa
- hhk hopeanharmaa hiekka
- phk pun. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- f rautapitoinen -
- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- pun. palanut hiekka
- valk. palanut hiekka
- ⊕ kivi, palanut kivi
- 85.14 korkeus m mpy
- n h nokimaa, hiili
- heikko likamaa

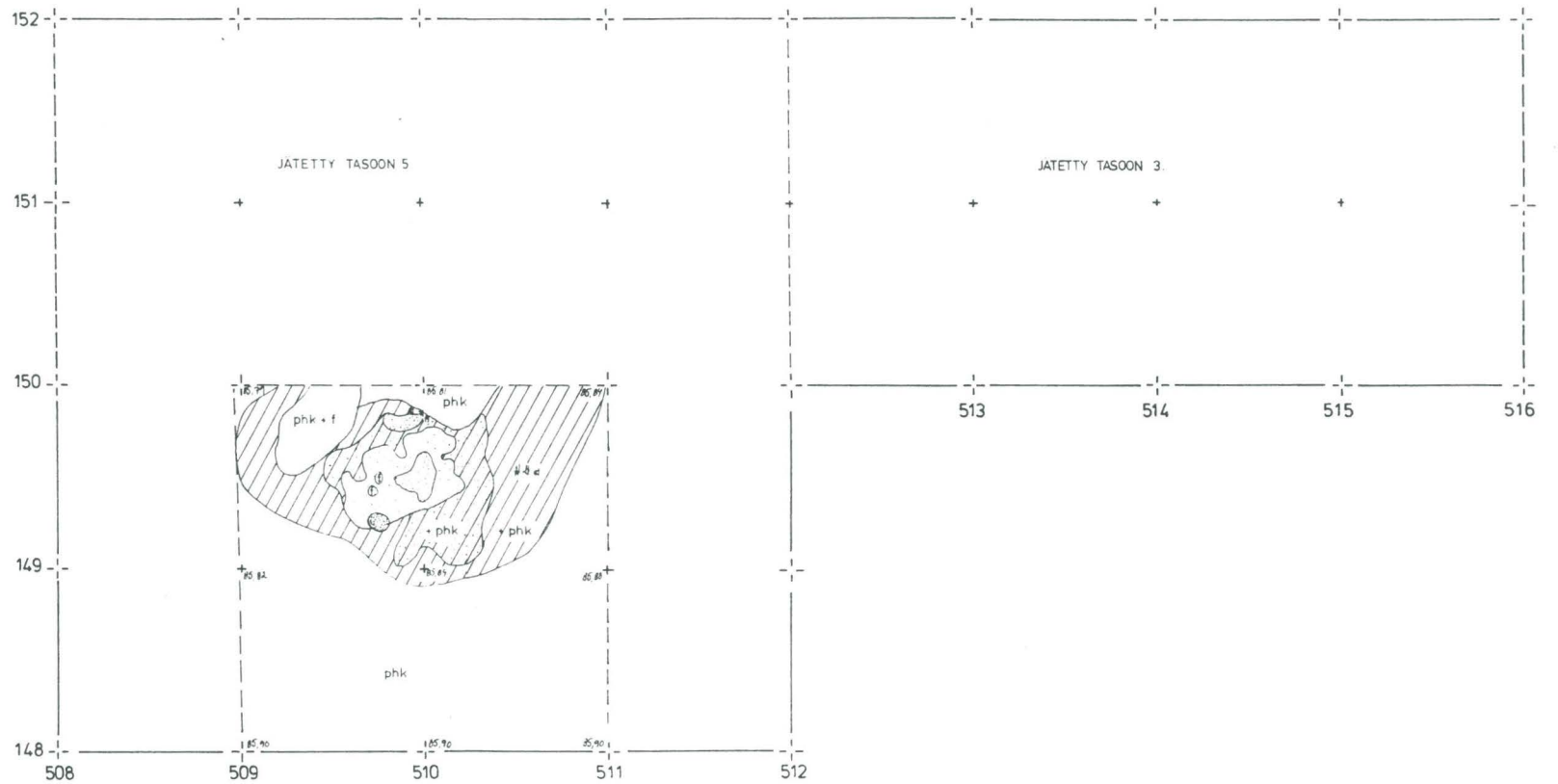
52

neulapohjoinen

- phk pun. hiekka
- hhk harmaa hiekka
- f rautapitoinen -
- / / / heikko likamaa
- / / / harmaa likamaa
- * * * nokimaa, hiili
- 85.76 korkeus m mpy

53

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

Kaivausalue 2, taso 7

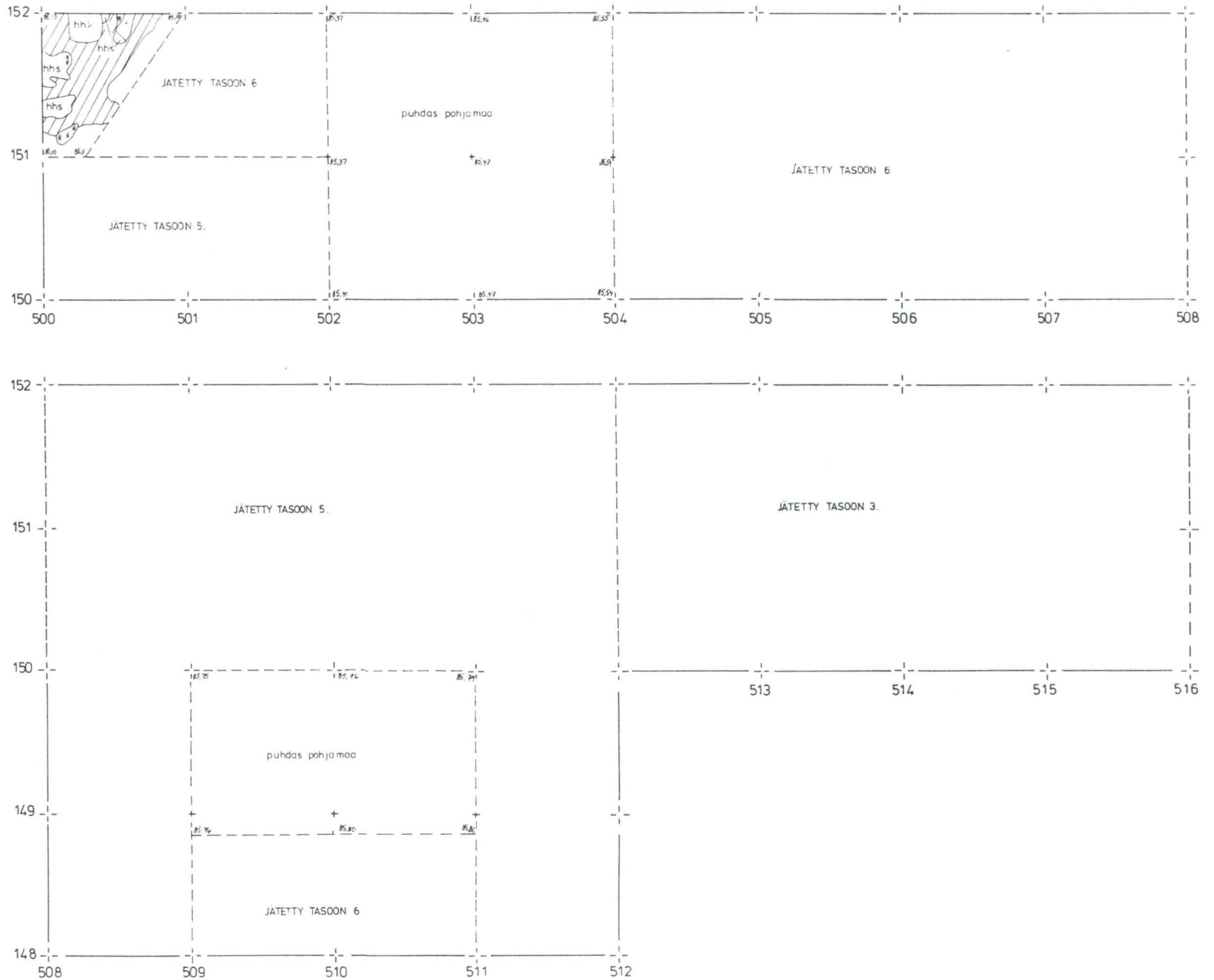
Mk 1.20

Piirt. Minna Koivikko

↑ neulapohjoinen

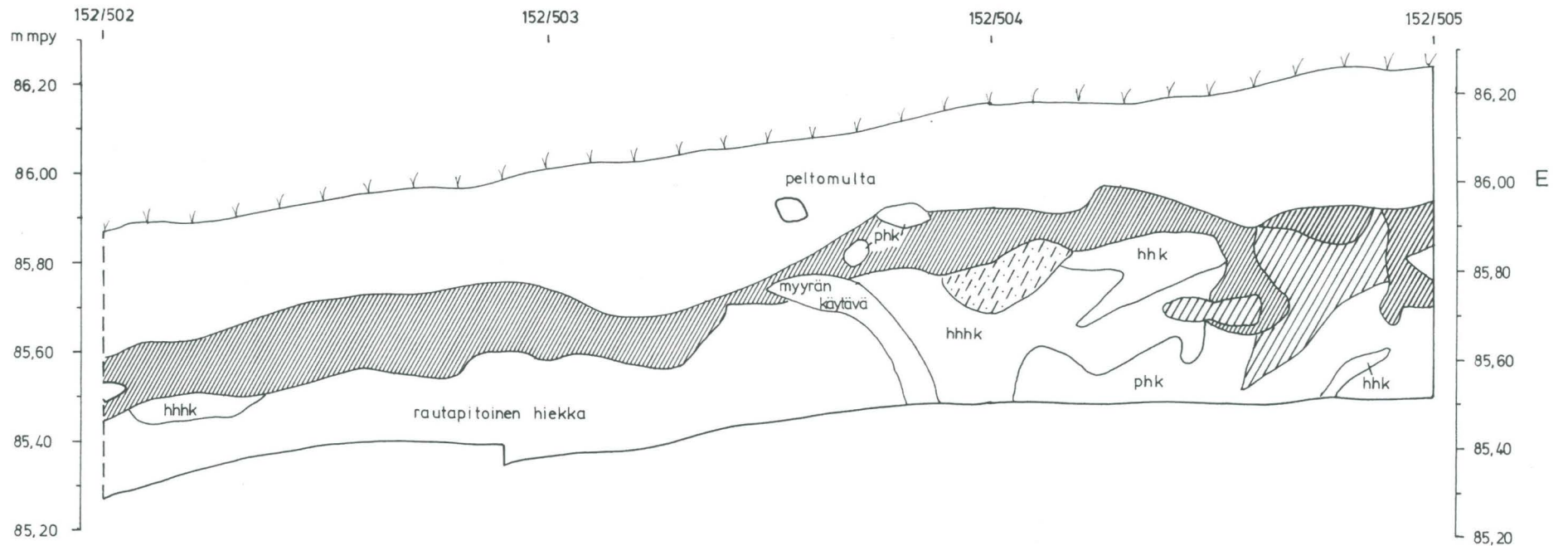
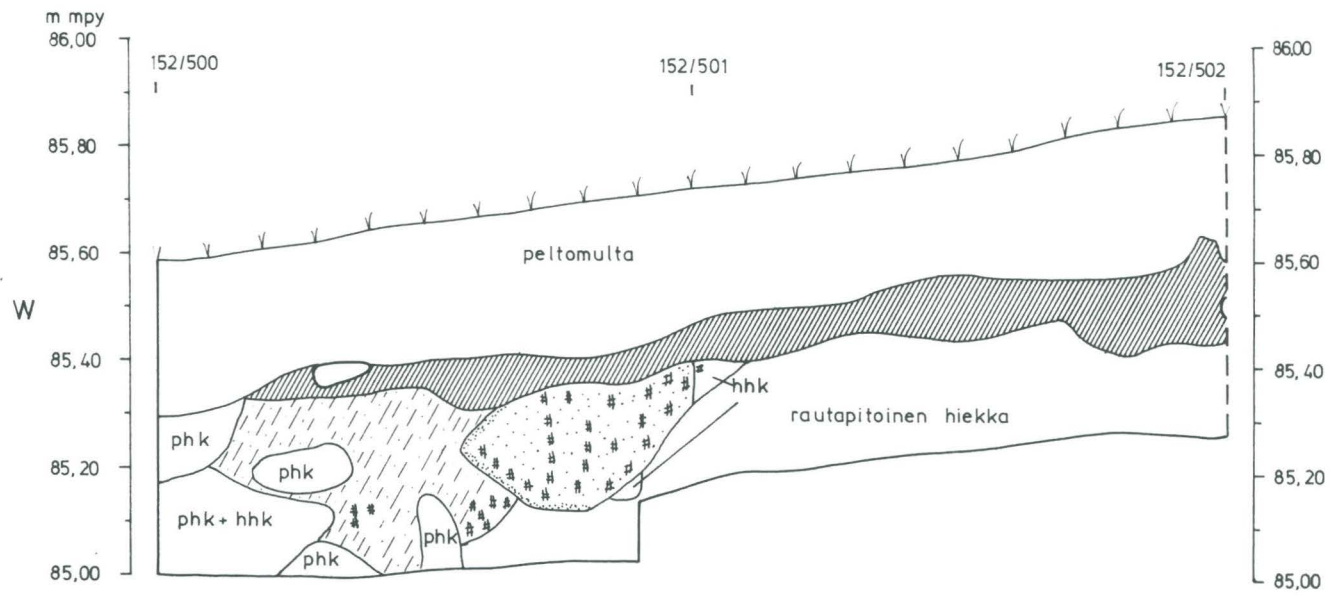
- hhs harmaa hiesu
- hhk harmaa hiekkä
- + f rautapitoinen -
- / / / / heikko likamaa
- • • • nokimaa, hiili
- 85.98 korkeus m mpy

54

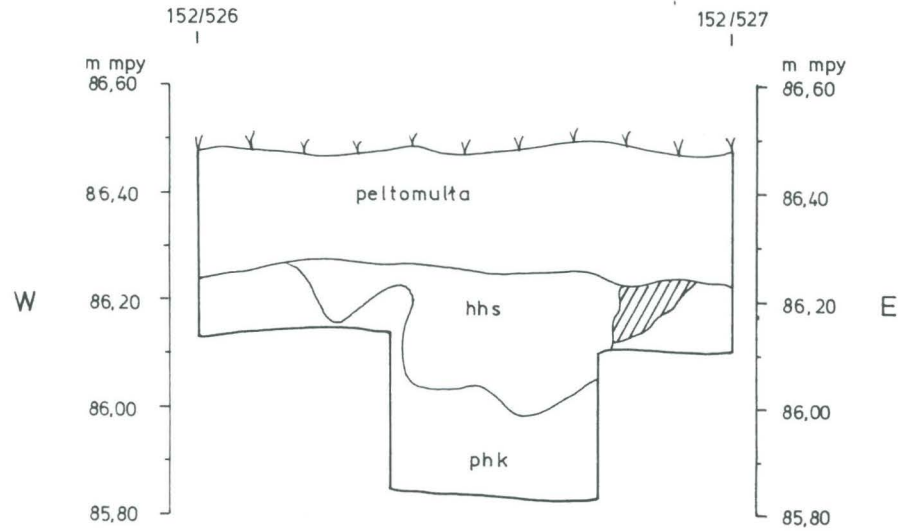
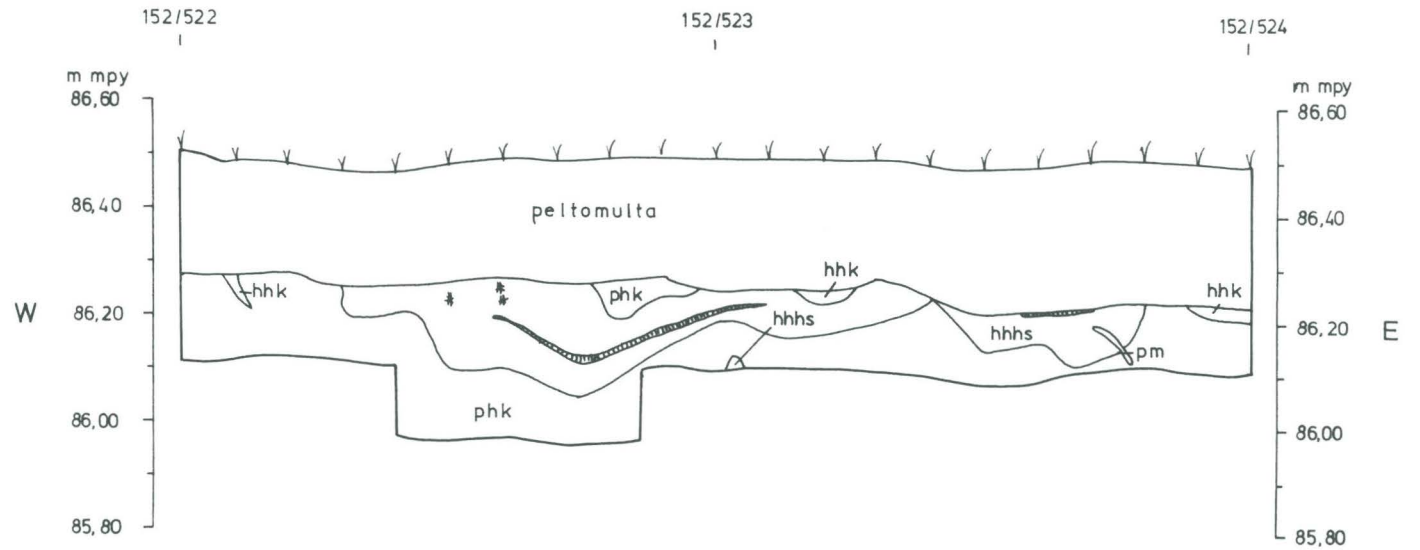
POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 2
 Profiili 152/500-505 W-E
 Mk ~~1-10~~
 Piirt. Minna Koivikko

- phk punainen hiekka
- hhk harmaa hiekka
- hhhk hopeanharmaa hiekka
- tumma likamaa
- harmaa likamaa
- hamaa hiekka + likamaa
- nokimaa, hiili
- kivi

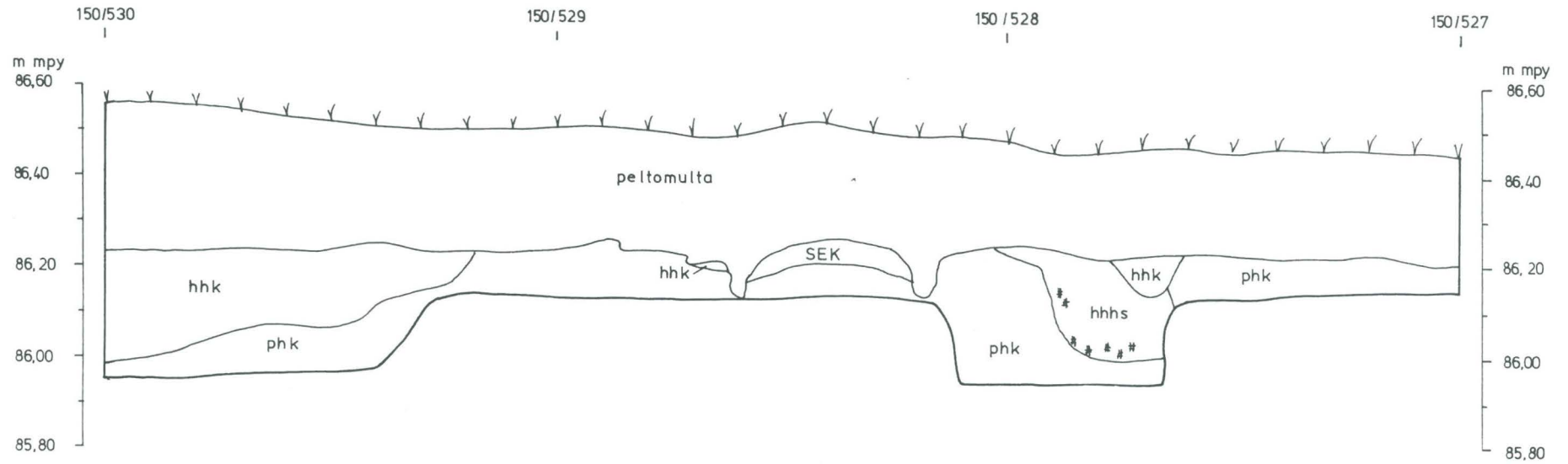
POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 2
 Profiili 152/522-524, 1526 W-E
 Mk ~~10~~
 Piirt. Minna Koivikko

- phk punainen hiekka
- hhk harmaa hiekka
- hhhs hopeanharmaa hiesu
- hiilirantu
- # # hiili
- harmaa likamaa

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 2
 Profiili 150/530-527 E-W
 Mk 1:10
 Piirt. Minna Koivikko

- phk punainen hiekka
- hhk harmaa hiekka
- hhhs hopeanharmaa hiesu
- SEK sekoittunut maa (hhk+ phk)
- # # # hiili

607.2.09

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI

Esa Mikkola 1998

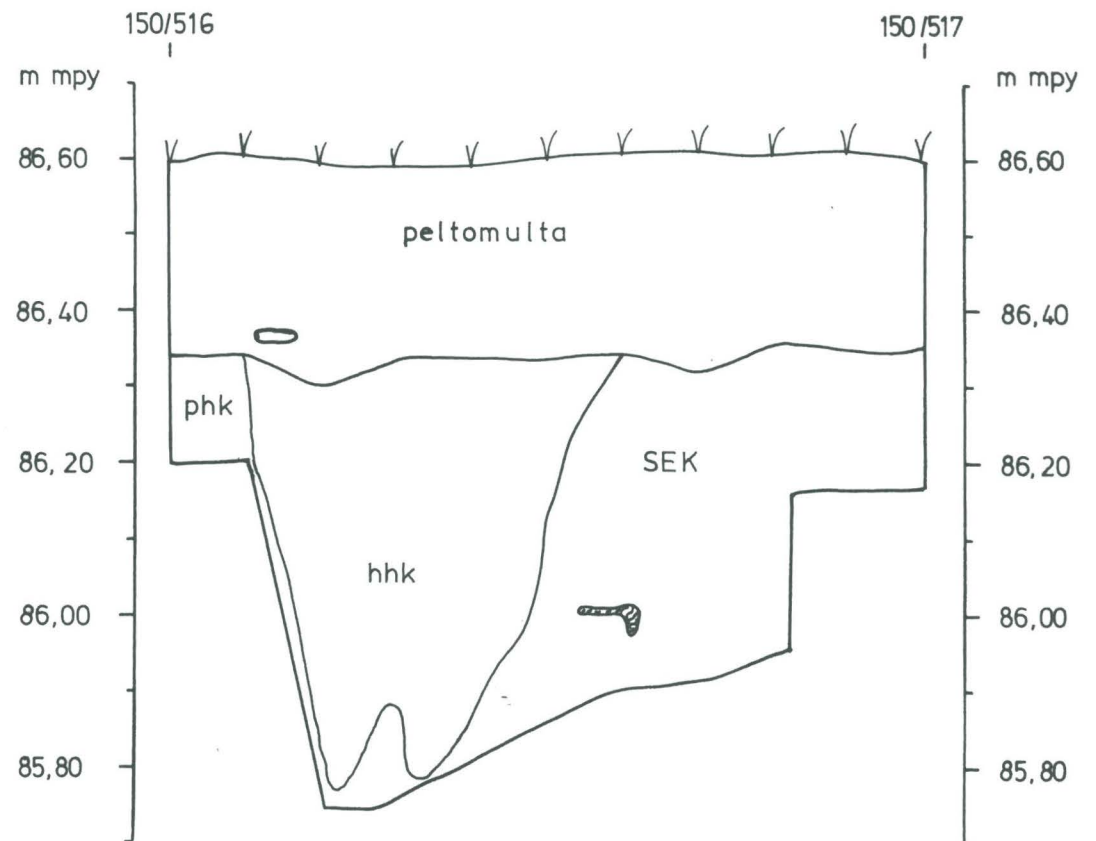
Kaivausalue 2

Profiili 150/516 E-W

Mk 1:10

Piirt. Minna Koivikko

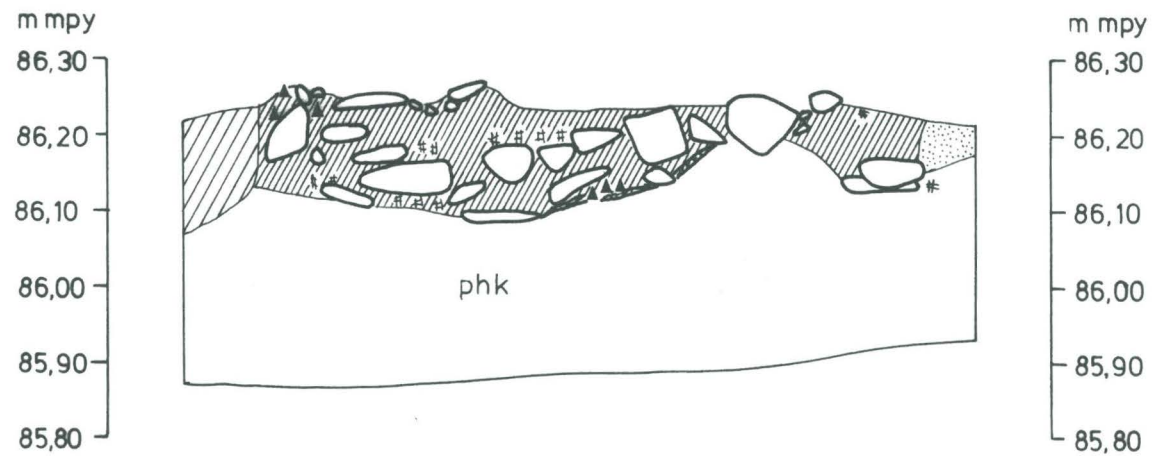
- phk punainen hiekka
- hhk harmaa hiekka
- orgaanista
- SEK sekoittunut maa (hhk+phk)
- kivi

58

POLVIJÄRVI 10 LAMMINNIEMI
 Esa Mikkola 1998
 Kaivausalue 2
 Profiili liedestä
 Mk 1:10
 Piirt. Minna Koivikko

- phk punainen hiekka
- harmaa likamaa
- tumma likamaa
- nokimaa, hiili
- ▲▲▲ palanut savi
- palanut kivi
- /\ hiilirantu

1998

KM 99033

Polvijärvi Sotkuma Lamminniemi

KM 99033

Historiallisen ajan asuinpaikkalöytöjä, jotka FM Esa Mikkola kaivautti virkamatkallaan Polvijärven Sotkumasta 12.6.-10.7.1998.

Ks. Esa Mikkolan kaivauskertomus rakennushistorian osaston arkistossa

Diar. 28.4.1999

Luetteloinut Katja Vuoristo

Kaivausalue 1

KERROS PM1

RUUTU 72 / 501

1 Rauta 1 kpl - 417 g
Padan kylkipala?

RUUTU 73 / 500

2 Kvartsi 1 kpl - 33 g
Iskos.

RUUTU 73 / 501

3 Fajanssi 1 kpl - 1 g
Astian kylkipala. Molemmilla pinnoilla valkoinen tinalasitus. Ulkopinnalla sinisiä viiva- ja pistekuvioita.

RUUTU 77 / 501

4 Kvartsi 1 kpl - 119 g
Ydin.

RUUTU 78 / 500

5 Lasi 1 kpl - 1 g
Ikkunalasin pala. Vaaleanvihreä lasimassa.

RUUTU 78 / 501

6 Pii 1 kpl - 3 g
Piilukkopiitä. Palan toinen reuna kaareva ja retusoitu.

RUUTU 79 / 500

7 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 83 / 501

8 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 89 / 500

9 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 91 / 501

10 Punasavikeramiikka 1 kpl - 2 g
Astian kylkipala. Ulkopinnalla väritön lyijylasitus.

RUUTU 95 / 500

11 Rauta 1 kpl - 34 g
Hela, jonka toinen pää pyöristystä. Molempien päiden keskellä reikä.
Mitat 99 x 22 x 4 mm.

RUUTU 98 / 500

12 Savitiiviste 1 kpl - 2 g
Oksapainanteita.

RUUTU 98 / 501

13 Kvartsi 1 kpl - 25 g
Ydin.

KERROS PM2**RUUTU 70 / 501**

14 Punasavikeramiikka 1 kpl - 5 g
Astian kylkipala. Sisäpinta lohjennut. Ulkopinnalla väritön lyijylasitus ja palan toisessa reunassa kohovyö.

RUUTU 73 / 501

15 Fajanssi 1 kpl - 4 g
Astian reunapala. Reuna loivasti ulospäin kaartuva. Molemmilla pinnoilla valkoinen tinalasitus.

RUUTU 74 / 501

16 Fajanssi 1 kpl - 1 g
Astian kylkipala. Ulkopinnalla valkoinen tinalasitus. Sisäpinnalla valkoinen lasitus ja sinistä kuviontia.

17 Valkosavi 1 kpl - 1 g
Liitupiipun varren katkelma.

18	<u>Kvartsi</u> Iskos.	1 kpl - 2 g
RUUTU	75 / 500	
19	<u>Kvartsi</u> Iskoksia.	2 kpl - 20 g
RUUTU	77 / 500	
20	<u>Kvartsi</u> Iskos.	1 kpl - 4 g
RUUTU	79 / 500	
21	<u>Rauta</u> Padan kylkipala?	1 kpl - 170 g
22	<u>Kvartsi</u> Iskoksia.	3 kpl - 30 g
RUUTU	83 / 501	
23	<u>Fajanssi</u> Astian kylkipala. Toisella pinnalla tummanharmaata maisemakuviointia. Molemmilla pinnoilla valkoinen tinalasitus.	1 kpl - 2 g
RUUTU	86 / 500	
24	<u>Luu</u> Hammas.	1 kpl - 6 g
RUUTU	87 / 500	
25	<u>Punasavikeramiikka</u> Astian kylkipala. Sisäpinnalla vähän ruskeanpunaista lyijylasitusta. Ulkopinnalla lasitusroiskeita.	1 kpl - 3 g
RUUTU	89 / 500	
26	<u>Luu</u> Hammas.	1 kpl - 8 g
RUUTU	89 / 501	
27	<u>Fajanssi</u> Astian suureunapala. Reuna loivasti ulospäin kaartuva. Sisäpinnalla sinistä viiva- ja pistekuviointia. Molemmilla pinnoilla valkoinen tinalasitus.	1 kpl - 2 g
RUUTU	90 / 501	
28	<u>Punasavikeramiikka</u> Astian kylkipala. Sisäpinta lohjennut.	1 kpl - 5 g

1998

KM 99033

Polvijärvi Sotkuma Lamminniemi

KM 99033

29 Luu 1 kpl - 11 g
Palamatonta.

RUUTU 93 / 500

30 Valkosavi 1 kpl - 1 g
Liitupiipun pesän katkelma.

RUUTU 94 / 500

31 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 95 / 500

32 Pii 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 98 / 501

33 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

KERROS PM3

RUUTU 70 / 500

34 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

35 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 74 / 501

36 Pii 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 75 / 500

37 Punasavikeramiikka 1 kpl - 1 g
Saviastian kylkipala. Sisäpinnalla lohkeillutta väritöntä lyijylasitusta.

38 Lasi 2 kpl - 1 g
Ikkunalasin paloja. Vaaleanvihreä lasimassa.

39 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 75 / 501

40 Lasi 1 kpl - 1 g
Ikkunalasin pala. Vaaleanvihreä lasimassa.

1998

Botkuma Lamminniemi

KM 99033

1 kpl - 4 g

2 kpl - 1 g

1 kpl - 6 g

ulmainen, osittain lohkeillut. Naulan varsi

1 kpl - 1 g

ihreä lasimassa.

1 kpl - 8 g

la matalaa rihlausta ja kellertävän ruskea

1 kpl - 1 g

1 kpl - 11 g

ihreä lasimassa.

1 kpl - 1 g

pinnoilla valkoinen tinalasitus.

2 kpl - 3 g

1 kpl - 1 g

1 kpl - 21 g

en.

1 kpl - 1 g

1998

KM 99033

Polvijärvi Sotkuma Lamminniemi

KM 99033

RUUTU 98 / 501

53 Luu 1 kpl - 139 g
Hevososen leukaluu.

Kaivausalue 1

KERROS 1

RUUTU 75 / 501

54 Lasi 1 kpl - 1 g
Ikkunalasin pala. Vaaleanvihreä lasimassa.

55 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 76 / 500

56 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

57 Luu 1 kpl - 3 g

RUUTU 76 / 501

58 Punasavikeramiikka 1 kpl - 1 g
Astian kylkipala. Sisäpinta lohjennut.

59 Kvartsi 1 kpl - 8 g
Kaavin.

60 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 78 / 501

61 Pii 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 79 / 500

62 Valkosavi 1 kpl - 1 g
Liitupiipun varren katkelma.

63 Luu 1 kpl - 13 g
Hammas.

64 Kvartsi 1 kpl - 253 g
Ydin.

65 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 80 / 501

66 Valkosavi 1 kpl - 1 g
Liitupiipun pesän katkelma.

67 Pii 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 81 / 501

68 Valkosavi 1 kpl - 1 g
Liitupiipun pesän katkelma.

RUUTU 83 / 500

69 Lasi 1 kpl - 3 g
Nelikulmaisen pullon kylkipala? Lasimassa vihreää. Ulkopinnassa matalia rihlausmaisia raitoja.

RUUTU 83 / 501

70 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 96 / 501

71 Fajanssi 1 kpl - 1 g
Astian reunapala. Molemmilla pinnoilla valkoinen tinalasitus. Sisäpinnalla lisäksi okrankeltaisia pallomaisia kuvioita ja ruskeita viivakoristeita.

RUUTU 97 / 500

72 Punasavikeramiikka 1 kpl - 3 g
Astian kylkipala. Sisäpinnalla väritön lyijylasitus.

KERROS 2

RUUTU 76 / 500

73 Luu 1 kpl - 16 g

RUUTU 76 / 501

74 Luu 1 kpl - 15 g

RUUTU 77 / 501

75 Savitiiviste 1 kpl - 2 g
Pinnalla oksapainanne.

RUUTU 78 / 500

- 76 Punasavikeramiikka 1 kpl - 3 g
Astian kylkipala. Sisäpinnalla kellertävänruskea lyijyjasitus.
Molemmilla pinnoilla leveää rihlausta.

KERROS 3**RUUTU 76 / 500**

- 77 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.
- 78 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 79 / 500

- 79 Lasi 1 kpl - 1 g
Ikkunalasin pala. Vaaleanvihreä lasimassa.
- 80 Kvartsi 2 kpl - 10 g
Iskoksia.

RUUTU 96 / 501

- 81 Savitiiviste 1 kpl - 6 g
Pinnassa oksapainanne.

RUUTU 97 / 501

- 82 Valkosavi 1 kpl - 3 g
Liitupiipun varren katkelma.
- 83 Kvartsi 1 kpl - 16 g
Iskos.

KERROS 4**RUUTU 76 / 500**

- 84 Valkosavi 1 kpl - 3 g
Liitupiipun pesän kantaosa.

RUUTU 78 / 500

- 85 Rauta 1 kpl - 1 g
Naulan tai niitin katkelma.

1998

KM 99033

Polvijärvi Sotkuma Lamminniemi

KM 99033

RUUTU 79 / 500

86 Luu 1 kpl - 1 g
Palanutta.

RUUTU 79 / 501

87 Luu 2 kpl - 5 g
Hampaista.

KERROS 5

RUUTU 76 / 500

88 Valkosavi 2 kpl - 3 g
Liitupiipun varren katkelmia.

89 Lasi 1 kpl - 1 g
Ikkunalasin pala. Vihreä lasimassa.

90 Savitiiviste 1 kpl - 4 g
Painanteita

91 Kvartsi 1 kpl - 8 g
Iskos.

RUUTU 78 / 500

92 Valkosavi 4 kpl - 4 g
Liitupiipun pesän ja varren katkelmia.

93 Lasi 1 kpl - 5 g
Pullon kylkipala. Vihreä lasimassa, jossa ilmakuplia.

94 Savitiiviste 2 kpl - 13 g
Painanteita.

95 Luu 5 kpl - 17 g
Hampaista, osa lohkeillut.

96 Luu 4 kpl - 1 g
Palanutta.

97 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

KERROS 6

RUUTU 76 / 500

98 Savitiiviste 5 kpl - 40 g
Painanteita.

99 Luu 2 kpl - 64 g

RUUTU 79 / 500

100 Rauta 1 kpl - 2 g

Kapeakantainen niitti.
Mitat 19 x 5 x 6 mm.

101 Lasi 1 kpl - 1 g

Turkoosiksi palanutta lasia.

102 Savitiiviste 6 kpl - 47 g

Painanteita.

103 Luu 2 kpl - 1 g

Palanutta.

104 Luu 1 kpl - 6 g

Hammas.

105 Pii 1 kpl - 1 g

Iskos.

RUUTU 79 / 501

106 Savitiiviste 7 kpl - 43 g

Painanteita.

107 Luu 1 kpl - 1 g

Palanutta.

108 Luu 2 kpl - 21 g

Leukaluu ja hammas.

109 Kvartsi 1 kpl - 2 g

Iskos.

KERROS 8**RUUTU 79 / 500**

110 Valkosavi 1 kpl - 4 g

Liitupiipun varren katkelma.

KERROS 9**RUUTU 79 / 500**

111 Valkosavi 1 kpl - 3 g

Liitupiipun varren katkelma.

- 112 Kvartsi 1 kpl - 4 g
Iskos.
- 113 Rauta 1 kpl - 89 g
Padan suureunapala. Reunassa noin 15 mm:n levyinen loivasti ulospäin kaartuva taite.

Kaivausalue 2

KERROS PM1

RUUTU 148 / 508

- 114 Valkosavi 1 kpl - 1 g
Liitupiipun varren katkelma.

RUUTU 149 / 508

- 115 Luu 1 kpl - 14 g

RUUTU 150 / 516

- 116 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 5 g
Astian kylkipala. Saviaines karkeaa. Ulkopinnalla dreijausjälkiä.
- 117 Luu 1 kpl - 1 g
Kalan leukaluu.
- 118 Kvartsi 1 kpl - 38 g
Raaka-aine.

RUUTU 150 / 517

- 119 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 12 g
Astian pohjapala. Tasapohjaisesta astiasta. Saviaines karkeaa. Molemmat pinnat mustuneita.

RUUTU 150 / 521

- 120 Punasavikeramiikka 1 kpl - 4 g
Sisäpinnalla lohkeillutta väritöntä lyijylasitusta.
- 121 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

KERROS PM2**RUUTU 149 / 510**

122 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 150 / 503

123 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 150 / 504

124 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 150 / 509

125 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 4 g
Astian kylkipala. Sisäpinta sileä ja mustunut. Ulkopinta röpelöinen.
Karkea saviaines.

126 Valkosavikeramiikka 1 kpl - 4 g
Astian kylkipala. Lasittamatonta.

127 Kvartsi 2 kpl - 2 g
Iskoksia.

RUUTU 150 / 511

128 Rauta 1 kpl - 25 g
Nelikulmainen kahva, jonka päät piikimäisiä. Kahvan keskiosa muuta
osaa hieman leveämpi.
Mitat 60 x 59 x 6 mm.

RUUTU 150 / 518

129 Kvartsi 1 kpl - 21 g
Iskos.

130 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 150 / 519

131 Punasavikeramiikka 1 kpl - 1 g
Suureunapala, joka lohjennut astian sisäpinnasta. Pinnalla
oranssinruskea lyijylasitus.

RUUTU 150 / 520

132 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 150 / 521

133 Punasavikeramiikka 1 kpl - 1 g
Astian kylkipala. Ulkopinnalla vihertävänruskea lyijylasitus.
Sisäpinnalla lasitusroiske.

134 Luu 1 kpl - 3 g
Hammas.

RUUTU 151 / 500

135 Kvatsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 151 / 502

136 Punasavikeramiikka 1 kpl - 1 g
Astian kylkipala. Sisäpinnalla väritön lyijylasitus ja vaalea bolus-raita.

137 Punasavikeramiikka 1 kpl - 1 g
Astian kylkipala. Sisäpinnalla lohkeillutta ruskeaa lyijylasitusta.

RUUTU 151 / 507

138 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 2 g
Astian kylkipala. Ulkopinnalla dreijausjälkiä. Saviaines karkeaa.

RUUTU 151 / 509

139 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 2 g
Astian suureunapala. Reuna pyöristetty, ei paksunnosta. Saviaines karkeaa.

RUUTU 151 / 512

140 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 151 / 521

141 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 3 g
Astian kylkipala. Sisäpinta mustunut. Karkea saviaines.

RUUTU 151 / 522

142 Pii 1 kpl - 3 g
Piilukko. Reunat retusoitu.

KERROS PM3**RUUTU 148 / 511**

143 Kvartsi 1 kpl - 1 g
Iskos.

1998

KM 99033

Polvijärvi Sotkuma Lamminniemi

KM 99033

RUUTU 149 / 510

144 Pii 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 150 / 503

145 Lasi 1 kpl - 1 g
Ikkunalasin pala. Vaaleanvihreä lasimassa.

RUUTU 151 / 501

146 Rauta 1 kpl - 44 g
U:n muotoinen rautatanko.

Kaivausalue 2

KERROS 0

RUUTU 150 / 521

147 Karjalais-slaavilainen keramiikka 2 kpl - 12 g
Astian kylkipaloja. Toisen palassa selviä dreijausjälkiä. Molemmat palat mustuneita. Karkea saviaines.

148 Valkosavi 1 kpl - 2 g
Liitupiipun varren katkelma.

149 Kvartsi 1 kpl - 7 g
Iskos.

KERROS 1

RUUTU 148 / 508

150 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.

RUUTU 149 / 508

151 Kvartsi 2 kpl - 6 g
Iskoksia.

RUUTU 149 / 509

152 Luu 1 kpl - 37 g
Leukaluu.

KERROS 2**RUUTU 150 / 512**

153 Kvartsi 1 kpl - 2 g
Iskos.

RUUTU 150 / 514

154 Kvartsi 1 kpl - 54 g
Ydin.

RUUTU 150 / 528

155 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 4 g
Astian kylkipala. Molemmat pinnat mustuneita. Karkea saviaines.

RUUTU 151 / 518

156 Kvartsi 1 kpl - 4 g
Iskos.

RUUTU 151 / 522

157 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 6 g
Astian kylkipala. Karkea saviaines.

KERROS 3**RUUTU 150 / 501**

158 Kvartsi 1 kpl - 24 g
Iskos.

RUUTU 150 / 510

159 Savitiiviste 1 kpl - 7 g
Pyöreäkulmainen tiivisteiden pala, jonka keskellä syvä painanne.

160 Savitiiviste 6 kpl - 29 g
Painanteita. Liedestä.

RUUTU 150 / 511

161 Valkosavi 1 kpl - 2 g
Liitupiipun varren katkelma.

RUUTU 150 / 513

162 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 1 g
Astian kylkipala. Karkea saviaines.

RUUTU 151 / 502163 Luu 1 kpl - 7 g**RUUTU 151 / 510**164 Savitiiviste 3 kpl - 23 g
Painanteita. Liedestä.**KERROS 4****RUUTU 150 / 510**165 Savitiiviste 2 kpl - 13 g
Painanteita. Liedestä.**RUUTU 151 / 501**166 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 13 g
Astian suureunapala. Reuna tasapintainen ja sen ulkopinnassa
voimakkaasti ulos työntyvä profilointi. Saviaines karkeaa.**KERROS 5****RUUTU 149 / 510**167 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 9 g
Astian kylkipala. Karkea ja huokoinen saviaines.**RUUTU 150 / 511**168 Savitiiviste 3 kpl - 37 g
Painanteita.**Alueen 1 vierestä****KERROS -****RUUTU - / -**169 Rauta 1 kpl - 6 g
Naula. Kanta nelikulmainen ja varsi litteä.
Mitat 63 x 7 x 4 mm.170 Punasavikeramiikka 1 kpl - 2 g
Astian kylkipala. Sisäpinnalla väritön lyijylasitus.

1998

KM 99033

Polvijärvi Sotkuma Lamminniemi

KM 99033

- 171 Lasi 1 kpl - 13 g
Pullon kylkipala. Vihreä lasimassa.
- 172 Pii 1 kpl - 1 g
Iskos.
- 173 Kvartsi 1 kpl - 31 g
Ydin.

Peltopoinnit terassin päältä

KERROS -

RUUTU - / -

- 174 Valkosavikeramiikka 1 kpl - 10 g
Astian kylkipala. Sisäpinta lasittamaton. Ulkopinta lohkeillut.
- 175 Karjalais-slaavilainen keramiikka 1 kpl - 3 g
Astian kylkipala. Ulkopinnalla nokiläikkiä. Karkea saviaines.
- 176 Kvartsi 2 kpl - 24 g
Iskoksia.
- 177 Pii 1 kpl - 9 g
Iskos.

Peltopoinnit rinteen alapuolelta

KERROS -

RUUTU - / -

- 178 Valkosavi 1 kpl - 10 g
Liitupiipun pesän katkelma. Pesän päällä kukkamainen leimapainanne ja reunassa heikkoa pistekoristelua.

Peltopoinnot terassin rinteestä

KERROS -

RUUTU - / -

179	<u>Rauta</u>
Padan kylkipala.	1 kpl - 26 g
180	<u>Rauta</u>
Kaarevan kahvan katkema.	1 kpl - 85 g
181	<u>Luu</u>
Hammas.	1 kpl - 16 g
182	<u>Kvartsi</u>
Iskos.	1 kpl - 6 g

Peltopoinnot pellolta

KERROS Pinta

RUUTU - / -

183	<u>Kupari</u>
Penni vuodelta 1888.	1 kpl - 1 g
184	<u>Punasavikeramiikka</u>
Astian suureunapala. Vadista tai lautasesta. Reunassa kapea ylöspäin taittuva paksunnos. Sisäpinnalla kellertävänruskea lyijyyläsite.	1 kpl - 3 g
185	<u>Valkosavi</u>
Liituppiipun varren ja pesän katkelmia. Yhdessä palassa pesän yläpinnalla kruunuaiheinen kohokuvio.	6 kpl - 17 g
186	<u>Fajanssi</u>
Astian suureunapala. Molemmilla pinnoilla valkoinen tinaläsite. Sisäpinnalla reunan vieressä sininen raitakuviointi.	1 kpl - 1 g
187	<u>Savitiiviste</u>
Painanteita.	4 kpl - 16 g
188	<u>Kvartsi</u>
Iskos.	1 kpl - 1 g

122415 Yleis- ja työkuva Alue 1:n evaamisesta. Kuvattu kaakosta. Kuva Rho Neg Esa Mikkola.

122416 Rho Neg Yleiskuva alueen 2 paikasta. Kuvattu etelästä. Kuva Esa Mikkola.

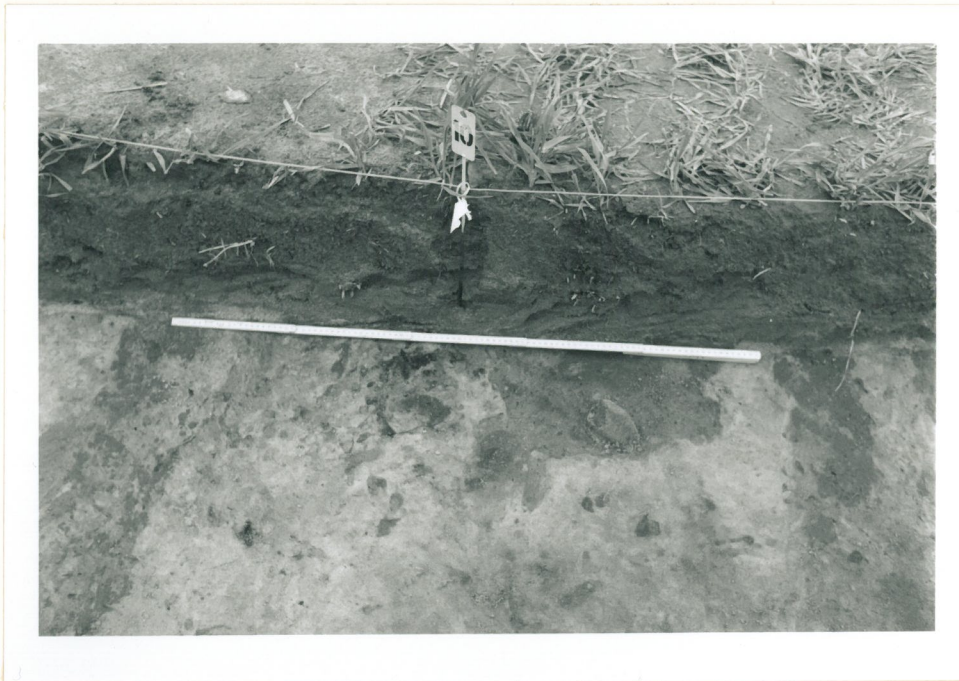
122417 Rho Neg Alue 1 (70-76/500-501) tasossa 1.
Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.

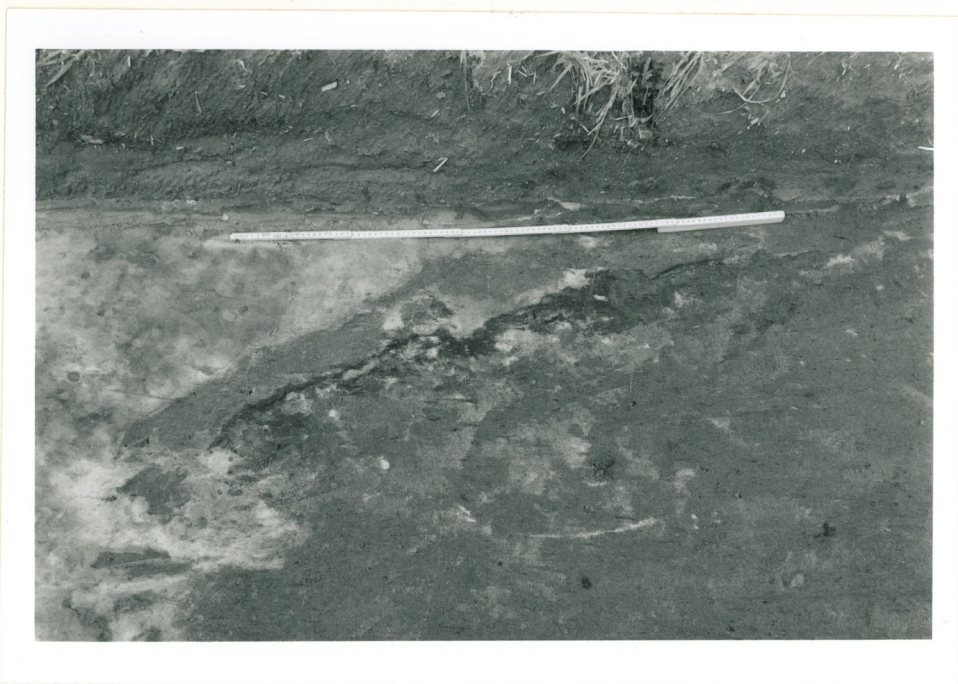
122418 Rho Neg Alue 1 (70-76/500-501) tasossa 1.
Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

122419 Rho Neg Alue 1 (71/501) tasossa 1 yksityiskohta. Kuvattu
länneestä. Kuva Minna Koivikko.

122 420 Rho Neg Alue 1 (71-72/501) tasossa 1 yksityiskohta.
Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.

122 421 Rho Neg Alue 1 78-79/500 tasossa 1 yksityiskohta.
Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.

122 422 Rho Neg Alue 1 (75-100/500-501) tasossa 1.
Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.

122 423 Rho Neg Alue 1 (75-100/500-501) tasossa 1.
Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

122 424 Rho Neg Alue 1 76/500-501 tasossa 1 yksityiskolita tikarnaä kuv-
pasta. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

Polvijärvi Lamminniemi

122 425 Rho Neg
Alue 1 (77/500) tasossa 1
yksityiskohta. Kuvattu
idästä. Kuva Minna
Koivikko.

122 426 Rho Neg
Alue 1 (85-86/500) tasossa 1
yksityiskohta. Kuvattu idästä.
Kuva Minna Koivikko

122 427 Rho Neg
Alue 1 (96-100/500-501)
tasossa 1 yksityiskohta.
Kuvattu etelästä. Kuva
Minna Koivikko.

122 431 Rho Neg. Alue 1 (70-100/500-501) tarossa 2.
Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

122 432 Rho Neg. Alue 1 (70-100/500-501)
tarossa 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.

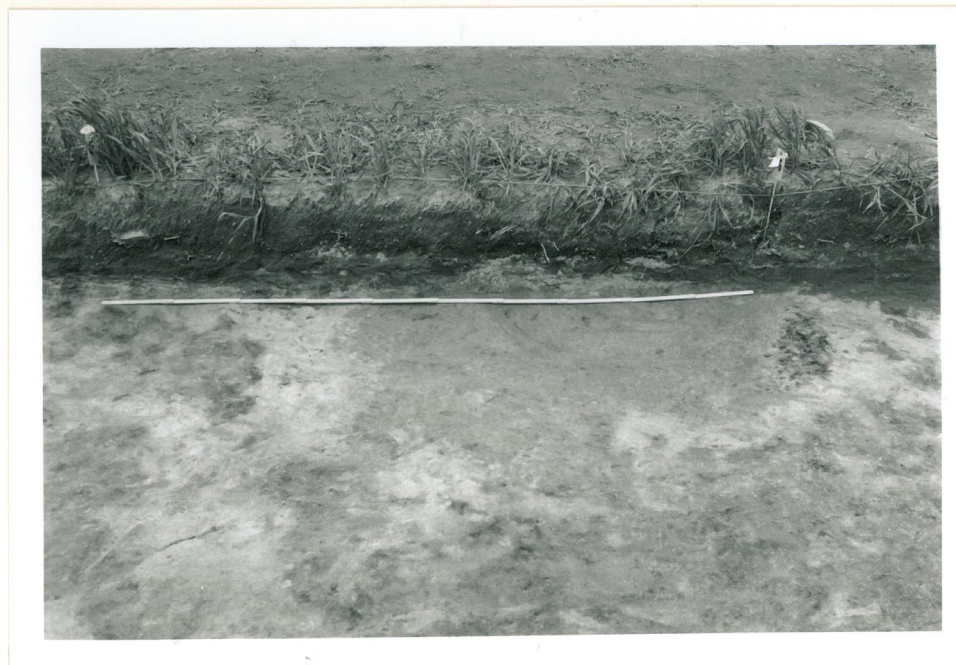
122 433 Rho Neg. Alue 1 (98-100/500-501) tarossa 2 yksityiskohta.
Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

122 434 Rho Neg
Alue 1 (98/501) tasossa 2
yksityiskohta. Kuvattu
itästä. Kuva Minna Koivikko.

122 435 Rho Neg
Alue 1 (86/500) tasossa 2
yksityiskohta. Kuvattu
itästä. Kuva Minna Koivikko.

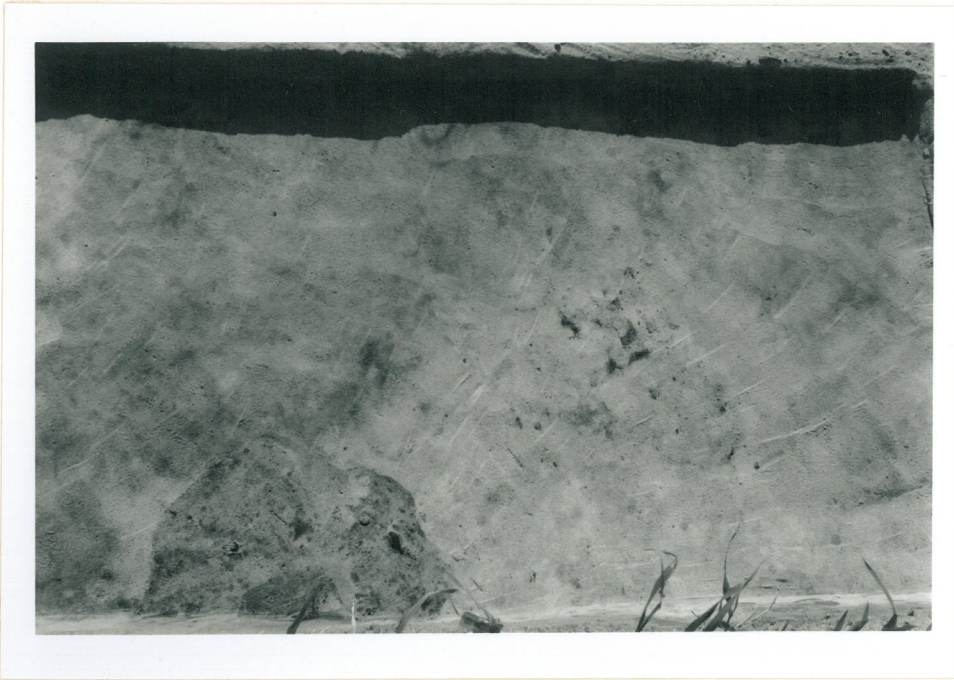
122 436 Rho Neg
Alue 1 (84/500) tasossa 2
yksityiskohta. Kuvattu
itästä. Kuva Minna
Koivikko.

122 437 Rho Neg Alue 1 (70/00/500-501) liamaakuoppa
tasossa 2. Kuvattu Pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

122 438 Rho Neg Alue 1 (75-76/500-501) liamaakuoppa
tasossa 2. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.

122 439 Rho Neg Alue 1 (71-72/500-501) tasossa 2
likamaa läiskä. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.

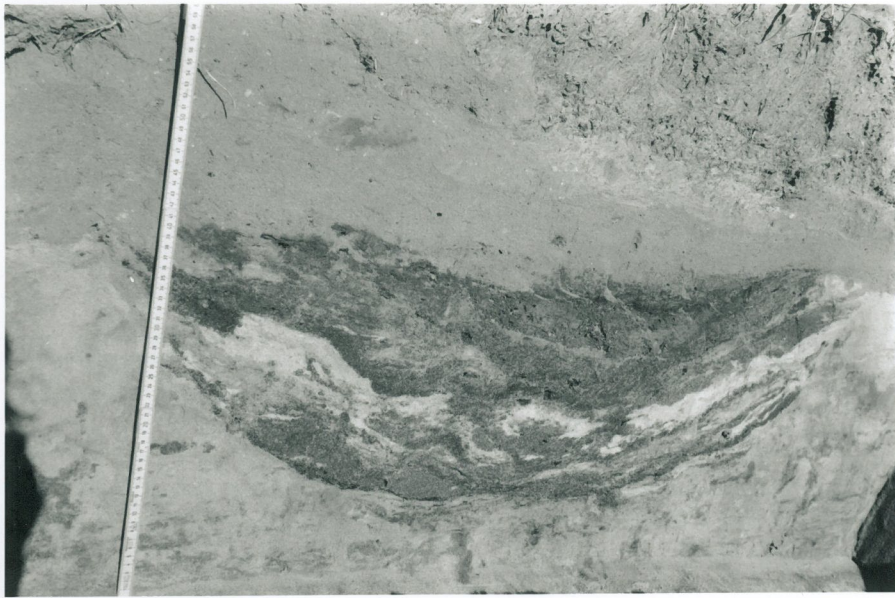
122 440 Rho Neg Alue 1 (71/501) tasossa 2 yksityiskohta
mahdollisesta paalunsijasta. Kuvattu lännestä. Kuva
Minna Koivikko.

122 449 Rho Neg Alue 1 (78-79/500-501) likamaakuoppa tasossa 3.
Kuvattu pohjoisesta. Kura Esa Mikkola.

122 452 Rho Neg Alue 1 (75-77/500-501) likamaakuoppa
tasossa 3. Kuvattu lännestä. Kura Esa Mikkola.

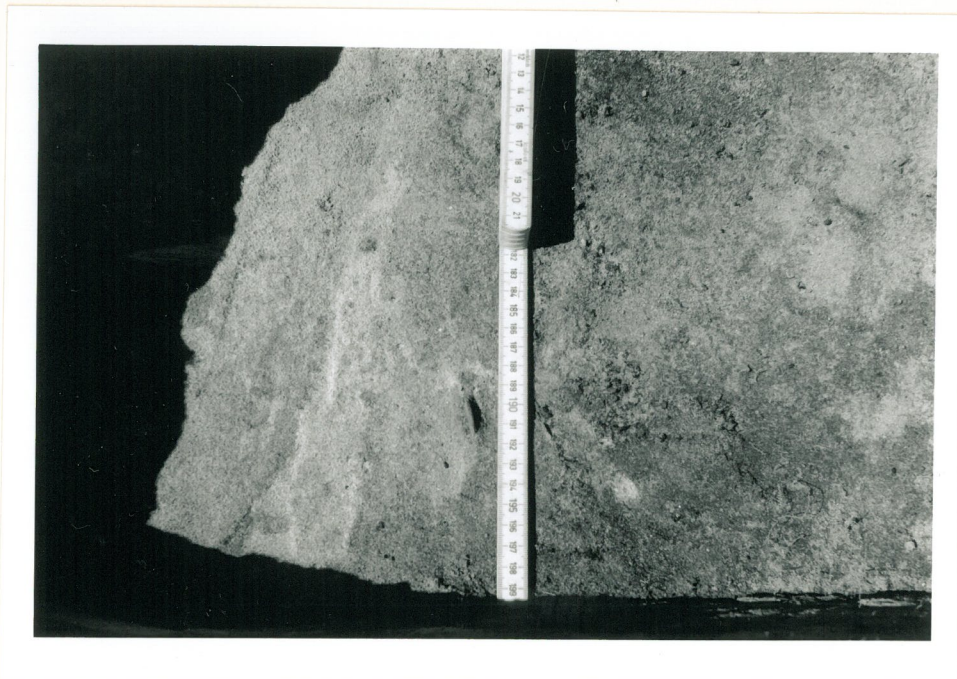
122 456 Rho Neg Alue 1 (86/500) S-N profiili. Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.

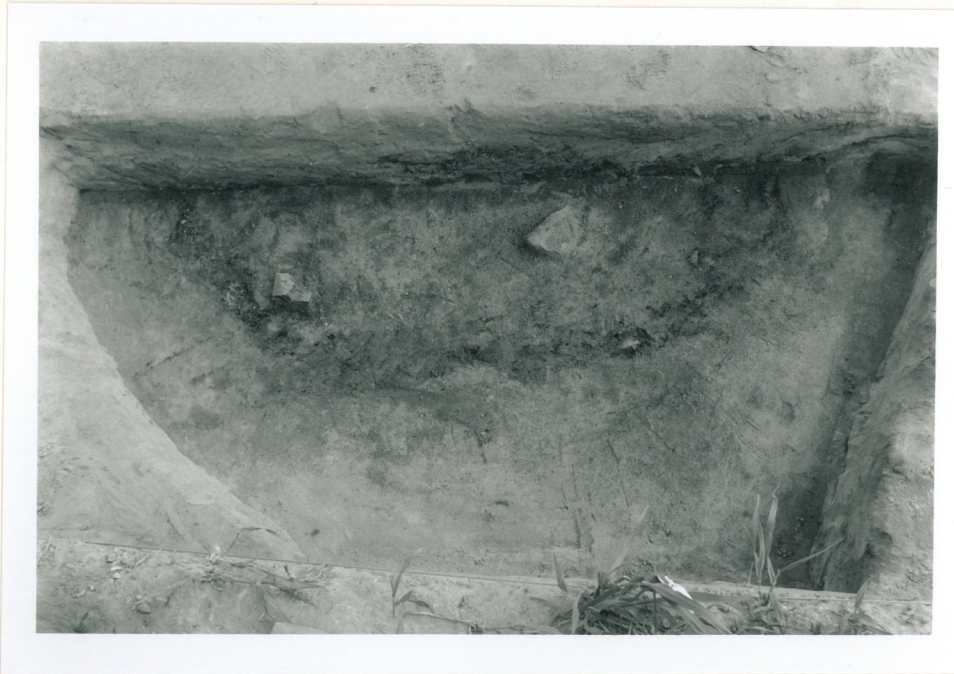
122 457 Rho Neg Alue 1 (78-79/500-501) liikamaakuoppa fasossa 4. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.

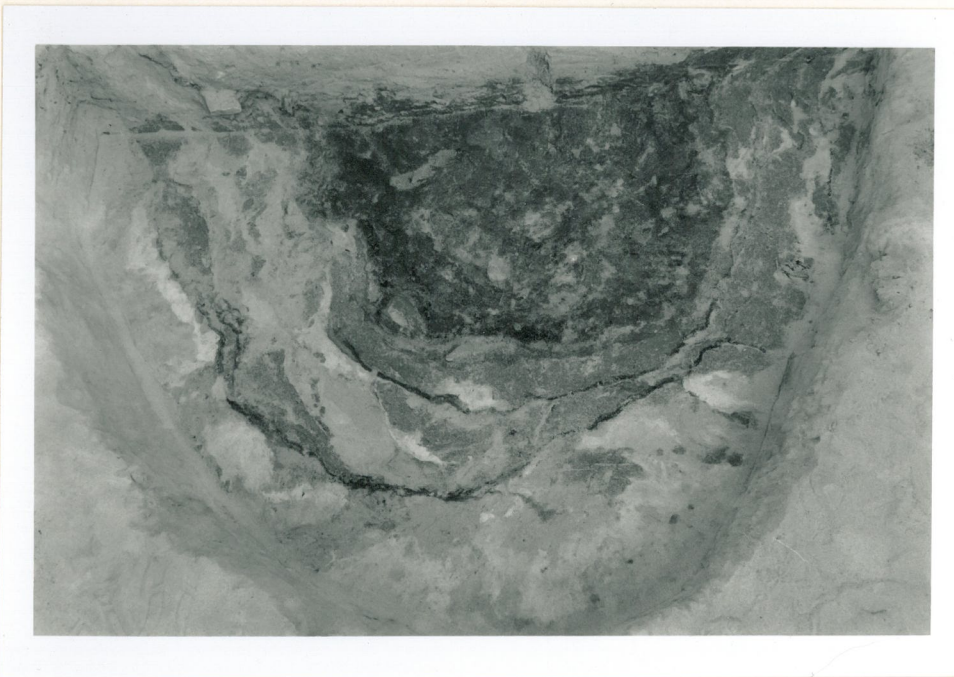
122 458 RhoNeg Alue 1 (75-77/500) likamaakuoppa
tasossa 4. kurottu pohjoisesta. Kura Minna
Koivikko.

122 459 RhoNeg Alue 1 (75/500) likamaakuopassa kolikko
"in situ". Kura Minna Koivikko.

122 465 Rho Neg
Alue 1 (75-77/500) tasossa 5.
Kuvattu lännestä. Kura
Esa Mikkola.

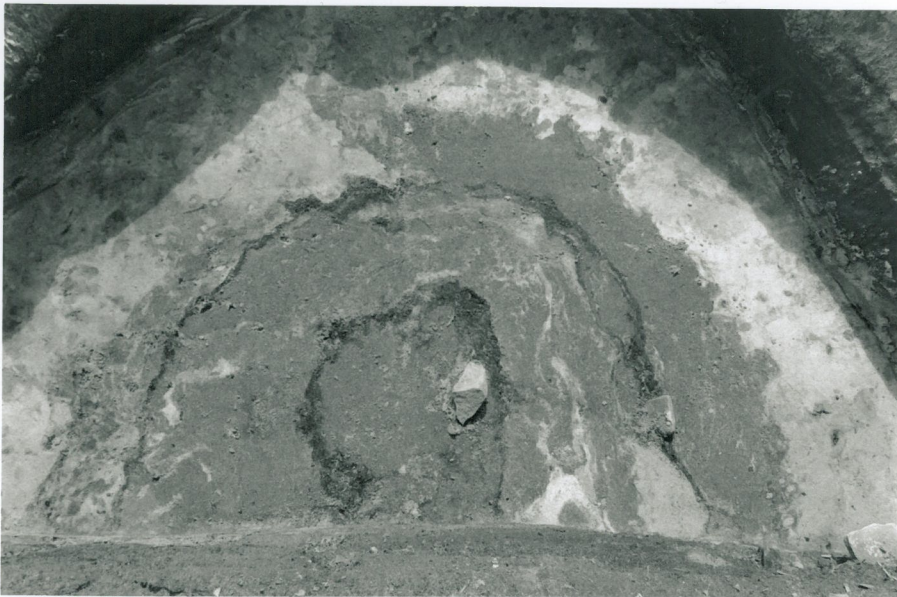
122 466 Rho Neg
Alue 1 (78-79/500-501) tasossa 5.
Kuvattu etelästä. Kura
Esa Mikkola.

122 467 Rho Neg
Alue 1 (78-79/500-501) tasossa 6.
Kuvattu pohjoisesta. Kura
Esa Mikkola.

122 474 Rho Neg
Alue 1 (78-79/500-501)
tasossa 7. Kuvattu
pohjoisesta. Kuva
Minna Koivikko.

122 480 Rho Neg
Alue 1 (78-79/500-501)
tasossa 8. Kuvattu
pohjoisesta. Kuva
Minna Koivikko.

122 484 Rho Neg
Alue 1 (78-79/500-501)
tasossa 9. Kuvattu
pohjoisesta. Kuva
Minna Koivikko.

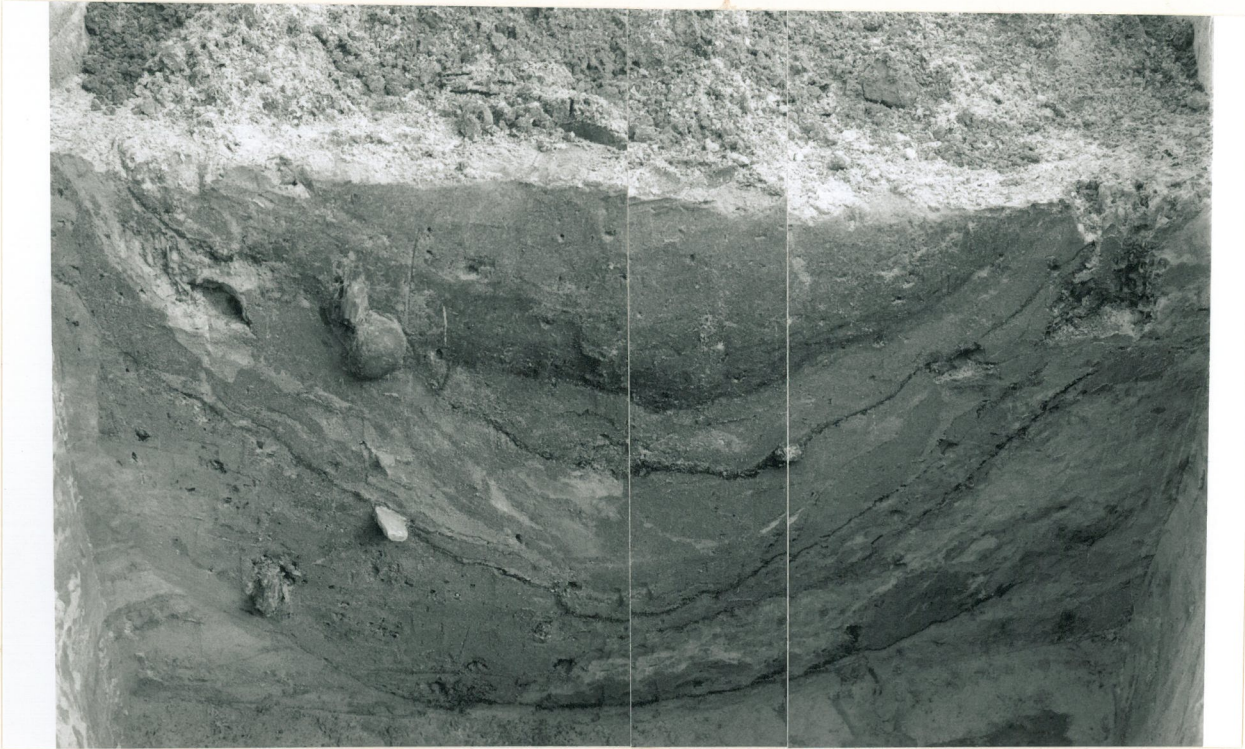
122 475 Rho Neg Alue 2 (140-151) 500-511) tasossa 5. Osa
liesikiveyksestä tasolla 2. Kurattu idästä. Kura Minna
Koivikko.

122 476 Rho Neg Alue 2 liehen profiili. Taustalla Kaija
Piironen. Kurattu idästä. Kura Minna Koivikko.

122 401-122 402 Rho Nleg Alue 1 (75-77/500-501) profiili liikansa kuopasta.
Kurattu lännestä. Kura Minna Koivikko.

122 488 - 122 490 Rho Neg Alue 1 (70-79/500-501) likamaakuopan profiili. Kuva Hk etelästä. Kuva Minna Koivikko.

122 491 Rho Neg Alue 1 (70-79/500-501) likamaakuopan profiili. Kuva Hk etelästä. Kuva Minna Koivikko.

122 498 Rho Neg yleiskuva maisemasta. Kuvattu luoteesta.
Kuva Esa Mikkola.

122 499 Rho Neg yleiskuva maisemasta. Kuvattu lännestä.
Kuva Esa Mikkola.

122 428 Rho Neg
Alue 2 (150/510-511) tarossa 1
yksityiskohta luedestä.
Kuvattu etelästä. Kuva
Minna Koivikko.

122 429 Rho Neg
Alue 2 (150-151/500-530) tarossa 1.
Kuvattu idästä. Kuva Minna
Koivikko.

122 430 Rho Neg
Alue 2 (150-151/500-530) tarossa 1.
Kuvattu lännestä. Kuva
Minna Koivikko.

122 441 Rho Neg
Alue 2 (151/522) tarossa 2
hülirantu. Kuvattu etelästä.
Kuva Esa Mikkola.

122 442 Rho Neg
Alue 2 (150-151/511-530)
tarossa 2. Kuvattu idästä.
Kuva Esa Mikkola.

122 443 Rho Neg
Alue 2 (150-151/511-530)
tarossa 2. Kuvattu lännestä.
Kuva Esa Mikkola.

Polvijärvi Lamminniemi

122 444 Rho Neg Alue 2 (148-149/500-512) tasossa 1. Kuvattu lännestä. Kuva Minna Koivikko.

122 445 Rho Neg (150-151/500-512) Alue 2 tasossa 2 Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko

122 446 Rho Neg Alue 2 (150/510) tasossa 2 yksityiskohta tiedestä. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Minna Koivikko.

122 448 Rho Neg Alue 2 (150-151/500-530) tulosissa
2. Kurattu lännestä. Kuva Minna Koirikko.

122 447 Rho Neg Alue 2 (150/511) yksityiskohta liusikiveydestä.
Kurattu pohjoisesta. Kuva Minna Koirikko.

122 450 Rho Neg Alue 2 (149-151/508-511) tasossa 2. Kuvattu
lännestä. Kuva Minna Koivikko.

122 451 Rho Neg Alue 2 (149-151/508-511) tasossa 2. Kuvattu
etelästä. Kuva Minna Koivikko.

Polvijärvi Lamminniemi

23

122 453 Rho Neg
Alue 2 (151/522) tasossa 3
hüliranta. Kuvaattu etelästä.
Kuva Esa Mikkola.

122 454 Rho Neg
Alue 2 (150-151/520) tasossa 3
nokimaata harmaassa liikassa.
Kuvaattu lännestä. Kuva
Esa Mikkola.

122 455 Rho Neg
Alue 2 (150/515) tasossa 3
hülto ja nokimaata. Kuvaattu
pohjoisesta. Kuva Esa Mikkola.

122 460 Rho Neg
Alue 2 (152/522-524)
W-E profiili. Kuvattu
etelästä. Kuva Minna
Koirikko

122 461 Rho Neg
Alue 2 (149-151/508-511)
tasossa 3 (osa liesikivey-
destä tasossa 2). Kuvattu
pohjoisesta. Kuva Minna
Koirikko.

122 462 Rho Neg
Alue 2 (150/510) tasossa 3
(osa liesikiveydestä tasossa 2).
Kuvattu pohjoisesta. Kuva
Minna Koirikko.

122 463 Rho Neg Alue 2 (150-151/500-508) tasossa 3. Kuvattu idästä. Kura Minna Koivikko.

122 464 Rho Neg Alue 2 (150-151/500-508) tasossa 3. Kuvattu lännestä. Kura Minna Koivikko.

122 468 Rho Neg Alue 2 (148-151/508-511) yksityiskohta lieri-
kiveyksestä tasossa 4 (osa kiveyksestä tasossa 2). Kuvattu
etelästä. Kura Minna Koivikko.

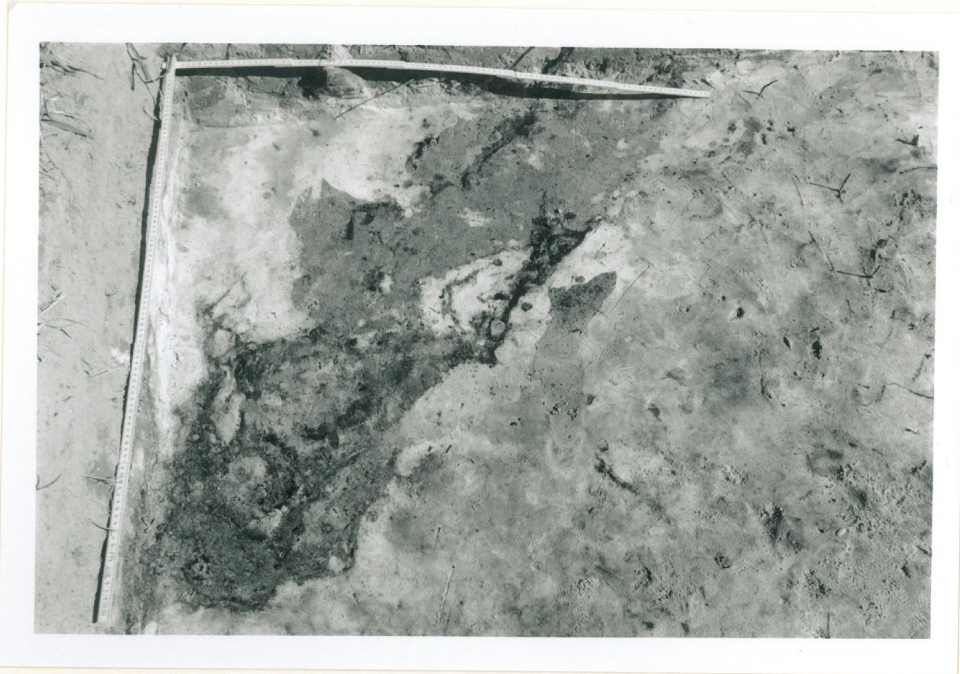
122 469 Rho Neg Alue 2 (148-151/508-511) tasossa 4. Kuvattu
länneestä. Kura Minna Koivikko.

122 470 Rho Neg
Alue 2 (150-151/500-500) tasossa 4.
Kuvattu idästä. Kuva Minna
Koivikko.

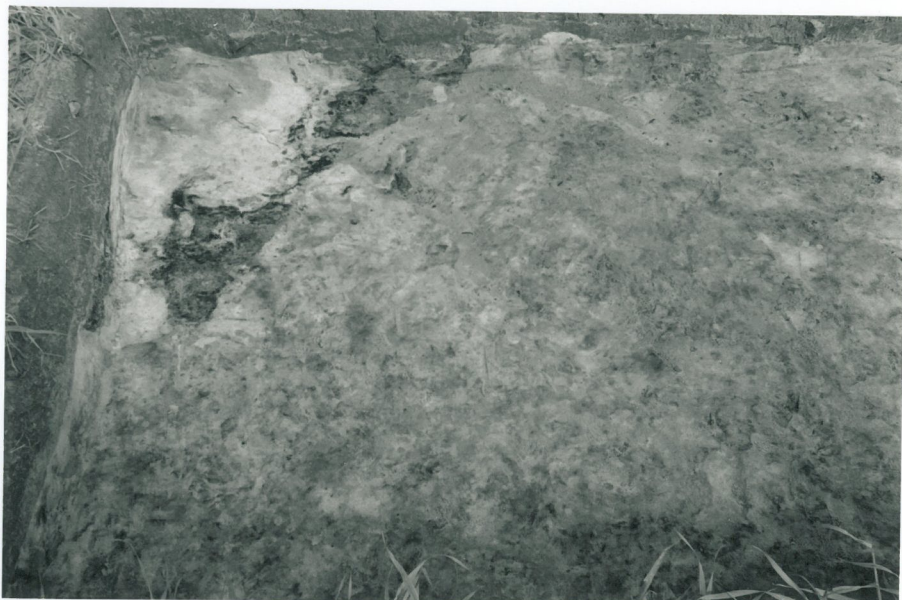
122 471 Rho Neg Alue 2 (150-151/500-500) tasossa 4.
Kuvattu lännestä.

122 472 Rho Neg Alue 2 (151/500) tasossa 4 yksityiskohta nokimaasta. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.

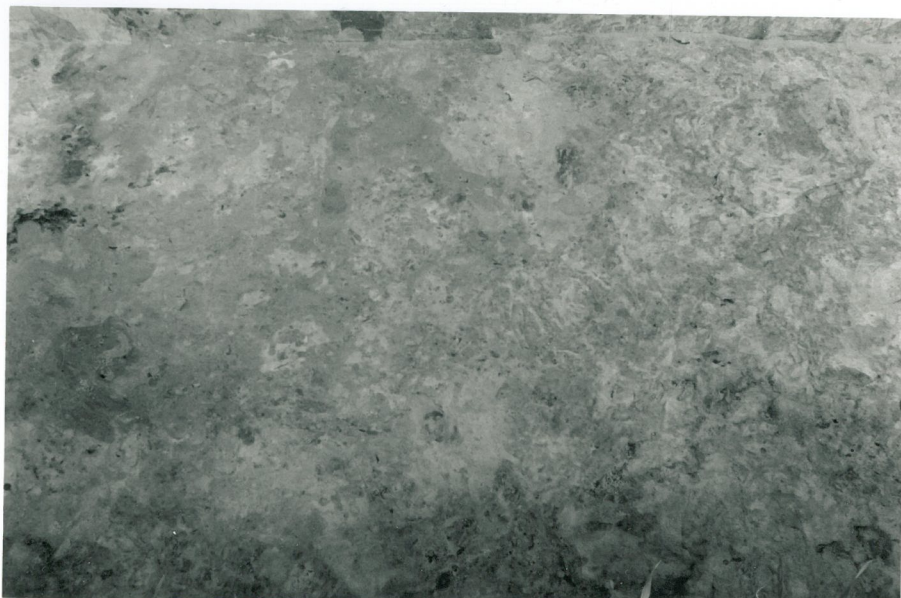
122 473 Rho Neg Alue 2 (151/503-504) tasossa 4 yksityiskohta hillen värjäämästä maasta. Kuvattu etelästä. Kuva Minna Koivikko.

122 477 Rho Neg
Alue 2 (150-151/500-501)
tasossa 5. Kuvattu
etelästä. Kura Minna
Koivikko.

122 478 Rho Neg
Alue 2 (150-151/502-503)
tasossa 5. Kuvattu
etelästä. Kura Minna
Koivikko.

122 479 Rho Neg
Alue 2 (150-151/504-505)
tasossa 5. Kuvattu
etelästä. Kura Minna
Koivikko.

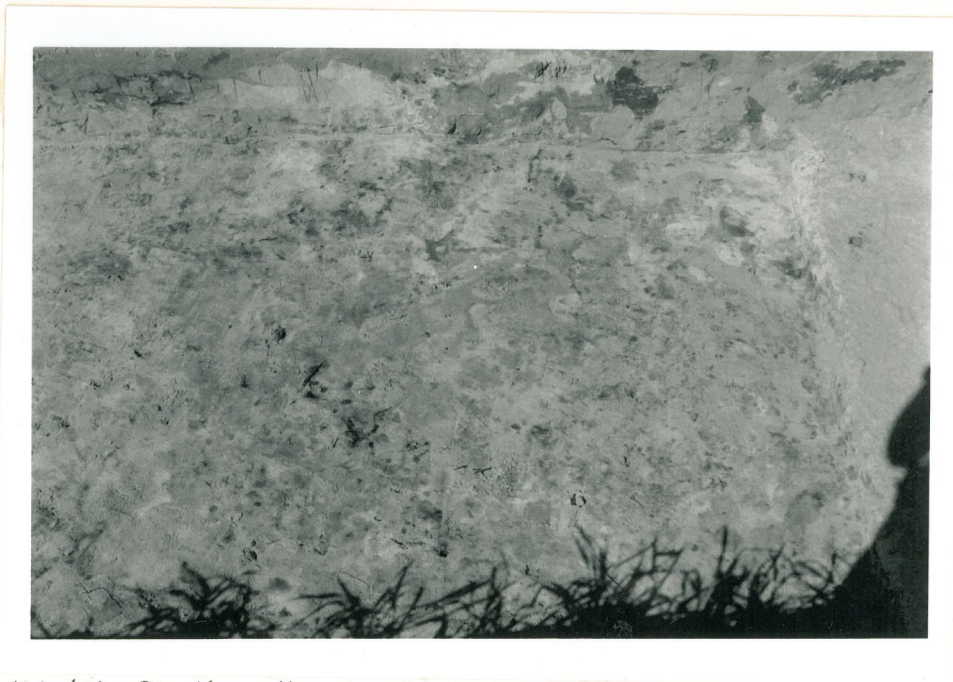
722 483 Rho Neg Alue 2 (148-150/509-510) tasossa 6.
Kuvattu idästä. Kuva Minna Koivikko.

722 485 Rho Neg Alue 2 (150-151/501) tasossa 6. Kuvattu etelästä.
Kuva Minna Koivikko.

122 487 Rho Neg Alue 2 (150/501) tavossa 7.
Kuvattu etelästä. Kura Minna Koivikko.

122 486 Rho Neg Alue 2 (153-154/500-501) tavossa 6. Kuvattu
etelästä. Kura Minna Koivikko.

122 492 - 122 496 Rho Neg
Alue 2 (152/500-505) profiili
Kuvattu etelästä. Kuva
Minna Koivikko.

122 497 Rho Neg Alue 2. Työkuva:
kairajat täyttämässä kaivausaukua.
Kuvattu idästä. Kura Eja Mikkola